

РІЧНИЙ ЗВІТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО
РИНКУ
2021

ЗМІСТ

Розвиток законодавства в сфері ринків капіталу та організованих товарних ринків, а також в сфері корпоративного управління	5
Розвиток нормотворчої діяльності про цінні папери, фондовий ринок та акціонерні товариства	9
Методологія корпоративного управління та корпоративних фінансів	10
Нагляд за станом корпоративного управління та корпоративними фінансами емітентів цінних паперів	14
Методологія регулювання діяльності професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків	17
Реєстрація емісій цінних паперів	27
Ліцензування професійної діяльності учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків	28
Об'єднання професійних учасників фондового ринку (ОПУ) та саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку (СРО)	31
Пруденційний нагляд на фондовому ринку	32
Консолідований нагляд на фондовому ринку	38
Нагляд за діяльністю професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків	39
Фінансовий моніторинг	41
Контроль за професійною діяльністю на фондовому ринку	43
Правозастосування на ринку цінних паперів	45
Підготовка фахівців з питань ринків капіталу та організованих товарних ринків	49
Фінансова звітність та аудит на ринку цінних паперів	51
Забезпечення функціонування центру збору фінансової звітності, операційне управління яким здійснює НКЦПФР	54
Міжнародна співпраця НКЦПФР	56
Надання адміністративних послуг	64
Розвиток людських ресурсів	67
Фінансове забезпечення НКЦПФР	79
Розвиток інформаційних ресурсів	81
Внутрішній контроль	85

Перелік умовних скорочень

ЄБРР – Європейський банк реконструкції та розвитку

ФДМУ – Фонд державного майна України

Закон №738-IX – Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів»

Закон №361-IX – Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»

Закон №79-IX – Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг»

Закон №1285-IX – Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення проведення конкурсів на зайняття посад державної служби та інших питань державної служби»

КМУ – Кабінет Міністрів України

МСФЗ – Міжнародні стандарти фінансової звітності

МФК – Міжнародна фінансова корпорація

НБУ – Національний банк України

НКЦПФР – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку

ПАТ «НДУ» – ПАТ «Національний депозитарій України»

ПАТ «Розрахунковий центр» – Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках

Проект FST – Проект «Трансформація фінансового сектору в Україні»,

фінансований Урядом США через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)

Рішення НКЦПФР №694 – рішення НКЦПФР від 14.11.2019 №694 «Про подання до НКЦПФР інформації суб'єктом аудиторської діяльності, який надає послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємству, що становить суспільний інтерес, нагляд за яким здійснює НКЦПФР», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 11.03.2020 за №254/34537

СРО – саморегулювальна організація

СОТ – Світова організація торгівлі

Угода про асоціацію між Україною та ЄС – Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони

ФОН – фонди операцій з нерухомістю

ФФБ – фонди фінансування будівництва

ФДМУ – Фонд державного майна України

ЦЗФЗ «Система фінансової звітності» – Центр збору фінансової звітності

AIFM – менеджери альтернативних інвестиційних фондів

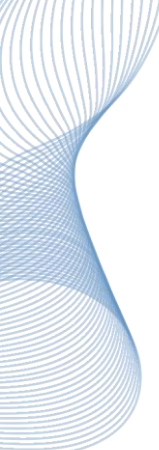
CFTC – Комісія з торгівлі фінансовими фьючерсами США (Commodity Futures Trading Commission)

ETS – система торгівлі викидами

EU FINREG – Проект «Посилення регулювання та нагляду за небанківським фінансовим ринком», фінансований ЄС

IOSCO – Міжнародна організація комісій з цінних паперів

IOPS – Міжнародна організація органів пенсійного нагляду

MAR – Регламент ЄС №596/2014 від 16 квітня 2014 року про зловживання на ринку

squeeze out – обов’язковий продаж акцій міноритарними акціонерами на вимогу акціонера – власника домінуючого контрольного пакету акцій товариства

SBFN – Мережа сталої банківської та фінансової діяльності (Sustainable Banking and Finance Network)

UCITS – інститути спільного інвестування у цінні папери, що обертаються

USAID – Агентство США з міжнародного розвитку

VCF – європейський фонд венчурного капіталу

Розвиток законодавства в сфері ринків капіталу та організованих товарних ринків, а також в сфері корпоративного управління

Одним з ключових завдань Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) є розвиток законодавства в сфері ринків капіталу та організованих товарних ринків, а також в сфері корпоративного управління, адже без чіткої та актуальної законодавчої бази ефективна діяльність ринків неможлива, а завдання щодо становлення ліквідних, надійних та прозорих ринків капіталу та організованих товарних ринків в Україні значно ускладнюються. Найпріоритетнішими напрямками в цій сфері є здійснення заходів з метою виконання зобов'язань, взятих Україною відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом), а також заходів, спрямованих на сприяння залученню інвестицій та захист прав інвесторів.

У 2021 році Верховною Радою України були прийняті важливі для подальшого розвитку вітчизняного фінансового сектору закони, а саме:

- 14 грудня 2021 року прийнято у другому читанні та в цілому як Закон проєкт Закону України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» (реєстраційний номер у ВРУ 5065 від 15.02.2021), яким передбачено встановлення уніфікованих підходів до ключових засад та принципів функціонування ринку фінансових послуг, а саме: до діяльності з надання фінансових та/або супровідних послуг та державного регулювання та нагляду за такою діяльністю у відповідності до міжнародної практики, а також передбачено комплексне врегулювання питань, пов'язаних із захистом прав споживачів фінансових послуг;

- 8 вересня 2021 року прийнято у другому читанні та в цілому як Закон проєкт Закону України «Про віртуальні

активи» (реєстраційний номер у ВРУ 3637 від 11.06.2020), яким передбачено врегулювання правовідносин, що виникають у зв'язку з обігом віртуальних активів в Україні, та запровадженням державного регулювання та нагляду в сфері віртуальних активів.

05.10.2021 Президентом України було повернуто до Верховної Ради України із пропозиціями прийнятий Закон України «Про віртуальні активи» (реєстраційний номер 3637). Відповідно до пропозицій Президента України регулювання діяльності учасників ринку віртуальних активів та емісії віртуальних активів пропонується віднести до компетенції вже функціонуючих в Україні фінансових регуляторів, а саме: НКЦПФР та Національного банку України. Повторного розгляду зазначеного Закону з пропозиціями Президента України ще не було здійснено.

У 2021 році на розгляд Верховної Ради України було внесено наступні законопроєкти, які стосуються розвитку сфери ринків капіталу та організованих товарних ринків:

- проєкти Законів України «Про рейтингування» (реєстраційний номер у ВРУ 5819 від 22.07.2021) та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо рейтингування» (реєстраційний номер у ВРУ 5820 від 22.07.2021). Зазначені законопроєкти спрямовані на створення передумов для підвищення ефективності та функціональності рейтингових агентств та удосконалення державного регулювання на ринку рейтингування.

Прийняття зазначених законопроєктів дозволить удосконалити правові засади діяльності рейтингових агентств та державного нагляду (контролю) за ними, встановити відповідальність за порушення ними вимог законодавства, створити систему професійної об'єктивної оцінки кредитоспроможності у відповідності до

положень Регламенту Європейського Парламенту та Ради №1060/2009 від 16 вересня 2009 року щодо кредитних рейтингових агентств, що сприятиме покращенню інвестиційного клімату в державі та мінімізації ризиків на ринках капіталу;

- **проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» та деяких інших законодавчих актів України щодо регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках» (реєстраційний номер 5865 від 26.08.2021)**, спрямований на удосконалення законодавчої бази щодо здійснення нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках, а також забезпечення інституційної та фінансової незалежності вітчизняного регулятора зазначених ринків у відповідності до Принципів та цілей регулювання ринку цінних паперів Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO).

Прийняття зазначеного законопроекту дозволить впровадити ефективну систему протидії зловживанням на ринках капіталу та організованих товарних ринках, в тому числі з метою боротьби з маніпулюванням та фінансовими пірамідами, зокрема, шляхом удосконалення нагляду за діяльністю учасників ринків капіталу та професійних учасників організованих товарних ринків у відповідності до Принципів IOSCO та положень відповідних актів Європейського Союзу, що регулюють питання в сфері боротьби із зловживаннями на ринку, зокрема, Регламенту ЄС №596/2014 від 16 квітня 2014 року про зловживання на ринку (MAR). Зазначене у свою чергу сприятиме виконанню взятих Україною зобов'язань відповідно до Меморандуму про економічну та фінансову політику з Міжнародним валютним фондом та Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, а також дозволить забезпечити законодавчі передумови для приєднання до Багатостороннього меморандуму про взаєморозуміння щодо

консультування та співробітництва і обміну інформацією Міжнародної організації комісій з цінних паперів (Меморандуму IOSCO).

Законопроект №5865 14 грудня 2021 року було прийнято Верховною Радою України в першому читанні за основу. НКЦПФР було підготовлено пропозиції щодо удосконалення норм законопроекту №5865 до другого читання, у тому числі в частині забезпечення більш повної відповідності Принципам IOSCO та імплементації норм актів ЄС із адекватним перехідним періодом, необхідним для їх повноцінного запровадження;

- **проект Закону України «Про загальнообов'язкове накопичувальне пенсійне забезпечення» (реєстраційний номер у ВРУ 2683 від 23.11.2021, доопрацьований).**

Зазначений законопроект передбачає визначення правових, економічних та організаційних засад загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення в Україні, які дозволять забезпечити необхідні регулятивні та організаційні умови для запровадження другого рівня системи пенсійного забезпечення.

Запровадження повноцінного функціонування системи загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення надасть можливість громадянам України отримувати додаткові пенсійні виплати за рахунок внесків до накопичувальної пенсійної системи після досягнення пенсійного віку. Це поступово призведе до підвищення рівня соціального захисту людей, а також дозволить залучити потужний внутрішній довгостроковий інвестиційний ресурс в національну економіку.

Доопрацьований законопроект №2683 19 листопада 2021 року було розглянуто на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів та ухвалено рішення рекомендувати Верховній Раді України за наслідками розгляду у повторному

першому читанні прийняти зазначений законопроект за основу.

У 2021 році НКЦПФР також здійснювались заходи щодо супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України «Про акціонерні товариства» (реєстраційний номер у ВРУ 2493 від 25.11.2019).

Зазначений законопроект спрямований на удосконалення законодавства України у сфері корпоративного управління та діяльності товариств у відповідності до актів Європейського Союзу, зокрема, Директиви ЄС №2007/36/ЄС від 11.06.2007 про реалізацію окремих прав акціонерів у лістингових компаніях та Директиви ЄС №2017/1132/ЄС від 14.06.2017 стосовно деяких аспектів законодавства про компанії, та передбачає зокрема:

- запровадження механізму проведення загальних зборів із застосуванням електронного голосування;
- запровадження в акціонерних товариствах однорівневої структури управління товариством;
- врегулювання питання відповідальності посадових осіб акціонерного товариства;
- приведення норм щодо представництва акціонерів, а також норм щодо злиття, приєднання, виділу та поділу акціонерних товариств у відповідність до законодавства Європейського Союзу.

Прийняття зазначеного законопроекту дозволить забезпечити підвищення рівня корпоративного управління у господарських товариствах відповідно до європейських практик та стандартів, що сприятиме захисту прав інвесторів та розширенню можливостей для залучення капіталу.

Законопроект №2493 16 червня 2020 року було прийнято Верховною Радою України в першому читанні за основу. Доопрацьований до другого

читання законопроект №2493 12 липня 2021 року та повторно 17 листопада 2021 року було розглянуто на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку та ухвалено рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у другому читанні прийняти зазначений законопроект у другому читанні та в цілому з техніко-юридичним опрацюванням.

У 2021 році у законотворчій роботі НКЦПФР пріоритетним також було питання удосконалення оподаткування у сфері ринків капіталу та організованих товарних ринків.

З цієї метою за технічної підтримки Проекту «Трансформація фінансового сектору в Україні» (USAID) із залученням учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків було напрацьовано пропозиції щодо внесення змін до Податкового кодексу України, на основі яких розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо удосконалення оподаткування в сфері ринків капіталу та організованих товарних ринків)».

Запропоновані зазначеним законопроектом зміни спрямовані на приведення норм Податкового кодексу України у відповідність до положень базового законодавства у сфері ринків капіталу та організованих товарних ринків, у тому числі норм щодо деривативних фінансових інструментів, а також на реалізацію заходів, передбачених Стратегією розвитку фінансового сектору України до 2025 року, щодо удосконалення оподаткування в сфері ринків капіталу та організованих товарних ринків для забезпечення подальшого розвитку зазначених ринків в Україні.

З метою реалізації зазначеного запропонованими змінами передбачено забезпечення гармонізації систем оподаткування фінансових установ та інвесторів, зокрема, шляхом запровадження механізмів податкового стимулювання інвесторів на здійснення

інвестицій у фінансові інструменти, у тому числі довгострокових інвестицій. Також змінами передбачено врегулювання питань, пов'язаних з оподаткуванням торгівлі товарними деривативами та іншими активами, допущеними до торгів на організованих ринках, з оподаткуванням трансакцій Центрального контрагента та трансакцій, які здійснюються на організованих ринках, на нетто-основі (після неттінгу/клірингу); питань діяльності податкових агентів під час оподаткування операцій з фінансовими інструментами, та інших питань.

Слід зазначити, що з метою стимулювання довгострокових інвестицій фізичних осіб законопроектом пропонується за досвідом іноземних країн запровадити спеціальний пільговий режим оподаткування для інвестиційних операцій, що здійснюються через спеціальні інвестиційні рахунки, за умови що таке інвестування триватиме не менше 5 років.

Зазначений законопроект було надіслано до Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики з проханням внести його на розгляд Верховної Ради України в порядку законодавчої ініціативи.

За підтримки Проекту «Посилення регулювання та нагляду за небанківським фінансовим ринком» (EU FINREG) здійснюється розробка законопроекту про інвестиційні фонди з метою гармонізації законодавства України в сфері спільного інвестування у відповідності до вимог актів Європейського Союзу, зокрема, Директив ЄС №2009/65/ЄС від 13.07.2009 щодо узгодження законів, підзаконних та адміністративних положень, які стосуються інститутів спільного інвестування у цінні папери, що обертаються (UCITS) та №2011/61/ЄС від 08.06.2011 про менеджерів альтернативних інвестиційних фондів (AIFM), Регламенту ЄС №345/2013 від 17.04.2013 про європейські фонди венчурного капіталу (VCF) та інших актів ЄС щодо діяльності інвестиційних фондів.

Зазначений законопроект передбачатиме запровадження законодавчого поля діяльності інвестиційних фондів в Україні, у відповідності до європейських правил, визначених UCITS, AIFM, VCF, дія якого розповсюджуватиметься на новостворені інвестиційні фонди, а також передбачатиме перехідний період та можливість трансформації діяльності існуючих інститутів спільного інвестування у інвестиційні фонди у відповідності до європейських вимог.

За підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) здійснюються заходи з підготовки Концепції запровадження законодавчої бази щодо облігацій з покриттям та сек'юритизації в Україні з метою гармонізації законодавства України в сфері сек'юритизації у відповідності до вимог актів Європейського Союзу, зокрема, Регламенту ЄС №2017/2402 від 12 грудня 2017 року про встановлення загальних рамкових умов для сек'юритизації та створення спеціальної рамки для простої, прозорої та стандартизованої сек'юритизації та Директиви ЄС №2019/2162 від 27 листопада 2019 року про випуск облігацій з покриттям та публічний нагляд за облігаціями з покриттям.

У процесі реалізації роботи із здійснення моніторингу законопроектів, внесених суб'єктами законодавчої ініціативи на розгляд Верховної Ради України, які стосуються сфери ринків капіталу, організованих товарних ринків та корпоративного управління і передбачають вирішення питань, які належать до компетенції НКЦПФР, протягом 2021 року було опрацьовано понад 50 законопроектів та підготовлено довідки про позицію НКЦПФР стосовно таких законопроектів. Також протягом 2021 року були здійснені заходи щодо погодження 15 законопроектів, розроблених та наданих на погодження до НКЦПФР іншими державними органами.

Розвиток нормотворчої діяльності про цінні папери, фондовий ринок та акціонерні товариства

Нормотворча діяльність НКЦПФР є підґрунтям функціонування та розвитку інфраструктури фондового ринку України.

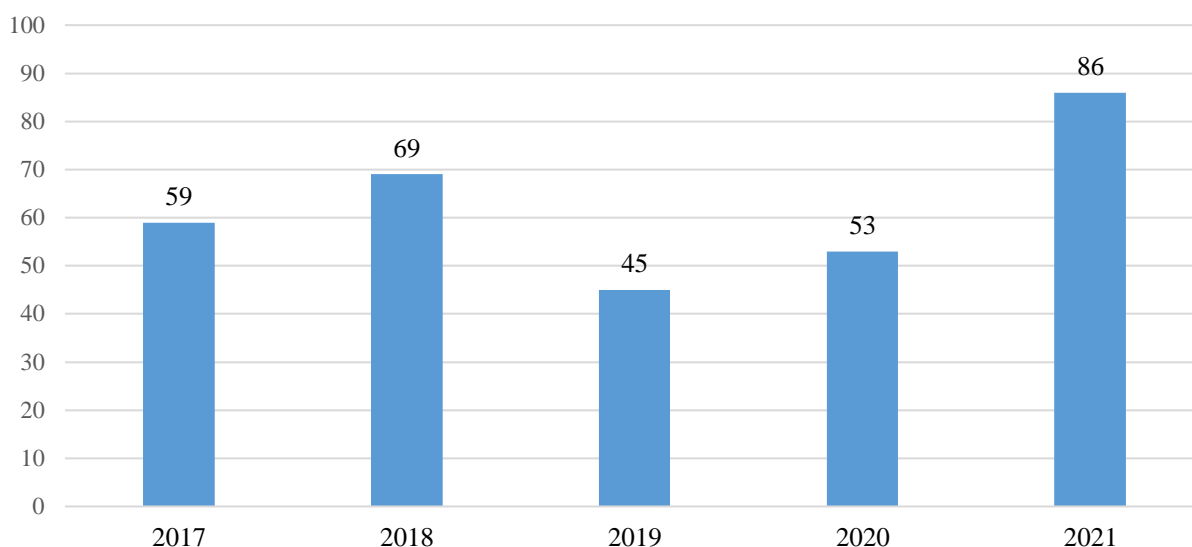
З метою приведення у відповідність до діючого законодавства НКЦПФР здійснювався моніторинг та аналіз нормативно-правових актів.

Протягом 2021 року НКЦПФР схвалено 130, доопрацьовано 34,

затверджено 74 нормативно-правових актів.

У 2021 році НКЦПФР було затверджено та подано на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України 86 нормативно-правових актів НКЦПФР, з яких:

- 42 – вносять зміни до діючих нормативно-правових актів;
- 38 – регулюють нові правові відносини;
- 6 – щодо втрати чинності нормативно-правових актів.

Діаграма 1. Кількість затверджених та поданих на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України нормативно-правових актів НКЦПФР

Протягом 2021 року НКЦПФР разом з НБУ та Фондом гарантування вкладів фізичних осіб було затверджено 1 спільний нормативно-правовий акт.

Протягом 2021 року Міністерством юстиції України було здійснено 12 безвиїзних перевірок, під час яких працівниками Міністерства юстиції України не виявлено порушень законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів з боку НКЦПФР.

У 2021 році регулятором було прийнято 1323 рішень НКЦПФР, з яких 204 рішення НКЦПФР – це розгляд

нормативно-правових актів, видано 260 наказів Голови НКЦПФР з основної діяльності та 18 розпоряджень Голови НКЦПФР.

Протягом 2021 року НКЦПФР укладено Меморандум про співпрацю з Державним лісовим агентством України та додаткові угоди з Державною службою статистики України про співпрацю.

Методологія корпоративного управління та корпоративних фінансів

З метою забезпечення реалізації державної політики щодо розвитку та функціонування ринків капіталу та організованих товарних ринків в Україні, сприяння адаптації національних ринків капіталу до міжнародних стандартів протягом 2021 року НКЦПФР здійснювала розробку та супроводження нормативно-правових актів НКЦПФР у сфері корпоративного законодавства, методологічне забезпечення корпоративного управління, корпоративних фінансів, фінансових інструментів на ринках капіталу та організованих товарних ринків.

У 2021 році НКЦПФР затверджені та подані на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України наступні рішення НКЦПФР щодо корпоративного управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків:

- рішення НКЦПФР від 30.12.2021 №1288 «Про затвердження Стандарту №1 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Основні поняття та терміни»;
- рішення НКЦПФР від 30.12.2021 №1289 «Про затвердження Стандарту №2 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Організація та функціонування системи внутрішнього контролю в професійних учасниках, які є підприємствами, що становлять суспільний інтерес та які не є банками»;
- рішення НКЦПФР від 30.12.2021 №1290 «Про затвердження Стандарту №3 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Організація та функціонування

системи внутрішнього контролю в професійних учасниках, які є системно важливими професійними учасниками та які не є банками»;

- рішення НКЦПФР від 30.12.2021 №1291 «Про затвердження Стандарту №4 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Організація та функціонування системи внутрішнього контролю в професійних учасниках, які не належать до підприємств, що становлять суспільний інтерес та до системно важливих професійних учасників»;
- рішення НКЦПФР від 30.12.2021 №1292 «Про внесення змін до Вимог до положення про винагороду та звіту про винагороду членів наглядової ради та виконавчого органу акціонерного товариства»;
- рішення НКЦПФР від 30.12.2021 №1293 «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 19 липня 2012 року №996».

Рішенням НКЦПФР від 21.10.2021 №988 схвалений проєкт рішення НКЦПФР «Про затвердження Стандарту №5 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Організація та функціонування системи внутрішнього контролю в професійних учасниках, які є системно важливими професійними учасниками та які є банками». Затвердження та подання на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України цього проєкту рішення передбачено у 2022 році.

З метою підвищення рівня корпоративного управління НКЦПФР протягом 2021 року також здійснено роботу щодо врегулювання питання порядку проведення зборів власників облігацій, а саме: рішення НКЦПФР від 24.12.2021 №1259 «Про затвердження

Порядку проведення зборів власників облігацій» подано на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України. Цім рішенням передбачається врегулювати питання щодо ініціювання та скликання зборів власників облігацій як окремого випуску, так і декількох випусків, порядок представництва власників облігацій на зборах, реєстрації учасників зборів та визначення кворуму зборів, порядок проведення зборів, прийняття ними рішень та оформлення результатів голосування на зборах, порядок взаємодії відповідальної особи за проведення зборів та Центрального депозитарію цінних паперів при скликанні та проведенні зборів.

У 2021 році НКЦПФР удосконалено питання допуску цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України.

Рішення НКЦПФР від 21.01.2021 №34 «Про затвердження Положення про допуск цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 23.03.2021 за №379/36001, встановлює умови допуску цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України, перелік документів, що подаються до НКЦПФР для прийняття рішення про допуск цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України, порядок прийняття НКЦПФР рішення про допуск цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України.

Також цим рішенням визнано такими, що втратили чинність, рішення НКЦПФР від 22.11.2012 №1692 «Про затвердження Положення про допуск цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26.12.2012 за №2178/22490, та рішення НКЦПФР від 10.09.2013 №1754 «Про затвердження Переліку іноземних фондових бірж, на яких мають бути допущені до обігу цінні папери іноземних емітентів, що мають намір отримати допуск до обігу цінних паперів на території України», зареєстроване в

Міністерстві юстиції України 27.09.2013 за №1672/24204.

З метою урахування норм Закону України від 19.06.2020 №738-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів» та з метою удосконалення норм законодавства щодо допуску цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України, виходячи з практичного досвіду їх застосування, розроблено та затверджено рішення НКЦПФР від 13.10.2021 №937 «Про внесення змін до Положення про допуск цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03.11.2021 за №1418/37040.

З метою забезпечення розвитку фінансових інструментів протягом 2021 року НКЦПФР розроблено та затверджено наступні нормативно-правові акти:

- рішення НКЦПФР від 23.06.2021 №415 «Про затвердження Положення про порядок здійснення емісії депозитних сертифікатів банку та їх обігу», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19.08.2021 за №1095/36717, установлює послідовність дій емітента щодо емісії депозитних сертифікатів банку, оформлення інформації про випущені депозитні сертифікати банку, їх розміщення серед інвесторів (перших власників), реєстрації випуску депозитних сертифікатів банку Центральним депозитарієм цінних паперів, збільшення кількості депозитних сертифікатів банку у випуску, скасування реєстрації випуску та анулювання депозитних сертифікатів банку;
- рішення НКЦПФР від 11.11.2021 №1092 «Про затвердження Змін до Положення про порядок здійснення емісії депозитних сертифікатів банку та їх обігу», яке зареєстровано в Міністерстві

- юстиції України 30.11.2021 за №1550/37172, врегулює питання надання інформації щодо випуску депозитних сертифікатів банку (реєстрацію випуску депозитних сертифікатів банку/збільшення кількості депозитних сертифікатів банку у випуску/анулювання депозитних сертифікатів банку/скасування реєстрації випуску депозитних сертифікатів банку) до НКЦПФР офіційним каналом зв'язку;
- рішення НКЦПФР від 29.07.2021 №585 «Про визначення іншого майна, що визначається базовим активом та визнання інших показників, що визнаються базовими показниками деривативного контракту», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17.09.2021 за №1223/36845, визначає інше майно, що є базовим активом деривативного контракту, та визнано інші показники, що є базовими показниками деривативного контракту;
 - рішення НКЦПФР від 09.09.2021 №750 «Про затвердження Положення про порядок здійснення емісії опціонних сертифікатів та їх обігу», яке зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29.10.2021 за №1399/37021, установлює порядок здійснення емісії, обігу опціонних сертифікатів, реєстрації випуску опціонних сертифікатів, реєстрації випуску та затвердження проспекту опціонних сертифікатів, затвердження змін та/або доповнень до проспекту опціонних сертифікатів, погодження змін до рішення про емісію опціонних сертифікатів, реєстрації звіту про результати емісії опціонних сертифікатів в НКЦПФР, надання до НКЦПФР звіту про результати погашення та скасування реєстрації випуску опціонних сертифікатів.

З метою забезпечення розвитку наявних фінансових інструментів протягом 2021 року НКЦПФР розроблено та схвалено наступні проекти нормативно-правових актів:

- рішення НКЦПФР від 23.09.2021 №789 «Про схвалення проекту рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення про порядок здійснення емісії акцій, реєстрації та скасування реєстрації випуску акцій»;
- рішення НКЦПФР від 23.09.2021 №788 «Про схвалення проекту рішення НКЦПФР «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких рішень НКЦПФР» (цим проектом рішення передбачено визнати такими, що втратили чинність, рішення НКЦПФР з питань здійснення емісії акцій, реєстрації та скасування реєстрації випуску акцій);
- рішення НКЦПФР від 11.11.2021 №1091 «Про схвалення проекту рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення про публічну пропозицію»;
- рішення НКЦПФР від 11.11.2021 №1090 схвалює проєкт рішення НКЦПФР «Про виконання вимог частини другої статті 100 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» щодо визначення орієнтовного (невиключного) переліку суттєвих змін, поява (виявлення) яких може бути підставою для оформлення відповідних змін та/або доповнень до проспекту».

Протягом 2021 року розроблені та схвалені:

- рішення НКЦПФР від 04.11.2021 №1059 «Про схвалення проекту рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення про Державний реєстр випусків цінних паперів»;
- рішення НКЦПФР від 04.11.2021 №1058 «Про схвалення проекту рішення НКЦПФР «Про визнання таким, що втратило чинність,

рішення НКЦПФР від 19 квітня 2012 року №557».

Проектом рішення НКЦПФР «Про затвердження Положення про Державний реєстр випусків цінних паперів» пропонується врегулювати питання системи збору, накопичення та обробки інформації, доповнивши Державний реєстр випусків цінних паперів відомостями щодо зареєстрованих Центральним депозитарієм цінних паперів випусків депозитних сертифікатів банку; зареєстрованих НКЦПФР випусків деривативних цінних паперів: опціонних сертифікатів, фондових варіантів, кредитних нот, депозитарних розписок. Крім того, проектом рішення НКЦПФР передбачено доповнити Державний реєстр випусків цінних паперів відомостями про присвоєння цінним паперам міжнародних ідентифікаційних номерів цінних паперів (кодів ISIN).

Впродовж 2021 року здійснювалось удосконалення нормативно-правового регулювання пруденційного нагляду за діяльністю професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків у зв'язку із приведенням його у відповідність до законодавства України, що зазнало змін, а саме: розроблено та прийнято:

- рішення НКЦПФР від 19.01.2021 №24 «Про затвердження Вимог до інструментів капіталу, які можуть включатись до початкового капіталу», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15.03.2021 за №331/35953, яким встановлено перелік вимог, яким мають відповідати інструменти капіталу установи, для їх включення до початкового капіталу такої установи;
- рішення НКЦПФР від 19.08.2021 №667, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 07.10.2021 за №1307/36929, яким вносяться зміни до Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками,

затвердженого рішенням НКЦПФР від 01.10.2015 №1597, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.10.2015 за №1311/27756, яким переглянуті діючі та встановлено нові пруденційні нормативи для професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринках.

У 2021 році у відповідності до змін у законодавстві України, яке регулює вимоги до звітів суб'єктів аудиторської діяльності, було приведено нормативно-правову базу НКЦПФР з питань встановлення вимог до звітів суб'єктів аудиторської діяльності, які подаються до НКЦПФР учасниками ринків капіталу та організованих товарних ринків, а саме: розроблено та прийнято:

- рішення НКЦПФР від 22.07.2021 №555 «Про затвердження Вимог до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, нагляд за якими здійснює НКЦПФР», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 07.09.2021 за №1176/36798, яким встановлено загальні та додаткові вимоги до інформації, яка має міститися в усіх звітах суб'єктів аудиторської діяльності, що подаються до НКЦПФР учасниками ринків капіталу та організованих товарних ринків та оприлюднюються і розкриваються відповідно до законодавства та визнано такими, що втратили чинність низку нормативно-правових актів НКЦПФР;
- рішення НКЦПФР від 28.10.2021 №1025 «Про внесення змін до рішення НКЦПФР від 22 липня 2021 року №555», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 16.11.2021 за №1502/37124, яким уточнено окремі норми Вимог до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності учасників ринків капіталу та

організованих товарних ринків, нагляд за якими здійснює НКЦПФР, затверджених рішенням НКЦПФР від 22.07.2021 №555, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 07.09.2021 за №1176/36798.

Нагляд за станом корпоративного управління та корпоративними фінансами емітентів цінних паперів

Корпоративне управління – це система правил, практик і процесів, за допомогою яких встановлюються цілі компанії, визначаються способи їх досягнення та відбувається моніторинг результатів господарської діяльності. Належне управління вимагає відповідальності за досягнення кінцевої мети компанії, яка полягає у створенні довгострокової акціонерної вартості. Належному управлінню притаманна велика кількість практик та структур, які спільно сприяють досягненню цілей компанії.

Корпоративне управління є одним з ключових елементів і передумовою успішної діяльності акціонерного товариства. Мета ефективного корпоративного управління – досягнення оптимального балансу інтересів усіх сторін: акціонерів, менеджменту, клієнтів, постачальників, кредиторів, держави та суспільства. Корпоративне управління охоплює практично усі сфери діяльності акціонерного товариства – планування, внутрішній контроль, оцінка ефективності виробництва, розкриття інформації та багато іншого.

Належне управління допомагає збільшити вартість компанії шляхом підвищення її конкурентоспроможності, ефективності та зростання. Належне управління зміцнює довіру до компанії та сприяє створенню цінності в інтересах акціонерів, працівників та інших стейкхолдерів.

Рівень корпоративного управління є одним з ключових факторів, що обумовлює інвестиційний клімат в країні,

впливає на ефективність діяльності товариств, визначає ступінь захищеності прав інвесторів та врахування інтересів інших зацікавлених осіб. Передовий світовий досвід з корпоративного управління свідчить про необхідність існування в законодавстві країн процедур, за якими особі, яка набула певної, дуже значної частки акцій компанії, надається право вимагати від міноритарних акціонерів продажу незначної частки акцій в капіталі компанії, яка їм належить, за справедливою ціною. Мета запровадження такого механізму – вдосконалення корпоративного управління акціонерним товариством.

Механізм обов'язкового продажу акцій міноритарними акціонерами на вимогу акціонера – власника домінуючого контрольного пакету акцій товариства (squeeze out) обґрунтовується тим, що у суспільних інтересах вартість триваючого захисту прав міноритарних акціонерів стає непропорційною витратам та ризикам мажоритарного акціонера, коли меншість, що залишилася, скорочена до дуже низького рівня.

Станом на 31.12.2021 року було проведено 404 процедури squeeze out на загальну суму 1,823 млрд грн.

Порядок визначення ціни обов'язкового продажу акцій визначено частинами 5 та 6 статті 652 Закону України «Про акціонерні товариства» та пунктом 2 розділу II Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах» від 23 березня 2017 року №1983-VIII. У більшості акціонерних товариств, у яких проводилися процедури squeeze out, найвищою ціною, визначеною як ціна обов'язкового продажу акцій, була ринкова вартість, визначена суб'єктом оціночної діяльності (359 процедур squeeze out).

Відповідно до пункту 33 статті 8 Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» НКЦПФР має право, зокрема, здійснювати контроль за виконанням

фізичними та юридичними особами вимог, встановлених Законом України «Про акціонерні товариства», зокрема, щодо:

- придбання акцій товариства за наслідками придбання контрольного пакета акцій та значного контрольного пакета акцій;
- обов'язкового продажу акцій акціонерами на вимогу особи (осіб, що діють спільно) – власника домінуючого контрольного пакета акцій;
- обов'язкового придбання акцій особою (особами, що діють спільно) – власником домінуючого контрольного пакета акцій на вимогу акціонерів.

Статтею 24 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», який визначає правові засади здійснення оцінки майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні, її державного та громадського регулювання, забезпечення створення системи незалежної оцінки майна з метою захисту законних інтересів держави та інших суб'єктів правовідносин у питаннях оцінки майна, майнових прав та використання її результатів, встановлено, що органом державної влади, який здійснює державне регулювання оціночної діяльності в Україні, є Фонд державного майна України (ФДМУ).

НКЦПФР на постійній основі направляє до ФДМУ завірені копії звітів про незалежну оцінку ринкової вартості однієї простої акції акціонерних товариств для здійснення рецензування. ФДМУ забезпечив рецензування 150 звітів про оцінку простої іменної акції, відповідно до яких:

- 60 звітів класифікуються за ознакою абзацу 3 пункту 67 Національного стандарту №1, як такі, що у цілому відповідають вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, але мають незначні недоліки, що не вплинули на достовірність оцінки;

- 37 звітів – за ознакою абзацу 4 пункту 67 Національного стандарту №1, як такі, що не повною мірою відповідають вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна і мають значні недоліки, що вплинули на достовірність оцінки, але можуть використовуватися з метою визначеною у звіті, після виправлення зазначених недоліків;
- 71 звіт – за ознакою абзацу 5 пункту 67 Національного стандарту №1, як такі, що не відповідають вимогам нормативно-правових актів з оцінки майна, є неякісними та непрофесійними і не можуть бути використаними.

Нормативними документами НКЦПФР визначено порядок, обсяг та строки розкриття регульованої інформації емітентами цінних паперів.

У 2021 році НКЦПФР опрацювала 14 718 інформацій, з них:

- 3674 річної інформації;
- 6830 особливої інформації;
- 762 проміжної інформації;
- 3300 повідомлення про проведення загальних зборів;
- 22 календарних плани;
- 152 повідомлення про розкриття структури власності.

У 2021 році НКЦПФР прийняла:

- 18 рішень НКЦПФР щодо зупинення внесення змін до системи депозитарного обліку цінних паперів стосовно 47 товариств;
- 3 рішення НКЦПФР щодо відновлення внесення змін до системи депозитарного обліку цінних паперів стосовно 3 товариств;
- 14 рішень НКЦПФР щодо виключення з переліку товариств, яким зупинено внесення змін до системи депозитарного обліку цінних паперів стосовно 17 товариств;

- 20 рішень НКЦПФР про заборону торгівлі цінними паперами стосовно 399 товариств;
- 7 рішень НКЦПФР щодо виключення з переліку товариств, яким заборонено торгівлю цінними паперами стосовно 7 товариств;
- 25 рішень НКЦПФР щодо надання дозволу на проведення вичерпного переліку операцій в системі депозитарного обліку цінних паперів щодо цінних паперів стосовно 43 товариств;
- 22 рішення НКЦПФР про включення до списку емітентів, що мають ознаки фіктивності;
- 22 рішення НКЦПФР про зупинення обігу цінних паперів емітента, включеного до списку емітентів, що мають ознаки фіктивності;
- 5 рішень НКЦПФР про виключення зі списку емітентів, що мають ознаки фіктивності;
- 5 рішень НКЦПФР щодо відновлення обігу цінних паперів стосовно емітентів, виключених зі списку емітентів, що мають ознаки фіктивності.

Постійна комунікація з інвесторами та вчасне реагування на їх звернення – одне з головних завдань регулятора.

У 2021 році НКЦПФР опрацьовано:

- 633 письмових звернення від фізичних та юридичних осіб, з яких 154 надійшли на урядову «гарячу лінію»;
- 11 депутатських звернень;
- 73 адвокатських запити;
- 97 запитів на публічну інформацію;
- на гарячу телефонну лінію НКЦПФР звернулось 154 особи;
- надано 138 листів роз'яснень вимог чинного законодавства;
- 234 листи від особи (осіб, що діють спільно), яка має намір придбати акції, що з урахуванням кількості акцій, які належать їй та її

афілійованим особам, за наслідками такого придбання становитимуть 5 і більше відсотків простих акцій товариства відповідно до статті 64 Закону України «Про акціонерні товариства»;

- 38 повідомлень про набуття або відчуження значного пакета акцій публічного акціонерного товариства відповідно до статті 641 Закону України «Про акціонерні товариства»;
- 50 повідомлень від особи (осіб, що діють спільно) про укладення нею договору, за наслідками виконання якого вона з урахуванням кількості акцій, які належать їй та її афілійованим особам, стане (прямо або опосередковано) власником контрольного пакета акцій приватного акціонерного товариства відповідно до статті 65 Закону України «Про акціонерні товариства»;
- 44 повідомлень від особи (осіб, що діють спільно), яка внаслідок придбання акцій приватного акціонерного товариства з урахуванням кількості акцій, які належать їй та її афілійованим особам, стала (прямо або опосередковано) власником контрольного пакета акцій приватного акціонерного товариства про набуття нею такого пакету відповідно до статті 65 Закону України «Про акціонерні товариства»;
- 33 публічних безвідкличних пропозицій відповідно до статті 65 Закону України «Про акціонерні товариства»;
- 2 повідомлення від особи (осіб, що діють спільно) про укладення нею договору, за наслідками виконання якого вона з урахуванням кількості акцій, які належать їй та її афілійованим особам, стане (прямо або опосередковано) власником контрольного пакета акцій або значного контрольного пакета

акцій публічного акціонерного товариства відповідно до статті 651 Закону України «Про акціонерні товариства»;

- 2 повідомлення від особи (осіб, що діють спільно), яка внаслідок придбання акцій приватного акціонерного товариства з урахуванням кількості акцій, які належать їй та її афілійованим особам, стала (прямо або опосередковано) власником контрольного пакета акцій або значного контрольного пакета акцій публічного акціонерного товариства про набуття нею такого пакету відповідно до статті 651 Закону України «Про акціонерні товариства»;
- 1 публічна безвідклична пропозиція відповідно до статті 651 Закону України «Про акціонерні товариства»;
- 95 повідомлень від особи (осіб, що діють спільно), яка внаслідок придбання акцій товариства з урахуванням кількості акцій, які належать їй та її афілійованим особам, стала (прямо або опосередковано) власником домінуючого контрольного пакета акцій відповідно до статті 652 Закону України «Про акціонерні товариства»;
- 73 публічних безвідкличних вимоги відповідно до статті 652 Закону України «Про акціонерні товариства».

З метою забезпечення контролю за дотриманням акціонерними товариствами НКЦПФР протягом 2021 року проведено 2 перевірки емітентів цінних паперів та здійснено 40 наглядів за реєстрацією акціонерів, проведенням загальних зборів, голосуванням та підбиттям його підсумків на загальних зборах акціонерних товариств.

Методологія регулювання діяльності професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків

У 2021 році НКЦПФР здійснювала роботу щодо супроводження та забезпечення державної реєстрації в Міністерстві юстиції України нормативно-правових актів, а саме:

- рішення НКЦПФР від 03.11.2020 №640 «Про затвердження Вимог (правил) щодо здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14.01.2021 за №62/35684, розроблено з метою вдосконалення вимог до порядку провадження торговцями цінними паперами професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) – діяльності з торгівлі цінними паперами та сприяння їх адаптації до міжнародних стандартів, що сприятиме удосконаленню вимог до правочинів, що вчиняються під час провадження професійної діяльності на фондовому ринку;
- рішення НКЦПФР від 03.11.2020 №641 «Про затвердження Вимог до договорів, які укладаються під час провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) – діяльності з торгівлі цінними паперами: брокерської діяльності, дилерської діяльності, андеррайтингу, управління цінними паперами», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14.01.2021 за №60/35682, розроблено з метою удосконалення вимог до правочинів щодо фінансових інструментів, передбачених законодавством, що вчиняються

- під час провадження професійної діяльності на фондовому ринку;
- рішення НКЦПФР від 03.11.2020 №642 «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12 грудня 2006 року №1449», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14.01.2021 за №63/35685, та рішення НКЦПФР від 03.11.2020 №643 «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення НКЦПФР від 06 листопада 2012 року №1584», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14.01.2021 за №61/35683, розроблено з метою вдосконалення вимог до порядку провадження торговцями цінними паперами професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) – діяльності з торгівлі цінними паперами та сприяння їх адаптації до міжнародних стандартів, що сприятиме удосконаленню вимог до правочинів, що вчиняються під час провадження професійної діяльності на фондовому ринку;
 - рішення НКЦПФР від 01.12.2020 №734 «Про внесення змін до рішення НКЦПФР від 06 серпня 2013 року №1414», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14.01.2021 за №59/35681, розроблено з метою приведення у відповідність до Закону України від 12.09.2019 року №79-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» (далі – Закон №79-ІХ), яким внесено редакційні правки щодо відомостей, що має містити договір про управління активами, зокрема, щодо реквізитів, які вносяться щодо ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами);
 - рішення НКЦПФР від 08.12.2020 №754 «Про затвердження Порядку передачі фонду фінансування будівництва або фонду операцій з нерухомістю в управління іншій фінансовій установі за рішенням суду, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 03.02.2021 за №147/35769, розроблено з метою затвердження Порядку передачі фонду фінансування будівництва або фонду операцій з нерухомістю в управління іншій фінансовій установі за рішенням суду, яким визначається механізм передачі ФФБ або ФОН від одного управителя в управління іншому управителю, що відповідає вимогам Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» та нормативно-правових актів НКЦПФР, за відповідним рішенням суду, яке набрало законної сили і прийнято за зверненням довіритель відповідного ФФБ або власників сертифікатів відповідного ФОН, або НКЦПФР у зв'язку з порушенням управителем ФФБ або управителем ФОН законодавства про фінансові послуги;
 - рішення НКЦПФР від 08.12.2020 №755 «Про затвердження Методики розрахунку вартості чистих активів фондів операцій з нерухомістю», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 03.02.2021 за №146/35768, розроблено з метою приведення нормативно-правових актів у відповідність до вимог законодавства, а саме: у відповідність до Закону №79-ІХ, яким затверджено Методику

- розрахунку вартості чистих активів фондів операцій з нерухомістю, якою визначається порядок оцінки активів і зобов'язань ФОН, а також порядок і строки визначення вартості чистих активів ФОН;
- рішення НКЦПФР від 08.12.2020 №756 «Про затвердження Порядку розрахунку та оприлюднення інформації про середньозважений показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 04.02.2021 за №156/35778, розроблено з метою затвердження Порядку розрахунку та оприлюднення інформації про середньозважений показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів;
 - рішення НКЦПФР від 22.12.2020 №799 «Про внесення змін до Положення про порядок складання адміністративних даних щодо здійснення діяльності організаторами торгівлі, оприлюднення інформації та подання відповідних документів до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 12.01.2021 за №35/35657, розроблено з метою оптимізації процесів, необхідних для здійснення НКЦПФР державного регулювання, контролю та захисту прав інвесторів щодо фінансових послуг, які надаються, у тому числі, торговцями цінними паперами – членами фондової біржі, які мають статус маркет-мейкера;
 - рішення НКЦПФР від 24.12.2020 №834 «Про внесення зміни до Положення про порядок припинення пайового інвестиційного фонду», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15.01.2021 за №66/35688, розроблено з метою забезпечення інтересів учасників пайового інвестиційного фонду щодо здійснення розрахунків з ними іншими, ніж кошти, активами на їх вимогу;
 - рішення НКЦПФР від 12.01.2021 №2 «Про внесення змін до Положення про порядок складання та розкриття інформації компаніями з управління активами та особами, що здійснюють управління активами недержавних пенсійних фондів, та подання відповідних документів до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 01.02.2021 за №123/35745, розроблено з метою уніфікації та оптимізації нормативно-правових актів, що регулюють систему подання інформації до НКЦПФР у зв'язку з набранням чинності Закону №79-ІХ, в частині оптимізації та уніфікації процедури розкриття інформації та подання до НКЦПФР звітності одним професійним учасником фондового ринку;
 - рішення НКЦПФР від 14.01.2021 №14 «Про затвердження Змін до Положення про функціонування фондових бірж», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 22.02.2021 за №228/35850, розроблено з метою врегулювання окремих процедурних питань з урахуванням практики застосування норм Положення про функціонування фондових бірж, затвердженого рішенням НКЦПФР від 22.11.2012 за №1688, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14.12.2012 за №2082/22394 (зі змінами), які виникають під час здійснення професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) – діяльності з організації торгівлі на фондовому ринку;
 - рішення НКЦПФР від 21.01.2021 №25 «Про затвердження Змін до

- Положення про порядок визначення чистої вартості активів пенсійного фонду», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 19.03.2021 за №350/35972, розроблено з метою приведення у відповідність до Закону №79-IX та до Закону України від 14.01.2020 №440-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи»;
- рішення НКЦПФР від 02.02.2021 №60 «Про затвердження Порядку видачі, зупинення дії та анулювання ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на ринку цінних паперів та діяльності у системі накопичувального пенсійного забезпечення», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 06.04.2021 за №456/36078, розроблено з метою приведення нормативно-правових актів НКЦПФР у відповідність до вимог діючого законодавства та уніфікацію вимог щодо процедур видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на ринку цінних паперів та діяльності у системі накопичувального пенсійного забезпечення;
 - рішення НКЦПФР від 02.02.2021 №61 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06.04.2021 за №455/36077, розроблено з метою затвердження Ліцензійних умов провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку;
 - рішення НКЦПФР від 18.02.2021 №120 «Про затвердження Змін до Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 08.04.2021 за №477/36099, розроблено з метою приведення у відповідність до вимог законодавства ряду діючих нормативно-правових актів НКЦПФР;
 - рішення НКЦПФР від 13.05.2021 №274 «Про затвердження Положення про провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 04.06.2021 за №751/36373, розроблено з метою встановлення порядку та умов провадження управителями професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю (далі – діяльність з управління майном), встановлення інших вимог та показників, що обмежують ризики провадження діяльності з управління майном, визначення дій управителя щодо припинення такої діяльності у разі анулювання в нього ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю за порушення вимог законодавства, встановлення форми типового договору про участь у фонді фінансування будівництва;
 - рішення НКЦПФР від 13.05.2021 №275 «Про затвердження Порядку видачі, зупинення дії та анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах», зареєстроване в Міністерстві юстиції України

25.05.2021 за №693/36315, розроблене з метою встановлення:

- ✓ порядку подання до НКЦПФР документів, які надаються заявником для отримання ліцензії на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах;
 - ✓ порядку розгляду НКЦПФР документів, які надаються заявником для отримання ліцензії на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах та видачі такої ліцензії або відмови в її видачі;
 - ✓ підстав, порядку зупинення дії ліцензії на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах та дії ліцензіата у разі зупинення дії такої ліцензії;
 - ✓ порядку анулювання дії ліцензії на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах та дії ліцензіата у разі анулювання дії такої ліцензії;
- рішення НКЦПФР від 13.05.2021 №276 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах», зареєстроване в Міністерстві

юстиції України 25.05.2021 за №692/36314, розроблене з метою встановлення вимог, обов'язкових для виконання при отриманні ліцензії на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах та провадженні професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах, переліку документів, які подаються заявником для видачі зазначеної ліцензії, особливостей поєднання такої діяльності з окремими видами професійної діяльності на ринках капіталу, переліку відомостей, які ліцензіат подає до НКЦПФР під час провадження діяльності з організації торгівлі продукцією та порядку реєстрації правил (змін до правил) товарної біржі;

– рішення НКЦПФР від 10.06.2021 №380 «Про затвердження Положення про провадження професійної діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.07.2021 за №993/36615, розроблене з метою встановлення вимог щодо:

- ✓ правил товарної біржі;
- ✓ учасників біржових торгів та біржових брокерів;
- ✓ прав, обов'язків та відповідальності товарної біржі;
- ✓ допуску біржового товару до біржових торгів, зупинення та скасування такого допуску;
- ✓ електронної торгової системи товарної біржі;
- ✓ порядку організації та проведення біржових торгів;

- ✓ порядку централізованого вчинення (укладання) та централізованого виконання правочинів щодо біржових товарів;
 - ✓ забезпечення товарною біржою умов проведення біржових торгів, що створюють можливість вільного та конкурентного ціноутворення на біржові товари; розкриття інформації та подання звітності товарною біржою;
 - ✓ здійснення товарною біржою заходів для протидії маніпулюванням, інсайдерській торгівлі та іншим зловживанням на товарній біржі;
 - ✓ здійснення товарною біржою заходів для виявлення, запобігання та усунення конфлікту інтересів;
 - ✓ розв'язання спорів між членами товарної біржі та іншими учасниками біржових торгів;
 - ✓ порядку накладення санкцій за порушення правил товарної біржі учасниками торгів та біржовими брокерами;
- рішення НКЦПФР від 17.06.2021 №396 «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 18 вересня 2012 року №1240», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 08.07.2021 за №891/36513, розроблено з метою приведення нормативно-правових актів НКЦПФР у відповідність до вимог Закону №738-IX;
 - рішення НКЦПФР від 23.06.2021 №416 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів НКЦПФР щодо депозитних сертифікатів банку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11.08.2021 за №1053/36675, розроблено з метою визначення порядку внесення змін до системи депозитарного обліку України для забезпечення обліку депозитних сертифікатів банку в депозитарній системі України, внесені зміни до таких нормативно-правових актів НКЦПФР;
 - рішення НКЦПФР від 23.04.2013 №735 «Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності»;
 - рішення НКЦПФР від 30.07.2013 №1332 «Про затвердження Положення про глобальний сертифікат та тимчасовий глобальний сертифікат»;
 - рішення НКЦПФР від 23.06.2021 №419 «Про затвердження Положення про вимоги до радника з інвестиційних питань Накопичувального пенсійного фонду», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 04.08.2021 за №1015/36637, розроблено з метою приведення регуляторної бази у сфері недержавного пенсійного забезпечення у відповідність із вимогами Закону №738-IX;
 - рішення НКЦПФР від 07.07.2021 №464 «Про внесення змін до Порядку передачі фонду фінансування будівництва або фонду операцій з нерухомістю в управління іншій фінансовій установі за рішенням суду», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17.08.2021 за №1084/36706, розроблено з метою внесення змін до Порядку передачі фонду фінансування будівництва або фонду операцій з нерухомістю в управління іншій фінансовій установі за рішенням суду, затвердженого рішенням НКЦПФР від 08.12.2020 №754, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 03.02.2021 за №147/35769, у частині приведення термінології зазначеного Порядку

- у відповідність до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»;
- рішення НКЦПФР від 15.07.2021 №499 «Щодо забезпечення направлення повідомлень та інформації через депозитарну систему України», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 02.08.2021 за №997/36619, розроблено з метою нормативного врегулювання питання щодо забезпечення направлення повідомлень та інформації через депозитарну систему України відповідно до вимог Закону України від 19.06.2020 №738-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів»;
 - рішення НКЦПФР від 15.07.2021 №500 «Про затвердження Положення про граничний розмір витрат, пов'язаних із здійсненням недержавного пенсійного забезпечення», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06.08.2021 за №1030/36652, розроблено з метою приведення регуляторної бази у сфері недержавного пенсійного забезпечення у відповідність до вимог Закону №738-IX, внесення редакційних правок щодо приведення його у відповідність до термінології, використаної у Законі №738-IX та осучаснено граничні тарифи на окремі операції, що здійснюються за рахунок учасника пенсійного фонду;
 - рішення НКЦПФР від 15.07.2021 №501 «Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 23 липня 2020 року №379», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 01.09.2021 за №1143/36765, розроблено відповідно до пункту 10 частини другої статті 7, пункту 13 статті 8 Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», статті 52 Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення»;
 - рішення НКЦПФР від 22.07.2021 №552 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо провадження депозитарної діяльності», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11.08.2021 за №№1054/36676, 1055/36677, розроблено з метою приведення нормативно-правових актів НКЦПФР у відповідність до Закону України від 19.06.2020 №738-IX. Рішенням НКЦПФР врегульовуються питання, пов'язані з провадженням депозитарної діяльності професійними учасниками депозитарної системи, відповідно до вимог законодавства та внесені зміни до деяких нормативно-правових актів НКЦПФР;
 - рішення НКЦПФР від 22.07.2021 №553 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо взаємодії учасників депозитарної системи України», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 13.08.2021 за №№1072/36694, 1073/36695, 1074/36696, 1075/36697, 1076/36698, розроблено з метою приведення нормативно-правових актів НКЦПФР у відповідність до Закону України від 19.06.2020 №738-IX, передбачається затвердження Вимог до договору рахунку ескроу в цінних паперах, затвердження змін до деяких Вимог до договорів;
 - рішення НКЦПФР від 29.07.2021 №584 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів НКЦПФР щодо облігацій місцевих

- позик», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 20.08.2021 за №1103/36725, розроблено з метою приведення нормативно-правових актів НКЦПФР у відповідність до Закону України від 19.06.2020 №738-IX. Рішенням затверджено Порядок передачі облігацій місцевих позик на депозитарне обслуговування до Центрального депозитарію цінних паперів та вносяться зміни до рішення НКЦПФР «Про особливості провадження діяльності Національного банку України як учасника депозитарної системи України» від 30 липня 2013 року №1331;
- рішення НКЦПФР від 05.08.2021 №609 «Про внесення змін до деяких рішень Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.08.2021 за №1133/36755, розроблено з метою виконання завдань, покладених на НКЦПФР, та приведення деяких рішень НКЦПФР у відповідність до вимог Закону №738-IX;
 - рішення НКЦПФР від 05.08.2021 №606 «Про затвердження Положення про інвестиційну декларацію недержавного пенсійного фонду», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 20.10.2021 за №1362/36984, розроблено з метою затвердження Положення про інвестиційну декларацію недержавного пенсійного фонду.
 - рішення НКЦПФР від 05.08.2021 №607 «Про затвердження Положення про погодження статуту недержавного пенсійного фонду та реєстрацію пенсійних схем недержавного пенсійного фонду», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 20.09.2021 за №1232/36854, розроблено з метою затвердження Положення про погодження статуту недержавного пенсійного фонду та реєстрацію пенсійних схем недержавного пенсійного фонду;
 - рішення НКЦПФР від 12.08.2021 №632 «Про затвердження Порядку погодження кандидатур до складу ради недержавного пенсійного фонду», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 07.10.2021 за №1308/36930, розроблено з метою затвердження Порядку погодження кандидатур до складу ради недержавного пенсійного фонду;
 - рішення НКЦПФР від 19.08.2021 №662 «Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06 жовтня 2020 року №578», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 18.10.2021 за №1348/36970, розроблено з метою приведення нормативно-правових актів НКЦПФР у відповідність до Закону України від 19.06.2020 №738-IX;
 - рішення НКЦПФР від 19.08.2021 №663 «Про затвердження змін до нормативно-правових актів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо звітування учасників ринку капіталу», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 05.11.2021 №1434/37056, розроблено з метою приведення у відповідність нормативно-правових актів НКЦПФР до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», зокрема, назви ринків, ліцензій на провадження професійної діяльності на ринках капіталу тощо. Рішення передбачає також надання Центральним депозитарієм цінних паперів та депозитарними установами до НКЦПФР інформації щодо внесення змін до системи депозитарного обліку, пов'язаних

- із застосуванням санкцій;
- рішення НКЦПФР від 19.08.2021 №664 «Про затвердження змін до рішення НКЦПФР від 13 жовтня 2015 року №1707», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 19.10.2021 за №1356/36978, розроблено з метою уточнення дій професійних учасників ринків капіталу щодо забезпечення виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), уведених в дію відповідними Указами Президента України, з урахуванням вимог законодавства;
 - рішення НКЦПФР від 19.08.2021 №665 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу – клірингової діяльності», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26.10.2021 за №1382/37004, розроблено з метою нормативного врегулювання питання щодо ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу – клірингової діяльності, встановлення вимог, обов'язкових для виконання при отриманні ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – клірингової діяльності, при провадженні такої діяльності кліринговими установами, операторами організованого ринку (у тому числі товарними біржами) та Центральним депозитарієм цінних паперів, та особливості її поєднання з окремими видами професійної діяльності;
 - рішення НКЦПФР від 26.08.2021 №700 «Про затвердження Порядку ведення реєстрів учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26.10.2021 за №1385/37007, розроблено з метою виконання завдань, покладених на НКЦПФР, та приведення нормативно-правових актів у відповідність до вимог Закону №79-IX та Закону №738-IX;
 - рішення НКЦПФР від 26.08.2021 №701 «Про визнання такими, що втратили чинність деяких нормативно-правових актів», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 27.10.2021 за №1388/37010, розроблено з метою приведення нормативно-правових актів НКЦПФР у відповідність до Закону №79-IX;
 - рішення НКЦПФР від 09.09.2021 №746 «Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів НКЦПФР (щодо складу та структури активів)», зареєстроване в Міністерстві юстиції України від 25.10.2021 за №1369/36991, №370/36992, розроблено з метою нормативного врегулювання питань складу і структури активів інститутів спільного інвестування та недержавних пенсійних фондів, а саме:
 - ✓ внесення змін до Положення про склад та структуру активів інституту спільного інвестування, затвердженого рішенням НКЦПФР від 10.09.2013 №1753, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.10.2013 №1689/24221;
 - ✓ внесення змін до Положення про вимоги до осіб, що здійснюють професійну діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами), щодо складу та структури активів недержавних пенсійних фондів, якими вони управляють, затвердженого рішенням НКЦПФР від

- 26.04.2012 №582,
зареєстрованого в
Міністерстві юстиції
України 17.05.2012 за
№787/21100;
- рішення НКЦПФР від 09.09.2021 №747 «Про затвердження змін до Положення про провадження депозитарної діяльності», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 05.11.2021 за №1440/37062, розроблено з метою приведення положень щодо регулювання провадження депозитарної діяльності у відповідність до вимог законодавства;
 - рішення НКЦПФР від 15.09.2021 №770 «Про затвердження Положення про надання управителю дозволу на право прийняття на себе комерційних ризиків при створенні фонду фінансування будівництва виду Б», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 26.10.2021 за №1375/36997, розроблено з метою приведення нормативно-правових актів НКЦПФР у відповідність до законодавства, зокрема, Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю», затвердження Положення про надання управителю дозволу на право прийняття на себе комерційних ризиків при створенні фонду фінансування будівництва виду Б, яке встановлює порядок та умови надання управителю дозволу на прийняття на себе комерційних ризиків при створенні фонду фінансування будівництва виду Б, перелік документів, які додаються до заяви про надання такого дозволу, процедуру і підстави для відмови у його наданні, зупинення дії та анулювання;
 - рішення НКЦПФР від 21.10.2021 №980 «Про внесення змін до рішення НКЦПФР від 22 січня 2013 року №63», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 09.11.2021 за №1463/37085, розроблено з метою приведення нормативно-правових актів НКЦПФР у відповідність до законодавства;
 - рішення НКЦПФР від 21.10.2021 №981 «Про визнання таким, що втратило чинність, розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 29 грудня 2003 року №187», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 09.11.2021 за №1462/37084, розроблене з метою приведення нормативно-правової бази НКЦПФР у відповідність до чинного законодавства;
 - рішення НКЦПФР від 21.10.2021 №982 «Про затвердження Порядку видачі, зупинення дії та анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 03.12.2021 за №1563/37185, розроблене з метою встановлення:
 - ✓ порядку подання до НКЦПФР та переліку документів, які надаються заявником для отримання ліцензії;
 - ✓ порядку розгляду НКЦПФР документів, для видачі ліцензії або відмови в її видачі;
 - ✓ порядку зупинення дії ліцензії та дій професійного учасника ринків капіталу у разі зупинення дії ліцензії;
 - ✓ порядку анулювання ліцензії та дій професійного учасника ринків капіталу у разі анулювання ліцензії;
 - ✓ особливостей припинення професійного учасника ринків капіталу;
 - рішення НКЦПФР від 28.10.2021 №1021 «Про внесення змін до

Порядку погодження кандидатур до складу ради недержавного пенсійного фонду», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15.11.2021 за №1493/37115, розроблено відповідно до пунктів 17¹ та 37²¹ частини другої статті 7, пункту 13 статті 8 Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків», статті 13 Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення»;

- рішення НКЦПФР від 24.11.2021 №1151 «Про внесення змін до деяких рішень НКЦПФР», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 07.12.2021 за №1585/37207, розроблено з метою внесення змін у рішення НКЦПФР від 25.06.2020 №319 «Про затвердження Положення про порядок атестації фахівців з питань ринків капіталу та організованих товарних ринків», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 10.09.2020 за №868/35151, та від 13.05.2021 №276 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах», зареєстроване в Міністерстві юстиції 25.05.2021 за №692/36314, щодо відтермінування строку введення в дію цього Положення;
- рішення НКЦПФР від 07.12.2021 №1203 «Про затвердження Порядку подання інформації про деривативні контракти до торгового репозиторію та розкриття інформації про деривативні контракти торговим репозиторієм», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 22.12.2021 за №1652/37274, розроблено з метою нормативного врегулювання питання щодо порядку подання інформації до торгового репозиторію про

укладення, зміну, в тому числі заміну сторін, або припинення деривативного контракту та розкриття інформації про деривативні контракти торговим репозиторієм.

У 2021 році НКЦПФР здійснено розробку та забезпечено затвердження і подання до Міністерства юстиції України для державної реєстрації таких нормативно-правових актів:

- рішення НКЦПФР від 24.11.2021 №1149 «Про затвердження Порядку авторизації юридичних осіб, які мають намір провадити діяльність торгового репозиторію на ринках капіталу та організованих товарних ринках, та умови провадження такої діяльності»;
- рішення НКЦПФР від 16.12.2021 №1221 «Про внесення змін до Положення про провадження депозитарної діяльності»;
- рішення НКЦПФР від 16.12.2021 №1229 «Щодо вимог до договорів з особами, які провадять клірингову діяльність»;
- рішення НКЦПФР від 24.12.2021 №1253 «Про затвердження змін до Положення про провадження депозитарної діяльності з питань проведення зборів власників облігацій».

У 2021 році НКЦПФР розробила 22 проекти нормативно-правових актів НКЦПФР, які перебувають на етапі оприлюднення та/або доопрацювання, та/або погодження із зацікавленими органами державної влади.

Реєстрація емісій цінних паперів

У 2021 році НКЦПФР зареєструвала 86 випусків акцій на загальну суму 42,88 млрд грн, 113 випусків облігацій на загальну суму 9,98 млрд грн та 25,4 млн доларів США та 3 випуски облігацій внутрішніх місцевих позик на загальну суму 1,10 млрд грн.

Зареєстровано перший випуск акцій, що пропонувалися до розміщення

шляхом публічної пропозиції (реєстрація випуску та затвердження проспекту акцій ПАТ «Рівненський народний клуб «ВЕРЕС»).

У 2021 році НКЦПФР зареєструвала 168 звітів про результати емісії (розміщення) цінних паперів, з яких: 39 звітів про результати емісії акцій, 126 звіти про результати емісії облігацій, 3 звіти про результати емісії облігацій внутрішніх місцевих позик. Затверджено 31 зміну та/або доповнення до проспекту цінних паперів, які оформлені у вигляді відповідного додатку до проспекту.

У 2021 році НКЦПФР скасувала 398 випусків цінних паперів, з яких: 204 випусків акцій, 174 випусків облігацій, 7 випусків облігацій внутрішніх місцевих позик, 13 випусків опціонних сертифікатів. Зупинено обіг 187 цінних паперів, з яких: 170 – акції, 17 – облігації.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» НКЦПФР встановлює вимоги та здійснює допуск цінних паперів іноземних емітентів до обігу їх на території України. Суб'єкти звернень мали змогу подати документи для допуску цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України офіційним каналом зв'язку НКЦПФР за допомогою електронної пошти та отримати результат надання адміністративної послуги на електронну пошту офіційним каналом зв'язку НКЦПФР.

Протягом 2021 року НКЦПФР були прийняті рішення про допуск 66 цінних паперів іноземних емітентів до обігу на території України. Станом на 31.12.2021 до обігу на території України допущені 91 цінний папір іноземних емітентів.

Протягом 2021 року НКЦПФР зареєструвала 564 випусків акцій корпоративних інвестиційних фондів на 50,90 млрд грн та 42 випусків інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів на 7,53 млрд грн, з врахуванням скасованих випусків.

Ліцензування професійної діяльності учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків

Професійна діяльність на ринках капіталу здійснюється виключно на підставі ліцензії, що видається НКЦПФР (крім професійної діяльності Центрального депозитарію цінних паперів та депозитарної діяльності НБУ).

Професійна діяльність Центрального депозитарію цінних паперів провадиться на підставі правил Центрального депозитарію цінних паперів, зареєстрованих НКЦПФР в установленому законодавством порядку.

Депозитарна діяльність НБУ провадиться з урахуванням особливостей депозитарної та клірингової діяльності з цінними паперами відповідно до компетенції, встановленої Законом України «Про депозитарну систему України».

На ринках капіталу здійснюються такі види професійної діяльності:

- діяльність з торгівлі фінансовими інструментами;
- діяльність з управління активами інституційних інвесторів;
- депозитарна діяльність;
- діяльність з організації торгівлі фінансовими інструментами;
- клірингова діяльність;
- діяльність з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю;
- діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів.

На організованих товарних ринках здійснюються такі види професійної діяльності:

- діяльність з організації торгівлі продукцією;
- діяльність з організації торгівлі інструментами грошового ринку.

Кількість професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, які мали ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу, станом на 31.12.2021

Ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу	Кількість професійних учасників ринків капіталу
діяльності з торгівлі фінансовими інструментами	188
депозитарної діяльності депозитарної установи	165
діяльності з організації торгівлі фінансовими інструментами	4
клірингової діяльності з визначення зобов'язань	7
діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами)	307
діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів	21
діяльності з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю	40
діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах	3

Станом на 31.12.2021 загальна кількість професійних учасників ринків капіталу, які мають чинні ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – **діяльності з торгівлі фінансовими інструментами**, становить **188 юридичних осіб**, з них:

- 183 мають ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, а саме: брокерської діяльності;
- 183 мають ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, а саме: субброкерської діяльності;
- 158 мають ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, а саме: дилерської діяльності;
- 37 мають ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, а саме: діяльності з розміщення без надання гарантії;
- 18 мають ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, а саме: діяльності з управління портфелем фінансових інструментів;
- 1 має ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з управління іпотечним покриттям;
- 1 має ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, а саме: інвестиційне консультування;
- 0 мають ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках

капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами, а саме: андеррайтингу та/або діяльності з розміщення з наданням гарантії.

Протягом 2021 року НКЦПФР видано 5 та анульовано 65 ліцензій на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності на ринках капіталу з торгівлі фінансовими інструментами.

Станом на 31.12.2021 загальна кількість професійних учасників ринків капіталу, які мають ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – депозитарної діяльності депозитарної установи, становить **165 юридичних осіб**, в тому числі:

- 35 мають ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – депозитарної діяльності, а саме: діяльності із зберігання активів інститутів спільного інвестування;
- 14 мають ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – депозитарної діяльності, а саме: діяльності із зберігання активів пенсійних фондів.

Протягом 2021 року НКЦПФР видано 1 та анульовано 12 ліцензій на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – депозитарної діяльності.

Станом на 31.12.2021 ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу, а саме, **діяльності з організації торгівлі фінансовими інструментами**, у межах якої передбачені такі види діяльності: діяльність з організації торгівлі цінними паперами на регульованому фондовому ринку; діяльність з організації укладання деривативних контрактів на регульованому ринку деривативних контрактів; діяльність з організації торгівлі цінними паперами на фондовому багатосторонньому торговельному майданчику; діяльність з організації укладання деривативних контрактів на багатосторонньому торговельному

майданчику деривативних контрактів, **мають наступні оператори організованих ринків капіталу:**

- ПАТ «Фондова біржа «Перспектива» (ідентифікаційний код юридичної особи 33718227);
- АТ «Фондова біржа «ПФТС» (ідентифікаційний код юридичної особи 21672206);
- ПрАТ «Українська міжбанківська валютна біржа» (ідентифікаційний код юридичної особи 22877057);
- АТ «Українська біржа» (ідентифікаційний код юридичної особи 361840092).

Юридичні особи, які станом на 31.12.2021 мають ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – **клірингової діяльності з визначення зобов'язань:**

- ПАТ «Фондова біржа «Перспектива» (ідентифікаційний код юридичної особи 33718227);
- АТ «Фондова біржа «ПФТС» (ідентифікаційний код юридичної особи 21672206);
- ПрАТ «Українська міжбанківська валютна біржа» (ідентифікаційний код юридичної особи 22877057);
- АТ «Українська біржа» (ідентифікаційний код юридичної особи 361840092);
- ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» (ідентифікаційний код юридичної особи 35917889);
- ТОВ «Українська універсальна біржа» (ідентифікаційний код юридичної особи 25158707);
- ТОВ «Українська енергетична біржа» (ідентифікаційний код юридичної особи 37027819).

Ліцензію на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – **клірингової діяльності центрального контрагента** має ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» згідно Прикінцевих та Перехідних Положень Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки».

Станом на 31.12.2021 професійну діяльність на ринках капіталу, а саме, діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами) здійснювали **307 професійних учасників**. Протягом 2021 року НКЦПФР видано 19 та анульовано 16 ліцензій на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами).

Станом на 31.12.2021 професійну діяльність на ринках капіталу, а саме, діяльність з **адміністрування недержавних пенсійних фондів** здійснював **21 адміністратор** недержавних пенсійних фондів. Протягом 2021 року НКЦПФР було видано та анульовано по 1 ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів.

Станом на 31.12.2021 ліцензії на здійснення діяльності з **управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю** мали **40 управителів**. Протягом 2021 року НКЦПФР було анульовано 9 ліцензій на провадження діяльності з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю.

Станом на 31.12.2021 ліцензії на провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з **організації торгівлі продукцією на товарних біржах**, мають наступні оператори організованих товарних ринків:

- ПрАТ «Українська міжбанківська валютна біржа» (ідентифікаційний код юридичної особи 22877057);
- ТОВ «Українська універсальна біржа» (ідентифікаційний код юридичної особи 25158707);
- ТОВ «Українська енергетична біржа» (ідентифікаційний код юридичної особи 37027819).

Об'єднання професійних учасників фондового ринку (ОПУ) та саморегулівні організації професійних учасників фондового ринку (СРО)

Відповідно до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» регулювання ринків капіталу здійснюють держава та саморегулівні організації.

Державне регулювання ринків капіталу здійснює НКЦПФР, а також інші державні органи у межах повноважень, визначених законом.

Саморегулівна організація професійних учасників ринків капіталу – це об'єднання професійних учасників ринків капіталу, що відповідає вимогам, встановленим НКЦПФР.

Об'єднання професійних учасників ринків капіталу (у тому числі об'єднання, що набуло статусу СРО) має повноваження щодо:

- впровадження норм професійної етики у практичній діяльності учасників об'єднання;
- розроблення та затвердження методичних рекомендацій щодо провадження відповідного виду професійної діяльності на ринках капіталу;
- впровадження ефективних механізмів розв'язання спорів, пов'язаних з професійною діяльністю учасників об'єднання;
- здійснення моніторингу дотримання статуту та внутрішніх документів об'єднання його учасниками.

СРО додатково має повноваження щодо:

- розроблення та затвердження обов'язкових для виконання членами СРО правил (стандартів) провадження відповідного виду професійної діяльності на ринках капіталу, крім правил (стандартів), що прямо встановлені законом;

- розроблення заходів, спрямованих на запобігання порушенню членами СРО норм законодавства та внутрішніх документів СРО, у тому числі у разі припинення ними професійної діяльності;
- застосування заходів дисциплінарного впливу до членів СРО у разі виявлення порушень статуту чи внутрішніх документів СРО.

НКЦПФР може делегувати СРО визначені законом повноваження з регулювання ринків капіталу у встановленому нею порядку за заявою відповідної СРО.

Станом на 31.12.2021 в Україні здійснювали діяльність такі саморегулювні організації об'єднання професійних учасників фондового ринку:

- Професійна асоціація учасників ринків капіталу та деривативів (за видом професійної діяльності – депозитарна діяльність, діяльність з торгівлі фінансовими інструментами);
- Асоціація «Українські фондові торговці» (за видом професійної діяльності – діяльність з торгівлі фінансовими інструментами, депозитарна діяльність);
- Українська асоціація інвестиційного бізнесу (за видами професійної діяльності – діяльність з управління активами інституційних інвесторів, діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів);
- Асоціація з управління фінансами та інвестиціями (за видом

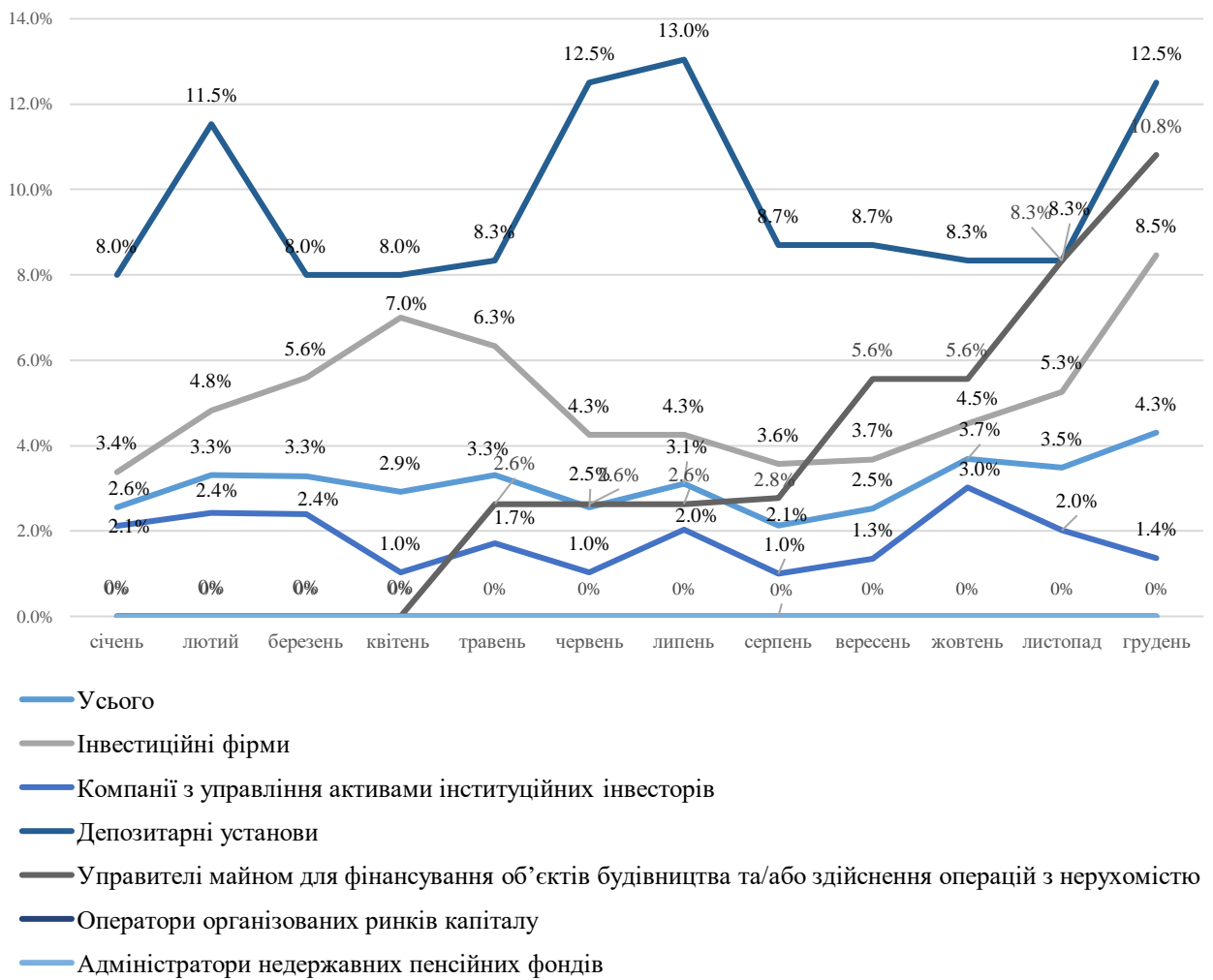
професійної діяльності – діяльність з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю).

Пруденційний нагляд на фондовому ринку

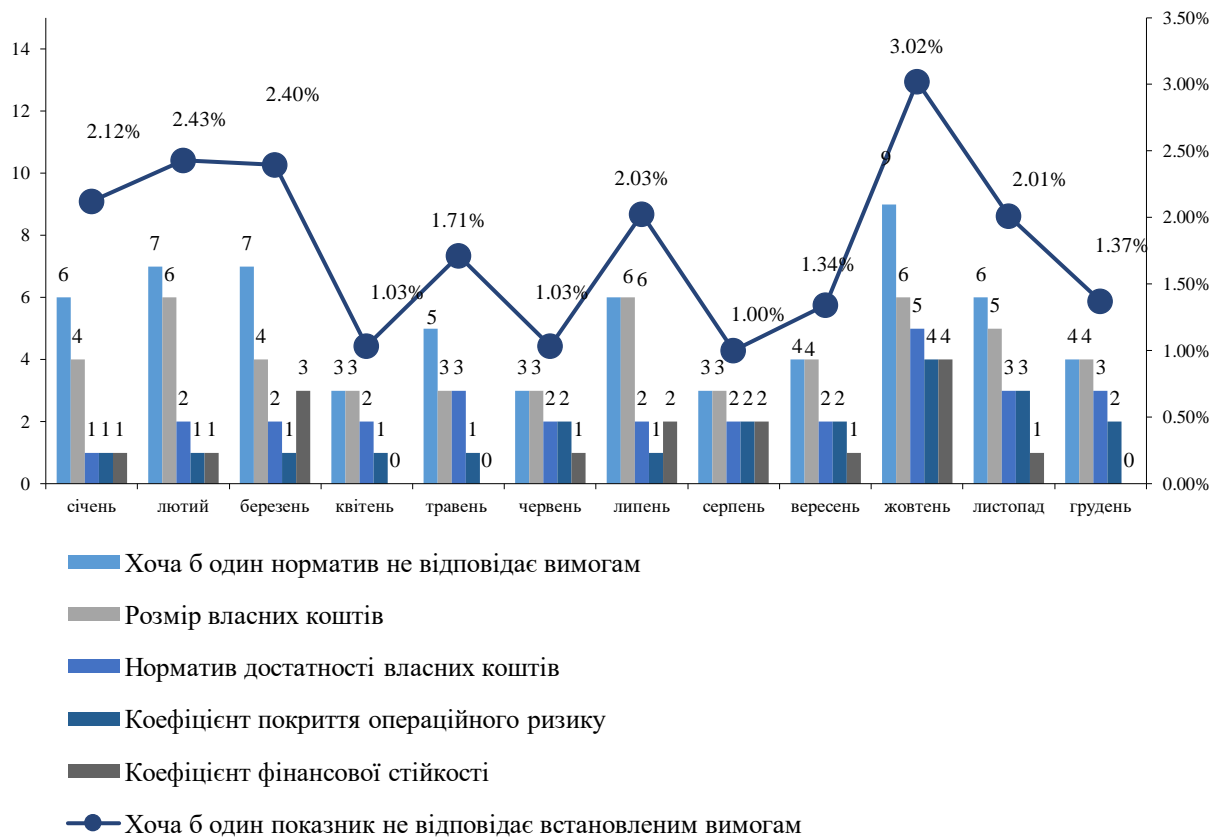
Протягом 2021 року при здійсненні пруденційного нагляду здійснювався аналіз дотримання нормативних значень пруденційних нормативів Центральним депозитарієм цінних паперів та професійними учасниками ринків капіталу, а саме:

- інвестиційними фірмами, депозитарними установами, особами, які провадять клірингову діяльність;
- компаніями з управління активами;
- операторами організованих ринків капіталу та професійними учасниками, які провадять діяльність з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю та діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів.

Результати проведеного аналізу свідчать, що протягом 2021 року частка професійних учасників ринків капіталу (від загальної кількості всіх професійних учасників, які подали адміністративні дані), які не дотримуються вимог, встановлених до значень пруденційних нормативів, суттєво не змінювалася (Діаграма 2).

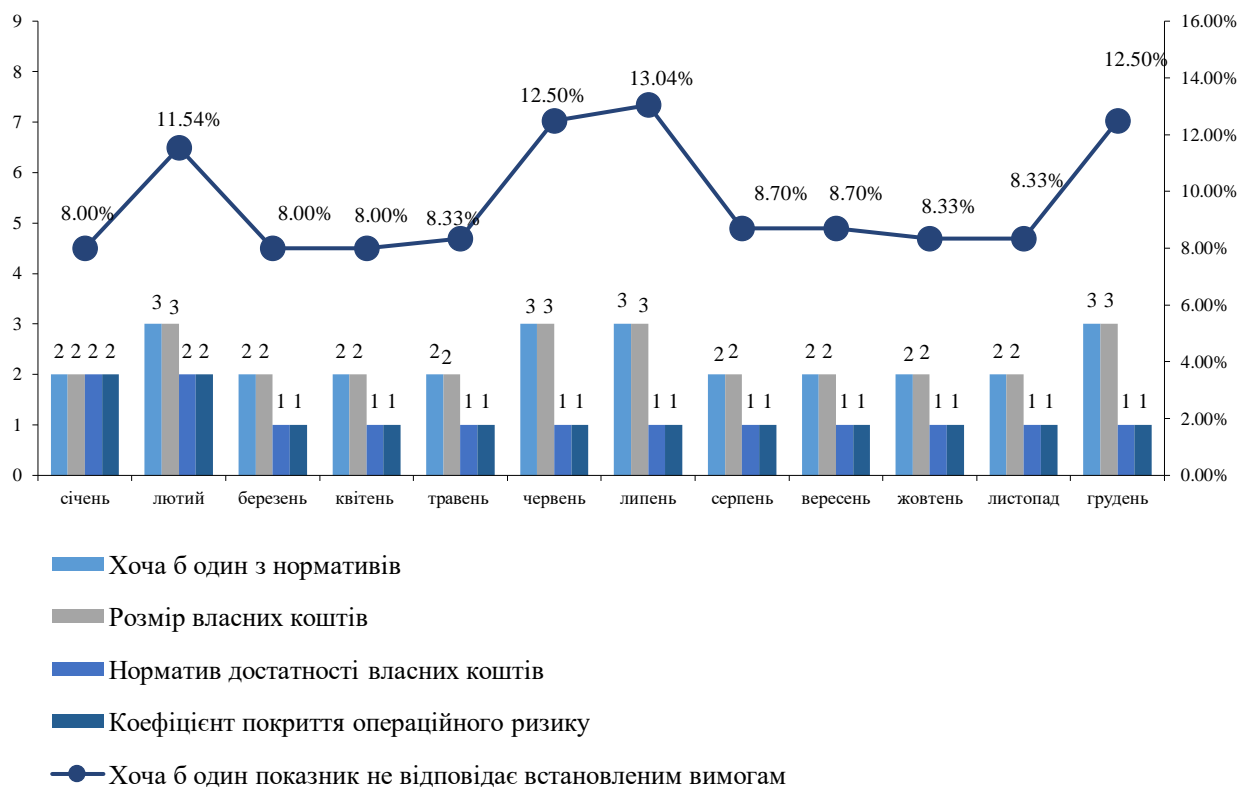
Діаграма 2. Частка професійних учасників фондового ринку, що мали відхилення пруденційних нормативів від встановлених вимог протягом 2021 року, %

Діаграма 3. Динаміка кількості та частки компаній з управління активами, які мали відхилення пруденційних показників від встановлених нормативних значень протягом 2021 року

В процесі нагляду за діяльністю компаній з управління активами здійснювався аналіз дотримання ними пруденційних нормативів, а саме: розміру власних коштів, нормативу достатності власних коштів, коефіцієнта фінансової стійкості та коефіцієнта покриття операційного ризику.

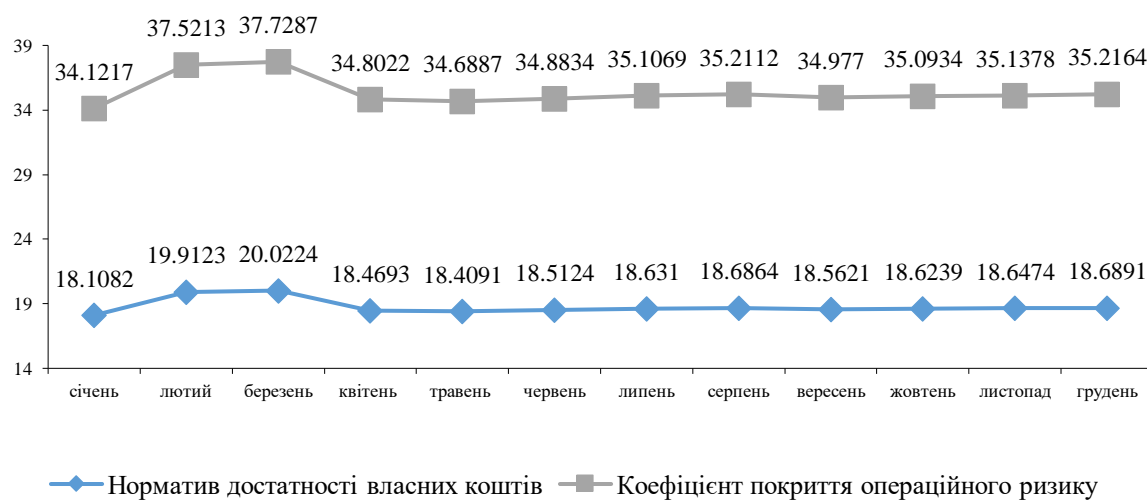
Протягом звітного року спостерігалось незначне коливання кількості та частки компаній з управління активами, які мали відхилення пруденційних показників від встановлених нормативних значень (Діаграма 3).

Діаграма 4. Динаміка кількості та частки депозитарних установ, які мали відхилення пруденційних показників від встановлених нормативних значень протягом 2021 року

При здійсненні пруденційного нагляду за депозитарними установами, що провадять на ринках капіталу виключно депозитарну діяльність, проводився аналіз дотримання ними таких пруденційних нормативів, як розмір

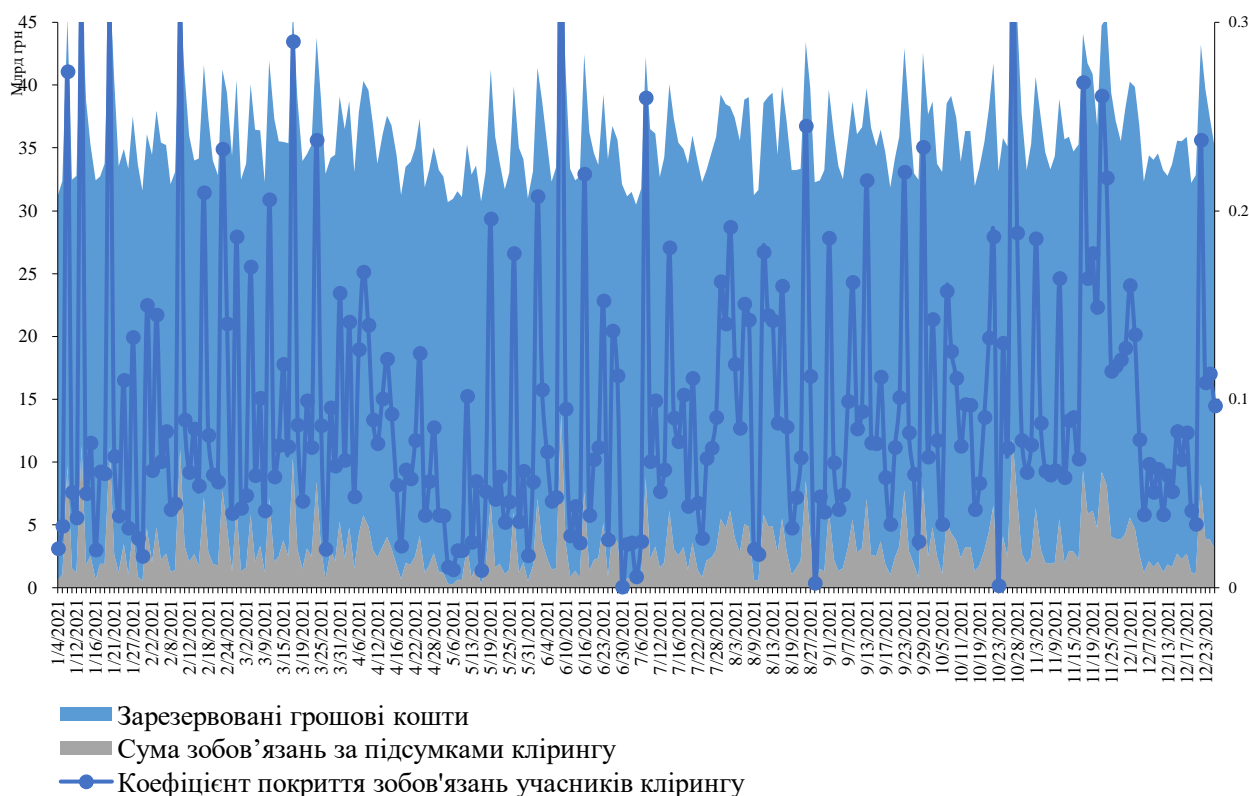
власних коштів, норматив достатності власних коштів та коефіцієнт покриття операційного ризику. Протягом 2021 року більшість депозитарних установ дотримувалася встановлених вимог (Діаграма 4).

Діаграма 5. Динаміка значень пруденційних нормативів ПАТ «НДУ» протягом 2021 року

Значення нормативу достатності власних коштів та коефіцієнта покриття операційного ризику Центрального депозитарію цінних паперів – ПАТ «Національний депозитарій України» (далі – ПАТ «НДУ») протягом звітного року відповідали встановленим вимогами та значно перевищували відповідні нормативні значення.

Значення коефіцієнту покриття зобов'язань учасників клірингу особи, яка провадить клірингову діяльність – Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках (далі – ПАТ «Розрахунковий центр»), протягом 2021 року не перевищувало встановленого максимального значення (Діаграма 6).

Діаграма 6. Динаміка значень пруденційних нормативів ПАТ «Розрахунковий центр» протягом 2021 року

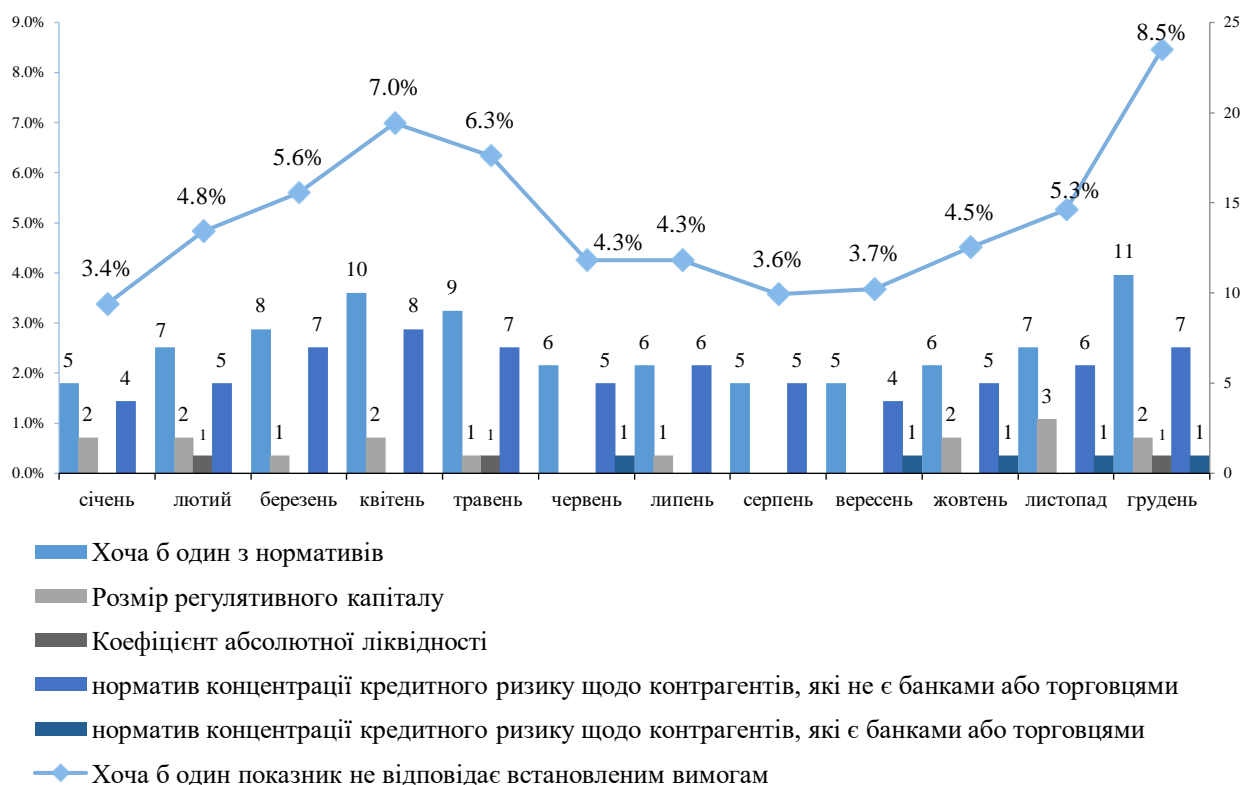
Пруденційний нагляд за особами, що здійснюють діяльність з торгівлі фінансовими інструментами протягом 2021 року здійснювався шляхом аналізу дотримання інвестиційними фірмами пруденційних нормативів, а саме:

- розміру регулятивного капіталу;
- нормативів адекватності регулятивного капіталу та капіталу першого рівня;
- коефіцієнта абсолютної ліквідності;
- коефіцієнта фінансового левериджу;

– нормативу концентрації кредитного ризику.

При цьому до переліку показників, відхилення яких протягом звітного року виникали найчастіше, належить норматив концентрації кредитного ризику.

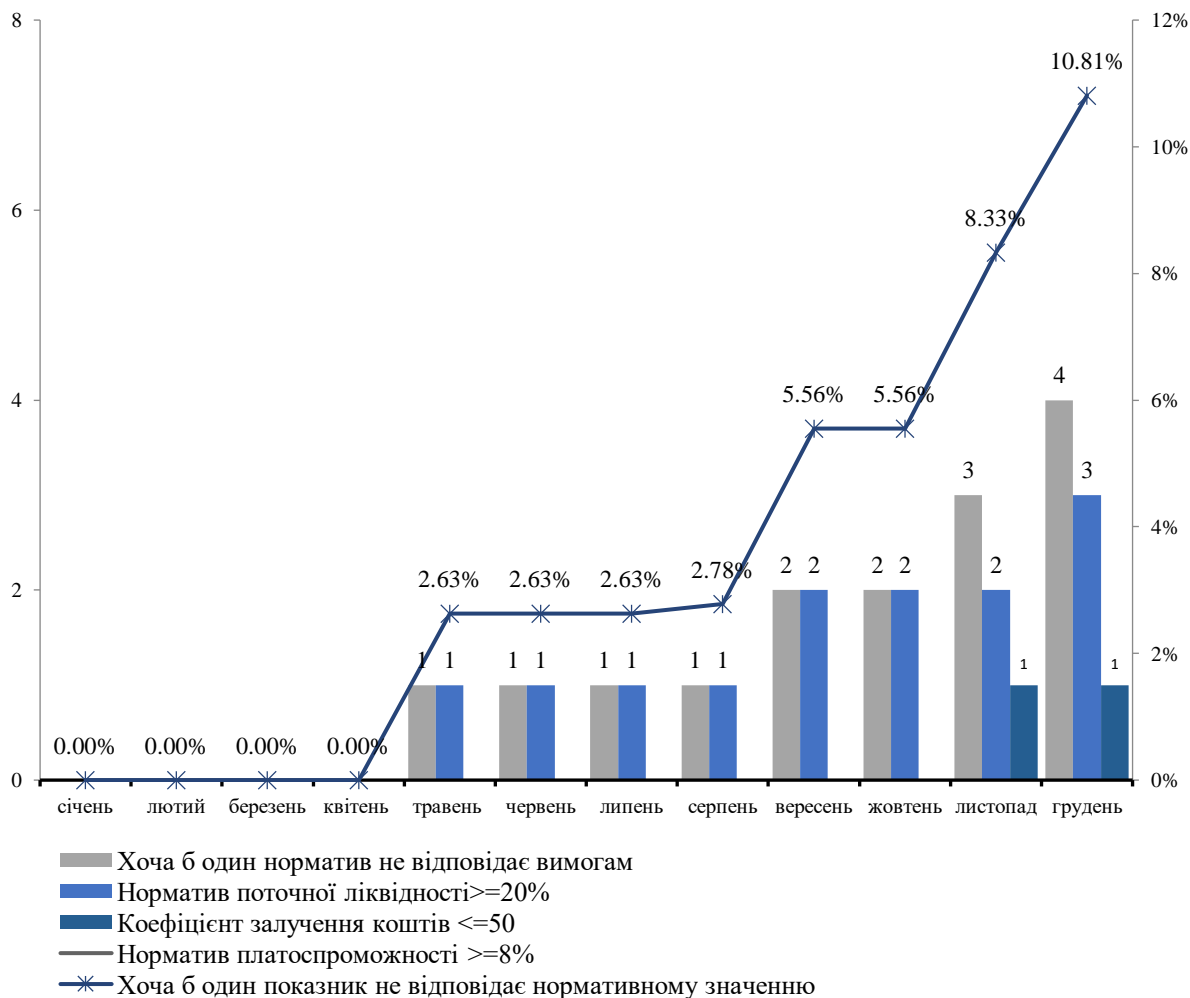
Протягом 2021 року частка інвестиційних фірм, які мали порушення хоча б одного з пруденційних нормативів, коливалася в межах від 3,4% до 8,5%, демонструючи при цьому тенденцію до збільшення в період з січня до квітня 2021 року та з серпня до грудня 2021 року. (Діаграма 7).

Діаграма 7. Динаміка кількості та частки інвестиційних фірм, які мали відхилення пруденційних показників від встановлених нормативних значень протягом 2021 року

Протягом 2021 року оператори організованих ринків капіталу відповідали встановленим до них вимогам пруденційних нормативів в частині дотримання розміру власних коштів, нормативу достатності власних коштів та коефіцієнта покриття операційного ризику, а також для вимірювання та оцінки ризиків операторів організованих ринків капіталу, що здійснюють кліринг та розрахунки за договорами щодо фінансових інструментів (крім цінних паперів), які укладаються оператором – коефіцієнт абсолютної ліквідності та коефіцієнт покриття зобов'язань учасників клірингу.

НКЦПФР здійснює пруденційний нагляд за професійними учасниками ринків капіталу, які провадять діяльність з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю та діяльність з адміністрування недержавних пенсійних фондів. Протягом 2021 року частка управителів, які мали порушення хоча б одного з пруденційних нормативів, коливалася в межах від 2,63% до 10,81%, демонструючи при цьому тенденцію до збільшення в період з липня до грудня 2021 року (Діаграма 8).

Діаграма 8. Динаміка кількості та частки професійних учасників ринків капіталу, які провадять діяльність з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю, які мали відхилення пруденційних показників від встановлених нормативних значень протягом 2021 року

Адміністратори недержавних пенсійних фондів протягом 2021 року відповідали встановленим до них вимогам пруденційних нормативів в частині дотримання нормативу достатності власних коштів та коефіцієнта покриття операційного ризику.

Консолідований нагляд на фондовому ринку

Відповідно до вимог частини другої статті 161 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» НКЦПФР здійснює нагляд на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється

фінансовими установами, нагляд за якими здійснює НКЦПФР (далі – небанківська фінансова група).

Порядок виявлення небанківських фінансових груп, визнання НКЦПФР небанківських фінансових груп, погодження НКЦПФР відповідальної особи небанківської фінансової групи, припинення визнання небанківської фінансової групи, а також вимоги щодо регулювання діяльності небанківських фінансових груп, мінімізації ризиків діяльності, як окремих їх учасників, так і ризиків самих груп, порядку отримання консолідованої звітності таких груп, встановлено Положенням про консолідований нагляд за діяльністю небанківських фінансових груп,

переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, нагляд за якими здійснює НКЦПФР, затвердженням рішенням НКЦПФР від 26.03.2013 №431 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16.04.2013 за №618/23150.

Протягом 2021 року НКЦПФР визнано 15 небанківських фінансових груп.

За результатами розгляду документів, поданих небанківськими фінансовими групами до НКЦПФР для погодження відповідальної особи небанківської фінансової групи, НКЦПФР у 2021 році погоджено 17 відповідальних осіб небанківських фінансових груп.

За результатами розгляду документів, поданих відповідальними особами небанківських фінансових груп до НКЦПФР для припинення визнання небанківської фінансової групи, НКЦПФР припинено визнання 3 небанківських фінансових груп.

Станом на 31.12.2021 існує **21 небанківська фінансова група**, визнана рішенням НКЦПФР, з них 19 мають відповідальних осіб небанківських фінансових груп, погоджених рішенням НКЦПФР.

Нагляд за діяльністю професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків

Протягом 2021 року НКЦПФР здійснювала заходи нагляду, спрямовані на забезпечення дотримання професійними учасниками ринків капіталу та організованих товарних ринків вимог актів законодавства, зокрема:

- моніторинг адміністративних / звітних даних та інформації, наданих щодо здійснення професійної діяльності учасниками ринків капіталу та організованих товарних ринків (далі – моніторинг адміністративних / звітних даних);

- комплексний системний аналіз інформаційних масивів даних, сформованих в результаті моніторингу адміністративних/звітних даних та інформації, наданої щодо здійснення професійної діяльності учасниками ринків капіталу та організованих товарних ринків.

Моніторинг адміністративних / звітних даних та інформації здійснювався шляхом формування масивів даних з отриманих від професійних учасників адміністративних/звітних даних та інформації щодо здійснення професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринків.

Адміністративні / звітні дані отримувались НКЦПФР від професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків відповідно до:

- Положення про порядок складання та розкриття інформації компаніями з управління активами та особами, що здійснюють управління активами недержавних пенсійних фондів, та подання відповідних документів до НКЦПФР, затвержене рішенням НКЦПФР від 02 жовтня 2012 року №1343, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 жовтня 2012 року за №1764/22076;
- Положення про склад та структуру активів інституту спільного інвестування, затвержене рішенням НКЦПФР від 10 вересня 2013 року №1753, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01 жовтня 2013 року за №1689/24221;
- Положення про вимоги до осіб, що здійснюють професійну діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами), щодо складу та структури активів недержавних пенсійних фондів, якими вони управляють, затвержене рішенням НКЦПФР від 26 квітня 2012 року №582, зареєстрованого в Міністерстві

- юстиції України 17 травня 2012 року за №787/21100;
- Положення про порядок визначення чистої вартості активів пенсійного фонду, затверджене рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11 серпня 2004 року №339, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 січня 2005 року за №96/10376;
 - Положення про порядок визначення вартості чистих активів інститутів спільного інвестування, затверджене рішенням НКЦПФР від 30 липня 2013 року №1336, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2013 року за №1444/23976;
 - Положення про порядок звітування Центральним депозитарієм цінних паперів до НКЦПФР, затверджене рішенням НКЦПФР від 28 травня 2013 року №894, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 червня 2013 року за №975/23507;
 - Положення про порядок звітування депозитарними установами до НКЦПФР, затверджене рішенням НКЦПФР від 11 червня 2013 року №992, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 5 липня 2013 року за №1126/23658;
 - Положення про порядок складання та подання адміністративних даних щодо діяльності торговців цінними паперами до НКЦПФР, затверджене рішенням НКЦПФР 25 вересня 2012 року №1283, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 жовтня 2012 року за №1737/22049;
 - Положення про порядок складання адміністративних даних щодо здійснення діяльності організаторами торгівлі, оприлюднення інформації та подання відповідних документів до НКЦПФР, затверджене рішенням НКЦПФР від 25 вересня 2012 року №1284, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 жовтня 2012 року за №1738/22050;
 - Порядок надання Національним банком України інформації щодо здійснення ним депозитарної діяльності до НКЦПФР, затверджений рішенням НКЦПФР від 01 жовтня 2013 року №2072, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22 жовтня 2013 року за №1795/24327;
 - Положення про порядок складання та подання адміністративних даних щодо діяльності управителів до НКЦПФР, затверджене рішенням НКЦПФР від 09 липня 2020 року №346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07 серпня 2020 року за №757/35040;
 - Положення про порядок складання, подання та оприлюднення адміністратором недержавного пенсійного фонду адміністративних даних, у тому числі звітності з недержавного пенсійного забезпечення», затверджене рішенням НКЦПФР від 23 липня 2020 року №379, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 вересня 2020 року за №847/35130.
- Внаслідок моніторингу адміністративних/звітних даних та інформації було сформовано інформаційні масиви даних, які використовувались для:
- розкриття наборів відкритих даних НКЦПФР на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних;
 - оприлюднення на офіційному вебсайті НКЦПФР;
 - надання відповідей на запити державних органів, юридичних та фізичних осіб;
 - надання у межах здійснення взаємообміну інформацією з державними органами відповідно до укладених Меморандумів, угод, протоколів та порядків;
 - здійснення інших заходів нагляду та контролю за діяльністю професійних учасників ринків

капіталу та організованих товарних ринків.

Протягом 2021 року НКЦПФР здійснювала комплексний системний аналіз інформаційних масивів даних, сформованих в результаті моніторингу адміністративних/звітних даних та інформації, наданих щодо здійснення професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринків, з метою формування інформаційно-аналітичних масивів даних щодо:

- стану ринків капіталу та організованих товарних ринків;
- здійснення діяльності певним видом або групою професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків;
- здійснення діяльності певним професійним учасником ринків капіталу та організованих товарних ринків.

Сформовані інформаційно-аналітичні масиви даних використовувались для:

- оприлюднення на офіційному вебсайті НКЦПФР;
- надання державним органам на постійній основі;
- надання відповідей на запити державних органів, юридичних та фізичних осіб;
- здійснення інших заходів нагляду та контролю за діяльністю професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків.

НКЦПФР застосовувала заходи запобігання за порушення вимог законодавства при виявленні ознак правопорушень під час моніторингу та комплексного системного аналізу адміністративних/звітних даних та інформації щодо здійснення професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках, формування інформаційно-аналітичних масивів даних.

Серед виявлених ознак вчинення правопорушень на ринках капіталу та організованих товарних ринках у діяльності професійних учасників ринків

капіталу та організованих товарних ринків типовими були, зокрема:

- неподання, подання не в строк інформації, адміністративних даних;
- подання недостовірної або не в повному обсязі інформації, адміністративних/звітних даних;
- перевірка дотримання професійними учасниками ринків капіталу та організованих товарних ринків вимог та норм законодавства;
- перевірка відповідності складу та структури активів інститутів спільного інвестування вимогам статті 48 Закону України «Про інститути спільного інвестування».

Фінансовий моніторинг

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 18 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії щодо професійних учасників організованих товарних ринків; установ накопичувального пенсійного забезпечення; управителів фондів фінансування будівництва/фондів операцій з нерухомістю; професійних учасників ринків капіталу (крім банків), включаючи Центральний депозитарій цінних паперів, здійснюється НКЦПФР.

НКЦПФР вживала наступні заходи щодо приведення нормативно-правових актів НКЦПФР у відповідність до вимог законодавства:

- розроблене «Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює НКЦПФР», затверджене рішенням НКЦПФР від 11.03.2021 року

№176, що зареєстроване у Міністерстві юстиції України 19.04.2021 за №532/36154;

- рішенням НКЦПФР №1274 від 24.12.2021 затверджені «Рекомендації з управління ризиками клієнтів суб'єктів первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку».

Крім цього, протягом 2021 року НКЦПФР опрацьовано та погоджено в установленому порядку 5 проєктів нормативно-правових актів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, зокрема, 1 проєкт постанови Кабінету Міністрів України, 1 проєкт розпорядження КМУ та 3 проєкти наказів Міністерства фінансів України.

Протягом 2021 року у сфері фінансового моніторингу проведено 21 перевірку суб'єктів первинного фінансового моніторингу – професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, крім банків, з яких планових – 19, позапланових – 2.

За результатами перевірок у 2021 році в діяльності 13 суб'єктів первинного фінансового моніторингу виявлено 51 порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що становить 62% від загальної кількості перевірених суб'єктів.

У 2021 році НКЦПФР продовжила роботу щодо перевірки інформації про виявлені факти, що можуть свідчити про порушення 26 суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів,

одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що були викладені у 7 листах Держфінмоніторингу.

За результатами розгляду та аналізу документів, отриманих на запити НКЦПФР у 2021 році, виявлені порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, в діяльності одного суб'єкта первинного фінансового моніторингу – інвестиційної фірми (торговця цінними паперами) – 3 порушення.

Типовими порушеннями законодавства у сфері фінансового моніторингу, зокрема, є порушення вимог щодо:

- забезпечення виявлення та реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;
- ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта);
- здійснення управління ризиками та проведення оцінки ризику;
- процедури призначення відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу;
- подання Держфінмоніторингу інформації для постановки на облік або неподання відомостей про зміни інформації, яка стала підставою для взяття суб'єкта на облік;
- повідомлення Держфінмоніторингу про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу.

НКЦПФР постійно залучається до заходів, що стосуються запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

НКЦПФР на постійній основі бере участь у підготовці фахівців, що здійснюють дії, пов'язані з безпосереднім провадженням професійної діяльності на фондовому ринку, зокрема, щодо ризиків, що стосуються сектору цінних паперів.

Також навчальною програмою «Освітня програма навчання/підвищення кваліфікації у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення для відповідальних працівників, а також працівників, залучених до проведення фінансового моніторингу суб'єктів первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює НКЦПФР», затвердженою рішенням НКЦПФР №592 від 13.10.2020, передбачено засвоєння використання та отримання інформації з державних інформаційних ресурсів, порядку організації роботи із санкційними списками РНБО, міжнародними списками санкцій осіб, що віднесені до списку терористів, засвоєння принципів використання інформаційних аналітичних систем для комплаєнсу, аналізу ринків, ділової розвідки та розслідувань, а також ознайомлення з сайтами, на яких розміщені санкційні списки та списки терористів.

НКЦПФР постійно долучається до заходів щодо забезпечення узагальнення інформації про виявлені схеми легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, з урахуванням набутого досвіду та на постійній основі бере участь в опрацюванні документів, які пов'язані з розробкою типологій відмивання коштів.

Фахівці НКЦПФР на регулярній основі брали участь у навчальних заняттях Державного закладу післядипломної освіти «Академія фінансового моніторингу», в роботі екзаменаційних комісій, проводили лекційні та практичні заняття.

Протягом 2021 року продовжувалась робота і в системі

відстеження та запобігання використанню цінних паперів як засобу для відмивання (легалізації) злочинних доходів. За наслідками проведеного аналізу діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу протягом 2021 року НКЦПФР була направлена до Державної служби фінансового моніторингу України інформація про підозрілі фінансові операції, проведені на ринках капіталу та організованих товарних ринках, на загальну суму понад 2,3 млрд грн за участю 8 професійних учасників ринків капіталу.

З метою протидії непродуктивному відтоку капіталу за межі України, ухилення від оподаткування, легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, НКЦПФР була направлена інформація до Державної служби фінансового моніторингу України, НБУ та Державної податкової служби України про операції з цінними паперами, предметом яких виступають цінні папери емітентів, які відсутні за місцем державної реєстрації та можуть мати ознаки фіктивних товариств, на загальну суму 226 млн грн.

Контроль за професійною діяльністю на фондовому ринку

Протягом 2021 року НКЦПФР проведено 13 виїзних перевірок **депозитарних установ**. За результатами перевірок в діяльності 8 депозитарних установ виявлено порушення вимог законодавства на ринках капіталу, з них по 5 складено Акти про відмову у проведенні перевірки. Типовим порушенням за результатом аналізу проведених перевірок у 2021 році є непроведення депозитарними установами професійної діяльності за місцезнаходженням зазначеним у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Загальна кількість опрацьованих у 2021 році звернень щодо діяльності депозитарних установ – 164, з них: від фізичних осіб – 53; від юридичних осіб –

65; від правоохоронних та державних органів – 46.

Найбільша кількість звернень фізичних та юридичних осіб на діяльність депозитарних установ стосувалась порушень щодо не виплати та/або не своєчасної виплати дивідендів, а також не дотримання депозитарною установою законодавчих та нормативно-правових актів під час проведення депозитарної діяльності.

Протягом 2021 року НКЦПФР проведено 15 виїзних перевірок **інвестиційних фірм**.

За результатами перевірок в діяльності 12 інвестиційних фірм виявленні порушення вимог законодавства на ринках капіталу, з них по 10 складено Акти про відмову у проведенні перевірки. Типовим порушенням за результатами аналізу проведених перевірок інвестиційних фірм в 2021 році є непровадження інвестиційними фірмами професійної діяльності за місцезнаходженням, зазначеним у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Загальна кількість опрацьованих звернень у 2021 року щодо діяльності інвестиційних фірм – 137, з них: від фізичних осіб – 88; від юридичних осіб – 20; від правоохоронних та державних органів – 29.

Найбільша кількість звернень фізичних та юридичних осіб на діяльність інвестиційних фірм стосувалась порушення прав клієнтів під час укладання та виконання договорів, а також при здійсненні інвестиційними фірмами операцій з цінними паперами. При цьому найбільша кількість звернень правоохоронних органів стосувались питань надання НКЦПФР інформації щодо діяльності інвестиційних фірм.

Протягом 2021 року НКЦПФР проведено 9 виїзних **перевірок компаній з управління активами**.

За результатами перевірок в діяльності 5 компаній з управління активами виявленні порушення вимог законодавства на ринках капіталу, з них

по 1 складено Акти про відмову у проведенні перевірки. Типовим порушенням за результатами аналізу проведених перевірок компаній з управління активами в 2021 році є непровадження професійної діяльності за місцезнаходженням, зазначеним у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Загальна кількість опрацьованих звернень у 2021 року щодо діяльності компаній з управління активами – 12.

Найбільша кількість звернень фізичних та юридичних осіб на діяльність компаній з управління активами стосувалась дотримання вимог законодавства КУА при фінансуванні об'єктів будівництва.

Протягом 2021 року НКЦПФР проведено 6 виїзних **перевірок управителів майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю**.

За результатами перевірок діяльності 4 управителів майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю складено Акти про відмову у проведенні перевірки. Типовим порушенням за результатами аналізу проведених перевірок управителів майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю в 2021 році є непровадження професійної діяльності за місцезнаходженням, зазначеним у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Загальна кількість опрацьованих звернень у 2021 року щодо діяльності управителів майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю – 108.

Найбільша кількість звернень фізичних та юридичних осіб на діяльність управителів майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю стосувалась неправомірного відкріплення об'єктів інвестування від довіритель, порушення строків будівництва об'єктів будівництва,

невиконання управителями умов договорів про участь у фонді фінансування будівництва.

Типовими порушеннями, які встановлені НКЦПФР при розгляді звернень довірителів фондів фінансування будівництва були:

- ненадання управителями майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю інформації на запити НКЦПФР;
- невідповідність договорів про участь у фонді фінансування будівництва типовому договору;
- відсутність належного контролю за дотриманням забудовником умов та зобов'язань за договором.

Загальна кількість опрацьованих звернень у 2021 року щодо діяльності адміністраторів недержавних пенсійних фондів – 14.

Найбільша кількість звернень фізичних та юридичних осіб на діяльність адміністраторів недержавних пенсійних фондів стосувалась зменшення сум пенсійних виплат.

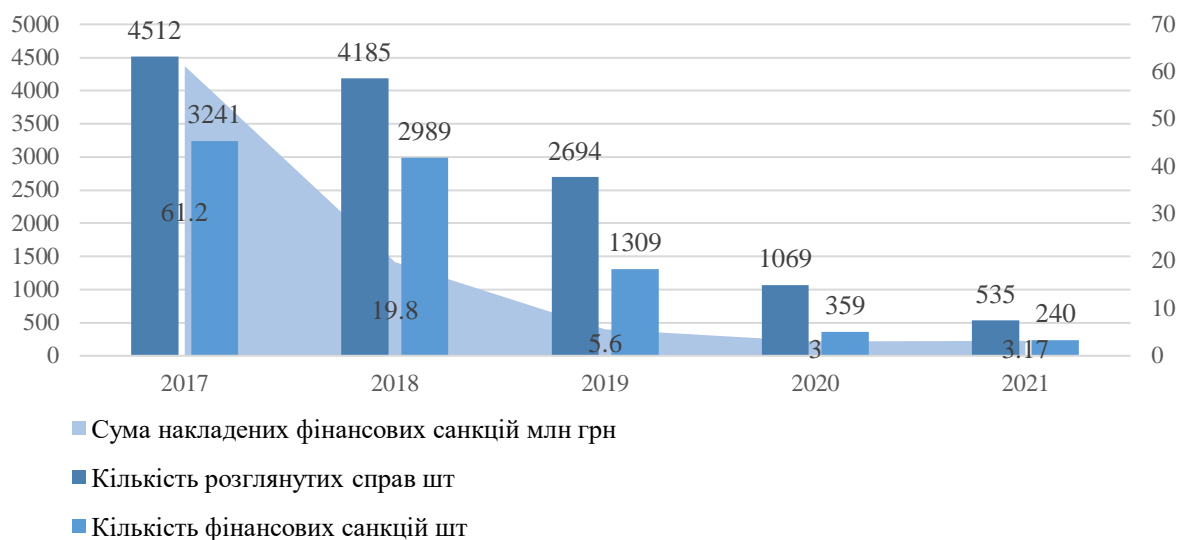
Правозастосування на ринку цінних паперів

Одним із важливих напрямків роботи НКЦПФР є створення сприятливих умов для правового функціонування ринків капіталу та організованих товарних ринків. Зокрема, це запобігання правопорушенням на ринках капіталу та організованих товарних ринках, а в разі їх виявлення – спрямування зусиль на оперативне та всебічне розслідування і вживання заходів для їх недопущення надалі.

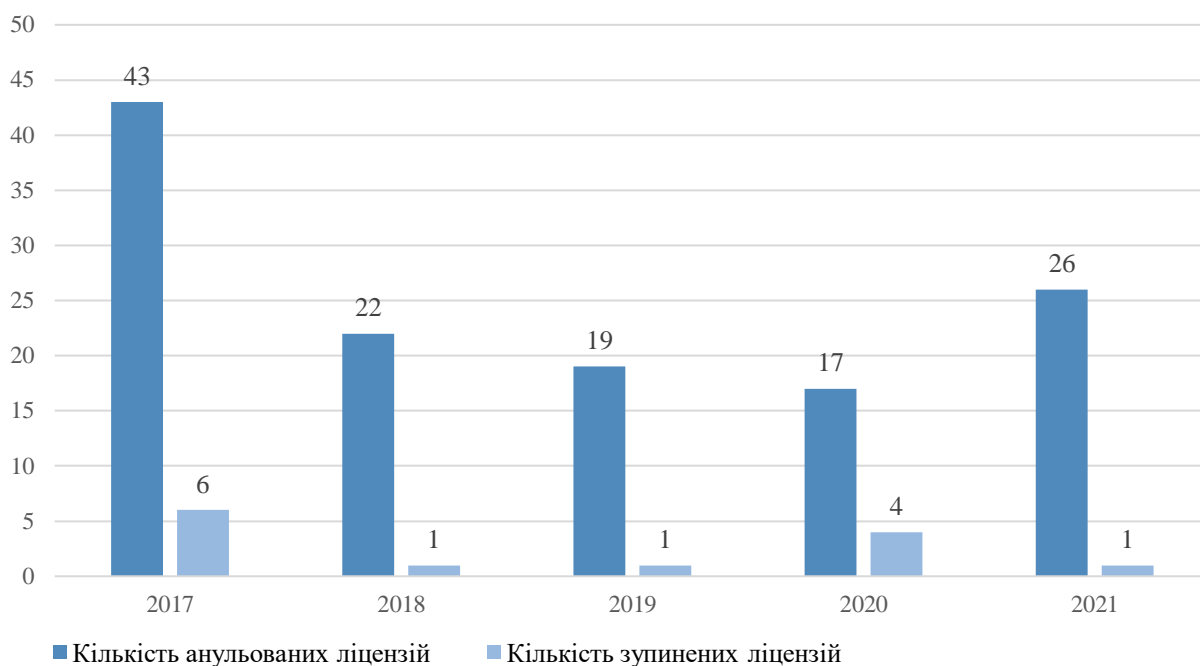
Протягом 2021 року уповноважені особи НКЦПФР розглянули 535 справ про правопорушення на ринках капіталу та організованих товарних ринках, за результатами яких було накладено 240 фінансових санкцій на суму 3,17 млн грн.

Зменшення кількості порушених справ у 2021 році у порівнянні з 2020 роком обумовлено запровадженням у 2020 році НКЦПФР застосування принципів ризик-орієнтованого підходу при опрацюванні виявлених правопорушень (на ринках капіталу та у сфері фінансового моніторингу). Вказане надало можливість збільшити ефективність та забезпечити пропорційність використання регуляторних повноважень НКЦПФР для попередження та припинення порушень. Використовуючи зазначений підхід, НКЦПФР протягом 2021 року при зменшенні кількості порушених справ забезпечила державне реагування на дії, що мають ознаки порушень законодавства, в обсягах тотожним обсягам 2020 року (Діаграма 9).

У 2021 році за результатом розгляду справ анульовано дію 26 ліцензій на здійснення професійної діяльності на ринках капіталу, зупинено дію 1 ліцензії, закрито 103 справи про правопорушення на ринках капіталу та організованих товарних ринках (Діаграма 10).

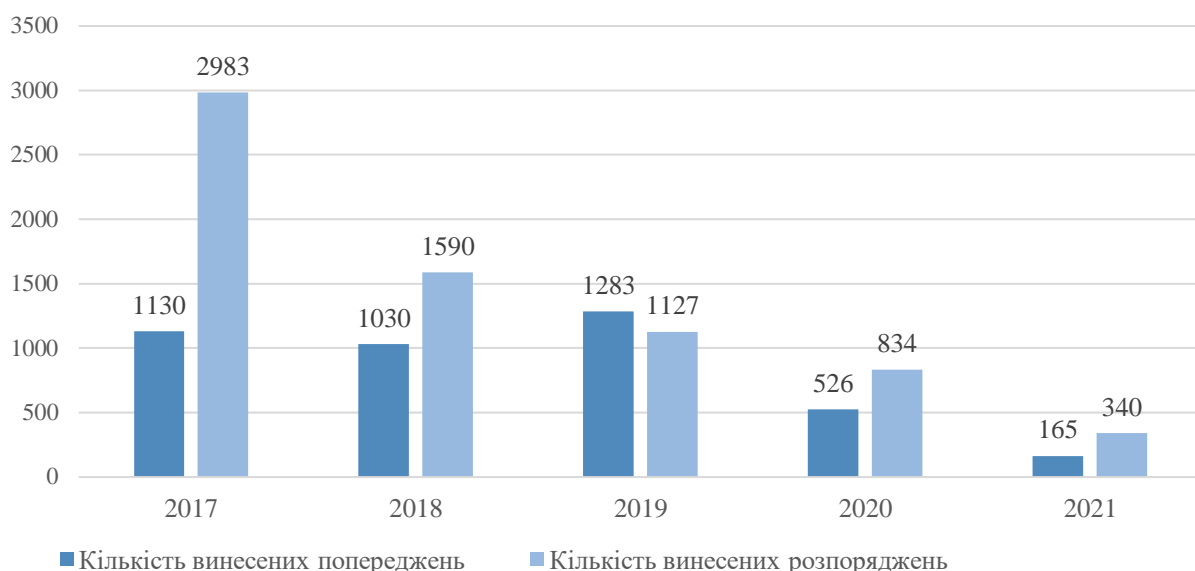
Діаграма 9. Кількість розглянутих справ про правопорушення на ринку цінних паперів (ринках капіталу)

Діаграма 10. Кількість анульованих та зупинених ліцензій за правопорушення на ринку цінних паперів (ринках капіталу)

Протягом 2021 року уповноваженими особами НКЦПФР було винесено 165 попереджень та 340 розпоряджень про усунення порушень

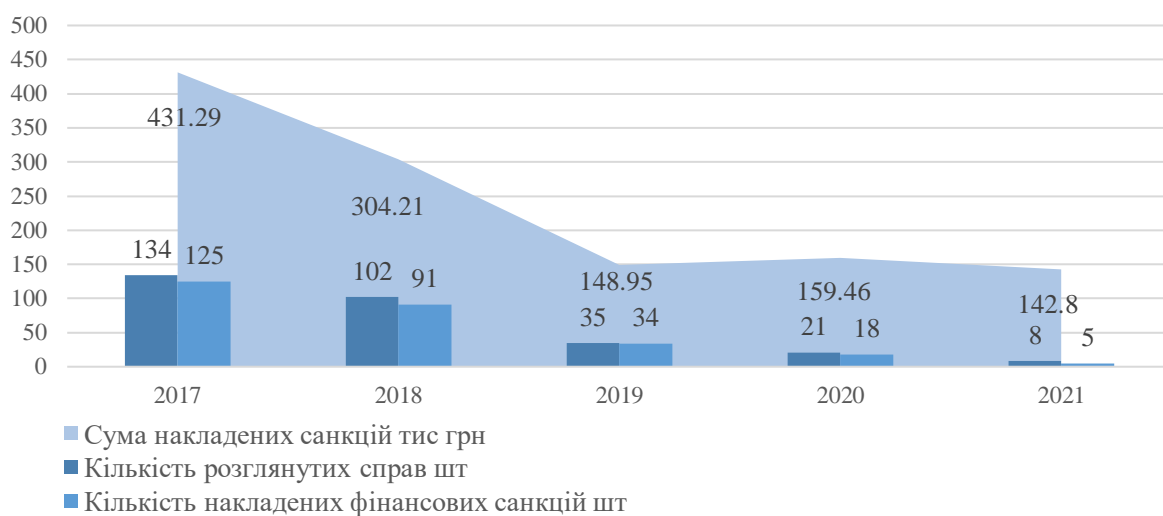
законодавства на ринках капіталу та організованих товарних ринках (Діаграма 11).

Діаграма 11. Кількість винесених розпоряджень та попереджень

Найбільш типовими правопорушеннями на ринках капіталу та організованих товарних ринках залишились: неподання, подання не в повному обсязі інформації, та/або подання недостовірної інформації; нерозміщення, розміщення не в повному обсязі інформації та/або розміщення недостовірної інформації; невиконання або несвочасне виконання рішень НКЦПФР або розпоряджень, постанов або рішень уповноважених осіб НКЦПФР.

Уповноваженими особами НКЦПФР в 2021 році було розглянуто 8 справ про порушення вимог законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, за результатами яких було застосовано 5 заходів впливу у формі штрафу на загальну суму: 142,8 тис. грн та 1 справу закрито (Діаграма 12).

Діаграма 12. Показники розглянутих справ про порушення вимог законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Найбільш типовими порушеннями вимог законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення є невиявлення, а також несвоєчасне повідомлення про

фінансову операцію відповідний державний орган.

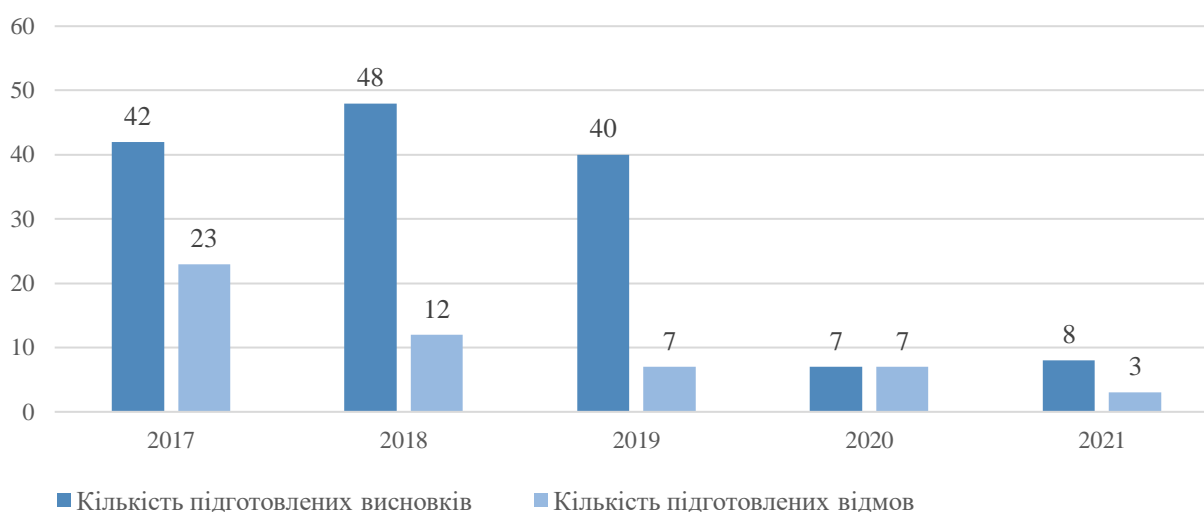
У звітному році до НКЦПФР надійшло 11 скарг на постанови про накладення санкцій за правопорушення на ринках капіталу та організованих товарних ринках (Діаграма 13).

Діаграма 13. Кількість оскаржених постанов про накладення санкцій за правопорушення на ринку цінних паперів та адміністративних стягнень

За результатом розгляду скарг на постанови про накладення санкцій за правопорушення на ринках капіталу та організованих товарних ринках у 2021 році було прийнято наступні рішення: 8 – постанову залишити без змін, а скаргу без

задоволення; 3 – надіслані відмови з посиланням на наявність застосування заходу впливу у вигляді накладення штрафу (може бути оскаржено у судовому порядку відповідно до законодавства) (Діаграма 14).

Діаграма 14. Кількість підготовлених висновків та відмов

Протягом 2021 року представники НКЦПФР взяли участь у 207 засіданнях судів різних інстанцій. У справах, в яких НКЦПФР є стороною у справі, судами було винесено 151 рішення, з них: 82 на користь НКЦПФР, 69 не на користь НКЦПФР.

Протягом 2021 року НКЦПФР було подано 805 виконавчих листів до органів ДВС, на загальну суму 23,496 млн грн.

З метою приведення у відповідність до Закону України від 19.06.2020 №738-IX рішення НКЦПФР від 28.07.2020 року №405 «Про затвердження Правил розгляду справ про порушення вимог законодавства на ринках капіталу та застосування санкцій або інших заходів впливу», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.10.2020 за №966/35249, у 2021 році НКЦПФР прийнято рішення від 15.07.2021 року №507 «Про внесення змін до рішення НКЦПФР від 28 липня 2020 року №405», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 27 серпня 2021 року за №1130/36752.

У зв'язку із набранням чинності Законом України від 06.12.2019 №361-IX у 2021 році НКЦПФР прийнято рішення від 06.04.2021 №227 «Про затвердження Правил розгляду справ про порушення вимог законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та застосування заходів впливу», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 13 травня 2021 року за №637/36259.

Підготовка фахівців з питань ринків капіталу та організованих товарних ринків

НКЦПФР координує роботу з підготовки фахівців із питань ринків капіталу та організованих товарних ринків, встановлює кваліфікаційні вимоги до осіб, які вчиняють дії, пов'язані з безпосереднім провадженням професійної

діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках, встановлює порядок та проводить сертифікацію фізичних осіб (крім пов'язаних агентів) шляхом видачі сертифікатів на право вчинення дій, пов'язаних з безпосереднім провадженням професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках, їх дублікатів, а також анулювання таких сертифікатів.

На базі Українського інституту розвитку фондового ринку Київського національного економічного університету – навчально-методичного центру НКЦПФР – створено постійно діючу навчально-методичну Раду з питань координації роботи з видання методичних посібників та підручників, до складу якої увійшли представники Комісії та навчальних закладів, з якими регулятором укладено договори про співробітництво щодо навчання та атестації фахівців з ринків капіталу та організованих товарних ринків.

Система професійної підготовки фахівців з питань ринків капіталу та організованих товарних ринків та нагляду за змінами у відомостях стосовно їх трудової діяльності в Україні запроваджена з 1996 року. Вона включає в себе навчання, складання кваліфікаційного іспиту та отримання сертифіката.

НКЦПФР видає сертифікати на право вчинення дій, пов'язаних з безпосереднім провадженням професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках за такими видами діяльності:

- торгівля фінансовими інструментами;
- депозитарна діяльність;
- управління активами інституційних інвесторів (управління активами);
- організація торгівлі фінансовими інструментами;
- клірингова діяльність;
- управління активами інституційних інвесторів

(діяльність з управління іпотечним покриттям);

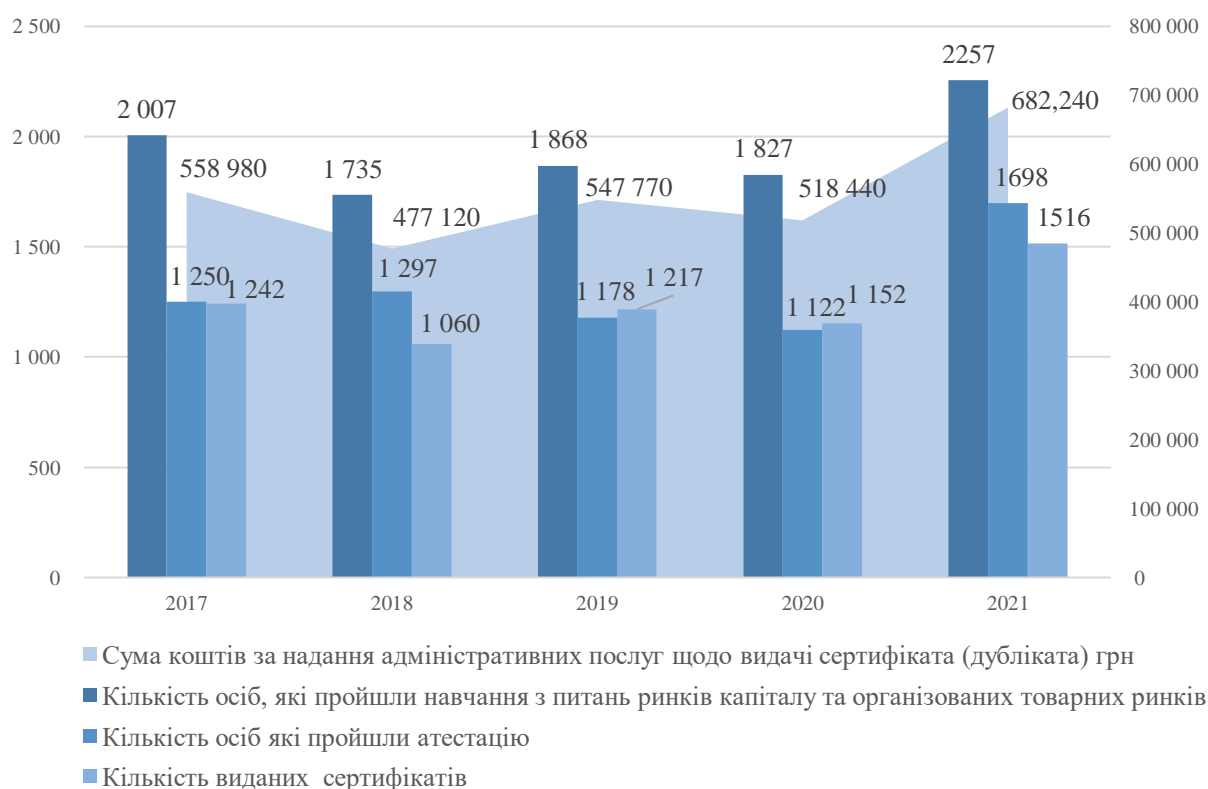
- організація торгівлі продукцією на товарних біржах;
- адміністрування недержавних пенсійних фондів;
- управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю.

Згідно з даними, що надійшли до НКЦПФР від навчальних закладів за період з 01.01.2012 по 31.12.2021, навчання з питань ринків капіталу та організованих товарних ринків пройшли 23840 осіб, з них у 2021 році – 2257 осіб.

За період з 01.01.2012 по 31.12.2021 атестацію пройшли 16041 осіб, з них у 2021 році – 1698 осіб.

За період з 01.01.2012 по 31.12.2021 НКЦПФР видала 15399 сертифікатів на право вчинення дій, пов'язаних з безпосереднім провадженням професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках, у тому числі, в 2021 році – 1516 сертифікатів.

За період з 01.01.2012 по 31.12.2021 до бюджету України за надання адміністративних послуг щодо видачі сертифіката (дубліката) на право вчинення дій, пов'язаних з безпосереднім провадженням професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках, надійшло 6 984 230 грн, у тому числі в 2021 році – 682 240 грн (Діаграма 15).

Діаграма 15. Показники підготовки фахівців з питань ринків капіталу та організованих товарних ринків

Фінансова звітність та аудит на ринку цінних паперів

З метою виконання повноважень, визначених пунктом 103 частини другої статті 7 Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» протягом 2021 року НКЦПФР здійснювала контроль за достовірністю, зрозумілістю, узгодженістю та повнотою фінансової звітності учасників фондового ринку, її відповідністю, у тому числі за міжнародними стандартами фінансової звітності.

У звітному році НКЦПФР здійснила аналіз аудованої фінансової звітності близько 500 учасників ринків капіталу.

Необхідно відзначити існування низки помилок, характерних для такої фінансової звітності. Серед них – приділення бухгалтерами недостатньої уваги викладенню суттєвих облікових політик. Розкриття інформації про певну облікову політику компанії є особливо корисним для користувачів, оскільки допомагає у розумінні відображення операцій, інших подій та умов, поданих у фінансовій звітності.

У фінансовій звітності учасників ринків капіталу облікові політики здебільшого містять інформацію про визнання, класифікацію, оцінку, припинення визнання суттєвих активів та зобов'язань. Проте зазначені облікові політики, як правило, недостатньо розкривають інформацію про судження та припущення (зокрема, стосовно визначення справедливої вартості), що їх застосовував управлінський персонал у процесі застосування облікових політик. Крім цього, доволі часто окремі положення облікової політики суперечать одна одній або не відповідають міжнародним стандартам фінансової звітності (МСФЗ).

У переважній більшості проміжної фінансової звітності відсутня інформація щодо того, чи є такий комплект фінансової звітності повним чи стислим. Така інформація є важливою для

користувачів, оскільки відповідно до міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 34 «Проміжна фінансова звітність» у випадку складання стислого комплексу фінансової звітності компанія може розкривати менший обсяг інформації у порівнянні з повним комплектом річної фінансової звітності.

Ще одна типова помилка – ненарахування резерву очікуваних кредитних збитків або нарахування такого резерву у розмірі, який не враховує фінансові труднощі контрагента, порушення строків оплати заборгованості тощо.

Також до недоліків фінансової звітності учасників ринків капіталу можна віднести відсутність детального розкриття інформації щодо визначення справедливої вартості фінансових інструментів. Справедлива вартість є оцінкою, що ґрунтується на ринкових даних – вона оцінюється з використанням припущень, які використовували б учасники ринку, і відображає кон'юнктуру ринку на дату оцінки. Ціна котирування на активному ринку є найнадійнішим свідченням справедливої вартості та, за наявності, має бути використана для оцінки справедливої вартості. Проте, оскільки для переважної більшості фінансових інвестицій активний ринок відсутній, необхідно проводити оцінки вартості з використанням значних закритих вхідних даних, що є складним, особливо зараз, коли ринки є нестабільними, а економічні перспективи є вкрай невизначеними і можуть швидко змінюватися. Таким чином, для користувачів фінансової звітності є важливим розкриття інформації, включаючи припущення та судження, сформовані управлінським персоналом, щоб дати можливість користувачам зрозуміти, як була визначена справедлива вартість. Наприклад, для визначення справедливої вартості фінансових інвестицій учасники ринків капіталу повинні враховувати інформацію, зокрема, щодо:

- наявності торгів зазначеними інвестиціями як на біржовому, так і на позабіржовому ринку;

- наявності рішень НКЦПФР щодо заборони внесення змін до системи депозитарного обліку, заборони торгівлі тощо;
- інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань щодо припинення/перебування в стані припинення/банкрутства/ліквідації емітентів фінансових інвестицій та товариств з обмеженою відповідальністю;
- фінансової звітності емітентів фінансових інвестицій та товариств з обмеженою відповідальністю.

Ненарахування резерву очікуваних кредитних збитків або нарахування такого резерву у недостатньому розмірі, а також неврахування всієї доступної інформації при визначенні справедливої вартості фінансових інструментів, є порушенням вимог МСФЗ, призводить до завищення вартості активів учасника ринків капіталу та вводить в оману користувачів фінансової звітності.

У 2021 році набрало чинності рішення НКЦПФР від 22.07.2021 №555 «Про затвердження Вимог до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, нагляд за якими здійснює НКЦПФР». Документ визначає загальні та додаткові вимоги до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності, яка подається до НКЦПФР, та яка має міститися в звіті суб'єкта аудиторської діяльності. Новий нормативно-правовий акт передбачає, що суб'єкти аудиторської діяльності повинні будуть висловлювати думку або висновок щодо додаткової інформації, яку учасники ринків капіталу та організованих товарних ринків розкривають у своїй фінансовій звітності. НКЦПФР матиме право вимагати від суб'єктів аудиторської діяльності надання письмових пояснень за результатами надання аудиторських послуг учаснику ринків капіталу та організованих товарних ринків.

Протягом 2021 року НКЦПФР здійснила моніторинг 2301 аудованих фінансових звітів за 2020 рік поданих 2056 професійними учасниками ринків капіталу та 245 емітентами цінних паперів, цінні папери яких були допущені до торгів на фондових біржах, шляхом перевірки розкриття фінансової звітності та аудиторських звітів в інформаційній базі НКЦПФР та оприлюднення на власних вебсайтах в частині, що стосується фінансової звітності та аудиторських звітів.

При здійсненні моніторингу всі суб'єкти аудиторської діяльності, що були залучені до проведення обов'язкового аудита учасників ринків капіталу були включені, у тому числі на період проведення, до 3 розділу «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності» або до 4 розділу «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, ведення якого здійснюється відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Суб'єктами аудиторської діяльності, що провели обов'язковий аудит фінансової звітності професійним учасникам ринків капіталу та емітентам цінних паперів, цінні папери яких були допущені до торгів на фондових біржах висловлені щодо фінансової звітності 1065 модифіковані думки, 1114 думки із застереженням, 10 відмов від висловлення думки, 12 негативних думок.

Щодо 100 учасників ринків капіталу, що не розмістили і не подали фінансову звітність та аудиторський звіт (звіт незалежного аудитора), НКЦПФР вживає відповідні заходи реагування.

Основними недоліками, які встановлені при проведенні моніторингу інформації, розкритої учасниками ринків капіталу в частині, що стосується фінансової звітності та аудиторських звітів є такі:

- неподання у складі річних даних довідки про аудиторський звіт;

- подання недостовірної інформації у довідці про аудиторський звіт;
- нерозміщення на власному вебсайті аудиторського звіту та фінансової звітності;
- відсутня інформація щодо висловлення думки аудитора (аудиторської фірми) та нездійснена перевірка інформації, що розкривається в складі звіту про корпоративне управління.

Частиною восьмою статті 29 розділу VI Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» передбачено подання до НКЦПФР повідомлення підприємствами, що становлять суспільний інтерес про суб'єкта аудиторської діяльності, який надаватиме послуги щодо аудиту фінансової звітності.

Порядок подання повідомлення визначено рішенням НКЦПФР від 31.01.2019 №43 «Про затвердження форми Повідомлення до НКЦПФР підприємством, що становить суспільний інтерес, про суб'єкта аудиторської діяльності, який надаватиме послуги з аудиту фінансової звітності», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 27.02.2019 за №199/33170.

Станом на 31.12.2021 до НКЦПФР було подано 485 повідомлень підприємствами, що становлять суспільний інтерес, про суб'єктів аудиторської діяльності, які надаватимуть послуги з аудиту фінансової звітності. З метою уточнення інформації щодо тривалості виконання завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності в поданих повідомленнях та причин щодо неподання повідомлення було надіслано 104 запити підприємствам, що становлять суспільний інтерес.

На виконання вимог статті 36 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» суб'єкт аудиторської діяльності, який надає послуги з обов'язкового аудиту підприємству, що становить суспільний інтерес, зобов'язаний інформувати НКЦПФР про:

- порушення законодавства з питань, що належать до компетенції НКЦПФР;
- суттєву загрозу або сумніви щодо можливості підприємства продовжувати діяльність на безперервній основі;
- відмову від висловлення думки або надання негативної чи модифікованої думки.

Порядок подання суб'єктом аудиторської діяльності Звітів до органу нагляду визначено рішенням НКЦПФР від 14.11.2019 №694 «Про подання до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку інформації суб'єктом аудиторської діяльності, який надає послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємству, що становить суспільний інтерес, нагляд за яким здійснює НКЦПФР», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 11.03.2019 за №254/34537 (далі – рішення НКЦПФР 694).

Протягом 2021 року суб'єктами аудиторської діяльності до НКЦПФР подано 296 інформацій, які стали відомими суб'єкту аудиторської діяльності під час проведення аудиторської перевірки, а саме:

- 10 інформацій про порушення законодавства з питань, що належать до компетенції Комісії;
- 27 інформацій про суттєву загрозу або сумніви щодо можливості підприємства продовжувати діяльність на безперервній основі;
- 5 інформацій про відмову суб'єкта аудиторської діяльності від висловлення думки із зазначенням питань, описаних у розділі «Основа для відмови від висловлення думки»;
- 6 інформацій про надання суб'єктом аудиторської діяльності негативної думки із зазначенням питань, описаних у розділі «Основа для негативної думки»;
- 248 інформації про надання суб'єктом аудиторської діяльності модифікованої думки із зазначенням питань, описаних у

розділі «Основа для думки із застереженням».

З метою уникнення негативних наслідків НКЦПФР надіслала листи вищезазначеним суб'єктам аудиторської діяльності, в яких звернула увагу щодо необхідності дотримання ними вимог статті 36 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Про виявлені факти порушення щодо невиконання 20 суб'єктами аудиторської діяльності вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та рішення НКЦПФР №694 регулятор проінформував Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

У 2021 році НКЦПФР продовжувала співпрацювати з Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та Аудиторською палатою України. НКЦПФР відправила 3 скарги до зазначених органів щодо виявлених ознак невідповідності 8 звітів незалежних аудиторів міжнародним стандартам аудиту. За результатами розгляду цих звернень Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю та Аудиторською палатою України стосовно 95% аудиторських фірм, вказаних у зверненнях, були підтверджені факти порушень та застосовані відповідні заходи впливу.

НКЦПФР у 2021 році продовжила співпрацю з ФДМУ щодо здійснення рецензування звітів незалежних оцінювачів. НКЦПФР у звітному році було направлено 5 звернень до ФДМУ для проведення рецензування. За результатами рецензування щодо переважної більшості спрямованих звітів ФДМУ був наданий висновок про їх невідповідність вимогам законодавства про оцінку майна та неможливість використання.

У 2022 році НКЦПФР планує продовжувати роботу, спрямовану на здійснення контролю за відповідністю фінансової звітності учасників ринків капіталу, а також вдосконалювати та поглиблювати співпрацю з регуляторами

аудиторської діяльності та ФДМУ з метою сприяння покращенню якості звітів незалежних аудиторів та незалежних оцінювачів.

Забезпечення функціонування центру збору фінансової звітності, операційне управління яким здійснює НКЦПФР

Під час здійснення операційного управління Центром збору фінансової звітності (далі – ЦЗФЗ «Система фінансової звітності») з початку 2021 року НКЦПФР було забезпечено:

- безперебійну реєстрацію підприємств та можливість верифікації даних підприємств з боку регуляторів;
- оновлення безкоштовного програмного продукту для складання фінансової звітності у форматі iXBRL (JEVERA iXBRL Report) та надання доступу до нього усім суб'єктам, які складають фінансову звітність в єдиному електронному форматі. Слід зазначити, безкоштовний програмний продукт для складання фінансової звітності у форматі iXBRL (JEVERA iXBRL Report) працює в безперебійному режимі та забезпечує функцію створення звітності у форматі iXBRL в повному обсязі. Доступ до програмного забезпечення є цілодобовим та відкритий на сайті <https://frs.gov.ua>. Програмне забезпечення може використовуватися як суб'єктами звітування, так і аудиторськими фірмами та будь-якими іншими особами, які мають бажання створити звіт у форматі iXBRL. Всі методичні матеріали щодо роботи програмного забезпечення JEVERA iXBRL Report розміщені на сайті <https://frs.gov.ua>. Так за допомогою програмного забезпечення JEVERA iXBRL Report створено близько 30% файлів фінансової звітності, які

- були успішно завантажені до ЦЗФЗ «Система фінансової звітності»;
- можливість подання річної фінансової звітності та річної консолідованої фінансової звітності за 2020 рік, складеної на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі, шляхом створення та надсилання до кабінетів користувачів суб'єктів звітування відповідних запитів;
 - можливість подання проміжної фінансової звітності та проміжної консолідованої фінансової звітності за 2021 рік, складеної на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі, шляхом створення та надсилання до кабінетів користувачів суб'єктів звітування відповідних запитів;
 - безкоштовну перевірку та валідацію складеної фінансової звітності відповідно до правил Таксономії UA XBRL МСФЗ, вбудованим валідатором Altova XBRL processor;
 - консультаційну та технічну підтримку суб'єктів звітування з питань реєстрації в ЦЗФЗ «Система фінансової звітності», складання та генерування електронного файлу фінансової звітності в єдиному електронному форматі за допомогою безкоштовного програмного забезпечення JEVERA iXBRL Report;
 - надання консультаційної та технічної підтримки суб'єктам звітування щодо питань, пов'язаних з поданням суб'єктами звітування електронного файлу фінансової звітності до ЦЗФЗ «Система фінансової звітності»;
 - розробку методичних матеріалів/інструкцій щодо роботи суб'єктів звітування з програмним забезпеченням ЦЗФЗ «Система

фінансової звітності», JEVERA iXBRL Report, оприлюднення та оновлення таких методичних матеріалів на сайті <https://frs.gov.ua>.

Технічні умови для реєстрації підприємств в ЦЗФЗ «Система фінансової звітності» створені з січня 2021 року, для завантаження звітності – з червня 2021 року.

Станом на 31.12.2021 в ЦЗФЗ «Система фінансової звітності» зареєстровано 6964 суб'єктів звітування, з них 3958 суб'єктів завантажили до Центру збору фінансової звітності свою фінансову звітність, складену за міжнародними стандартами фінансової звітності у єдиному електронному форматі XBRL.

За період з червня 2021 року по 31.12.2021 до ЦЗФЗ «Система фінансової звітності» вдало завантажено 15161 пакетів фінансової та консолідованої фінансової звітності, складеної на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ та перевіреної програмним забезпеченням ЦЗФЗ «Система фінансової звітності» на відповідність схемам XBRL відповідно таксономії за міжнародними стандартами фінансової звітності.

До ЦЗФЗ «Система фінансової звітності» подано **3958 пакетів** річної та річної консолідованої фінансової звітності за 2020 рік, з них:

- 2157 пакетів звітності подано суб'єктами, регулювання і нагляд за якими віднесено до компетенції НКЦПФР;
- 1250 пакетів звітності подано суб'єктами, регулювання і нагляд за якими віднесено до компетенції НБУ;
- 551 пакет річної фінансової та консолідованої фінансової звітності подано суб'єктами, які не входять до сфери регулювання НБУ та НКЦПФР.

Подано 11203 пакети проміжної фінансової звітності за 2021 рік, з них:

- 6122 пакетів звітності подано суб'єктами, регулювання і нагляд

за якими віднесено до компетенції НКЦПФР;

- 3698 пакетів звітності подано суб'єктами, регулювання і нагляд за якими віднесено до компетенції НБУ;
- 1383 пакети річної фінансової та консолідованої фінансової звітності подано суб'єктами, які не входять до сфери регулювання НБУ та НКЦПФР.

Доступ до файлів звітності відкритий постійно на Порталі розкриття фінансової звітності сайту <https://frs.gov.ua>.

В рамках технічної та консультативної підтримки щодо подання звітності до ЦЗФЗ «Система фінансової звітності» НКПФР протягом 2021 року було опрацьовано 20753 звернення.

Міжнародна співпраця НКЦПФР

У 2021 році НКЦПФР надолужила темпи співпраці з партнерами за межами країни, уповільнений раніше через обмеження, викликані епідемією COVID-19. Не дивлячись на зміну формату взаємодії з міжнародними партнерами у зв'язку з карантинними обмеженнями, їхня кількість у 2021 році зросла. НКЦПФР продовжила співпрацю зі своїми постійними партнерами: США, країнами Європейського Союзу, здійснювались заходи щодо забезпечення участі України в Міжнародній організації Комісій з цінних паперів (IOSCO), розвитку договірно-правової бази у рамках загальнодержавної політики у сфері зовнішніх відносин, а також проводилась активна робота з залучення донорської допомоги з метою подальшої імплементації міжнародних стандартів в Україні тощо.

У 2021 році НКЦПФР здійснювала заходи із залучення міжнародної технічної допомоги в рамках наступних проєктів:

Проєкт «Трансформація фінансового сектору в Україні» (FST), фінансований Урядом США через Агентство США з міжнародного

розвитку (USAID) (Проєкт FST) – це чотирьохрічна програма, основним завданням якої є розвиток та покращення надання фінансових послуг в Україні, які б відповідали потребам громадян України та суб'єктів господарювання усіх розмірів. У партнерстві з урядом України, регуляторами та асоціаціями фінансового сектору, громадськими організаціями та приватним сектором Проєкт FST працював над:

- підвищенням довіри до банківської системи, покращенням розуміння її громадянами та збільшенням рівня користування банківськими послугами;
- трансформацією правового та регуляторного середовища фінансового сектору;
- збільшенням доступу до фінансування для малих та середніх підприємств;
- розширенням доступу до фінансових послуг для всіх верств населення (фінансова інклюзія) та більш активним використанням цифрових фінансових технологій на ринку фінансових послуг України;
- підтримкою збалансованості та стабільності пенсійної системи тощо.

Діяльність Проєкту FST включала розробку нормативно-правових актів, проведення тренінгів та придбання інформаційно-технологічних систем у визначеній кількості.

Протягом 2021 року за сприяння Проєкту FST та з метою надання допомоги НКЦПФР у розробці нормативно-правових актів, спрямованих на імплементацію Закону України №738-ІХ, було проведено роботу у напрямку розробки нормативно-правових актів у сфері клірингової діяльності та розробки нормативно-правових актів щодо торгового репозиторію, які виконувались компаніями CMS Cameron McKenna та AEQUO.

За результатами проведеної роботи НКЦПФР було розроблено та затверджено наступні документи:

- рішенням НКЦПФР від 13.05.2021р. №276 затверджено «Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на організованих товарних ринках – діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах» (реєстрація Мін'юсту від 25 травня 2021 р. за №692/36314);
- рішенням НКЦПФР від 10.06.2021р. №380 затверджено «Положення про провадження діяльності з організації торгівлі продукцією на товарних біржах» (реєстрація Мін'юсту від 30 липня 2021 р. за №993/36615);
- рішенням НКЦПФР від 30.09.2021р. №861 затверджено «Порядок присвоєння унікальних ідентифікаторів продуктів та унікальних ідентифікаторів транзакцій» (реєстрація Мін'юсту від 30 листопада 2021 р. за №1549/37171);
- рішенням НКЦПФР від 05.10.2021р. №886 затверджено «Ліцензійні умови провадження професійної діяльності на ринках капіталу – діяльності з торгівлі фінансовими інструментами»;
- рішенням НКЦПФР від 05.10.2021р. №885 затверджено «Методичні рекомендації щодо здійснення алгоритмічної торгівлі»;
- рішенням НКЦПФР від 07.12.2021р. №1203 затверджено «Порядок подання інформації про деривативні контракти до торгового репозиторію та розкриття інформації про деривативні контракти торговим репозиторієм» (реєстрація Мін'юсту від 22.12 грудня 2021 р. за №1652/37274);

27.10.2021 р. Проєкт FST було завершено.

Проєкт енергетичної безпеки (ESP), фінансований Урядом США через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) зосереджував свою діяльність на постійному безперервному

та доступному енергопостачанні, а також на сприянні інтеграції енергетичного сектору України до енергетичних ринків ЄС та системи європейської енергетичної безпеки, підвищенні конкурентоспроможності національного енергетичного сектору на європейському енергетичному ринку шляхом технічної модернізації об'єктів енергетичного сектору та створенні сприятливих умов для залучення інвестицій.

В рамках роботи Проєкту протягом 2021 року представники НКЦПФР взяли участь в наступних заходах:

- семінарі з найкращих європейських практик забезпечення доброчесності та прозорості ринків електричної енергії;
- закритому круглому столі «Ринкова концентрація в торговій зоні Бурштинського енергоострова»;
- семінарі «Нормативно-правове середовище – модель ринку та режим цілісності ринку на енергетичних ринках (газу та електроенергії)».

Представники НКЦПФР були включені для участі в оцінюванні пропозицій щодо закупівлі та встановлення програмного забезпечення клірингової системи.

Проєкт технічної допомоги ЄС «Посилення регулювання та нагляду за небанківським фінансовим сектором» (EU-FINREG), фінансований ЄС, метою якого є створення сильного середовища для небанківських фінансових послуг, надання допомоги українським органам влади у наблизенні нормативно-правової бази та методів здійснення нагляду для операцій з цінними паперами та інвестиціями, страхування, пенсійного забезпечення, небанківських кредитних установ, небанківських платіжних установ та інших небанківських фінансових послуг до європейських та міжнародних стандартів і практик.

Протягом року увага Проєкту EU-FINREG була сфокусована на вдосконаленні законодавства у сфері

інвестиційних фондів на основі директив ЄС. Була створена Робоча група, яка на постійній основі обговорювала питання приведення українського законодавства до стандартів ЄС, зокрема, Директиви №2009/65/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 липня 2009 року про узгодження законів, підзаконних та адміністративних положень, що стосуються інститутів спільного (колективного) інвестування в цінні папери, що підлягають обігу (UCITS).

У сфері ринку капіталу продовжено роботу з розробки Положення про випуск облігацій, поширення інформації, вимог до капіталу та пруденційних вимог до інвестиційних компаній. Було проведено детальний аналіз нормативно-правових актів щодо зловживань на ринку, який включає аналіз положень щодо зловживань на ринку, визначених у проекті Закону №5865 «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» та деяких інших законодавчих актів України щодо регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках» та у деяких інших нормативно-правових актах України щодо регулювання та нагляду за ринком капіталу та організованими товарними ринками, а також розроблено рекомендації щодо посилення регулювання зловживань на ринку.

Водночас у рамках Проекту EU-FINREG виконувались інші завдання за більшістю напрямків діяльності, включаючи огляди нормативно-правової бази, порівняльні аналізи, вебінари для співробітників НКЦПФР.

Зокрема, експертами Проекту EU-FINREG було розроблено наступні документи:

- проект змін до Положення про здійснення публічної пропозиції цінних паперів;
- рекомендації щодо внесення змін і доповнень до Положення про імплементацію публічної пропозиції цінних паперів;

- порівняльна таблиця чинного Положення про здійснення публічної пропозиції цінних паперів із Регламентом 2017/1129 Європейського Парламенту та Ради від 14 червня 2017 року та Регламентом Комісії 2019/980 від 14 травня 2019 року;
- звіт про аналіз положень проекту Закону №5865 у порівнянні із законодавством ЄС про зловживання на ринку та Принципами регулювання цінних паперів IOSCO;
- проект Положення про порядок здійснення емісії корпоративних облігацій та їх обігу;
- таблиця відповідності проекту Положення про пруденційні вимоги до професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках;
- аналіз прогалин проекту Закону України №4684 «Про Національну комісію з цінних паперів та бірж»;
- таблиці взаємозв'язку між залученими установами та видами діяльності, послугами, інструментами та основними широкими категоріями ризику;
- перегляд ухвалених рекомендацій Проекту EU-FINREG до проекту Закону України №2284 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення залучення інвестицій та запровадження нових фінансових інструментів».

Протягом 2021 року представники НКЦПФР взяли участь у серії онлайн-тренінгів, які були організовані та проведені Проектом EU-FINREG, за наступними темами:

- Зловживання на ринку, нормативні акти та практичні рекомендації;
- Захист інвесторів: фундаментальний та практичний огляд.

Для підтримки НКЦПФР у покращенні інституційної спроможності було розроблено проект Плану дій з розробки та впровадження моделі

компетенцій у НКЦПФР, спрямований на визначення умов, необхідних для ефективної роботи та забезпечення ключових процесів управління людськими ресурсами.

Дію Проєкту EU-FINREG було подовжено до 16.01.2023. Таким чином, Проєктом EU-FINREG продовжується одночасна робота над більшістю компонентів та пов'язаною з ними діяльністю відповідно до узгодженого плану роботи.

Проєкт міжнародної технічної допомоги ЄС «Допомога НКЦПФР у вдосконаленні ринків енергетичної продукції України та організованої торгівлі сировинно-товарною продукцією в Україні», фінансований ЄС. 20 серпня 2021 року було здійснено державну реєстрацію Проєкту, метою якого є надання допомоги НКЦПФР у зміцненні нормативної бази, забезпеченні розвитку інструментів товарного ринку, забезпеченні взаємодії між регуляторами й методів нагляду за товарним ринком з урахуванням європейських і міжнародних стандартів та кращих практик.

Було проведено низку онлайн-зустрічей ключових експертів Проєкту з учасниками та регуляторами ринку енергетичної продукції, а також з представниками аграрного сектору з метою обговорення розвитку товарних ринків в Україні.

У вересні 2021 року в рамках роботи Проєкту відбувся перший робочий візит ключових експертів до України та було проведено низку робочих зустрічей з метою обговорення досягнутих результатів. Також було проведено семінари за наступними темами:

- Нормативно-правове середовище – модель ринку та режим цілісності ринку на енергетичних ринках (газу та електроенергії);
- Огляд продуктів, торгових майданчиків, учасників та практик діяльності на товарних ринках.

Окрім співробітників НКЦПФР у зазначених заходах взяли участь представники Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах

енергетики та комунальних послуг та Міністерства енергетики України.

На запит НКЦПФР від Проєкту було отримано документ «Пам'ятка щодо призупинення торгівлі у Європейському Союзі».

Проєкт «Впровадження практики ЄС з бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту в Україні» (EU-FAAR), фінансований ЄС. Загальні завдання Проєкту EU-FAAR включають: підвищення прозорості та покращення бізнес-клімату, що сприятиме вітчизняним та іноземним прямим інвестиціям у приватний сектор, а також більш тісну інтеграцію України до європейської та світової економіки.

Діяльність Проєкту EU-FAAR організована за трьома компонентами з метою підтримки подальшого впровадження та поглиблення реформ у сфері бухгалтерського обліку, аудиту та фінансової звітності. НКЦПФР є одним із Бенефіціарів за Компонентом 3 «Фінансова звітність», а також представлена в Керівному Комітеті (співголова), де вона залучена до рішень, пов'язаних із впровадженням зазначеного компонента.

В рамках роботи Проєкту EU-FAAR були проведені наступні заходи:

- онлайн-семінар на тему «Впровадження практики ЄС з бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту в Україні»;
- вебінар на тему «Прогрес у запровадженні фінансової звітності за таксономією МСФЗ XBRL»;
- в онлайн-форматі відбувся перший з трьох модулів тренінгу для регуляторів на тему «Основні концепції таксономії МСФЗ XBRL»;
- онлайн-тренінг на тему «Використання Arelle для роботи з таксономією МСФЗ XBRL».

Протягом звітного періоду Проєкт EU-FAAR працював над запропонованими НКЦПФР та НБУ змінами та планував підготувати першу

версію електронних файлів української таксономії XBRL.

На запит НКЦПФР відповідно до пункту 3.6 «Підтримка бенефіціарів, реципієнтів та ключових зацікавлених сторін у розробці документації з мепінгу, спрямованої на полегшення підготовки звітних документів у форматі XBRL на основі української таксономії XBRL МСФЗ безпосередньо з систем фінансового управління звітуючих суб'єктів» Проект EU-FAAR організував зустріч НКЦПФР з членами Співки Автоматизаторів Бізнесу з метою розширення лінійки доступних місцевих ІТ-продуктів з функцією конвертування XBRL.

Відповідно до пункту 3.7 «Підтримка регуляторів у розробленні інструкцій для звітуючих суб'єктів з підготовки фінансової звітності та приміток відповідно до української таксономії XBRL МСФЗ» Проект EU-FAAR підготував та надав переклад Керівництва з таксономії для підтримки впровадження української таксономії МСФЗ XBRL 2020, яка використовується для створення фінансових звітів у форматі online XBRL.

НКЦПФР забезпечила можливість для подання суб'єктами звітування проміжної фінансової та консолідованої фінансової звітності за 9 місяців 2021 року, складеної на основі Таксономії UA XBRL МСФЗ 2020.

Проектом EU-FAAR було надано шаблони та інструкції для полегшення збору пропозицій від регуляторів для внесення змін з метою оновлення електронних файлів таксономії UA МСФЗ XBRL 2020 року, включаючи форму таблиці відслідковування змін для збору пропозицій від регуляторів. У 2021 році Проект EU-FAAR надав версію електронних файлів таксономії UA IFRS XBRL 2020 року (версія 1.2).

У 2021 році НКЦПФР брала участь у **Проекті технічної допомоги IOSCO з розробки Посібників з проведення перевірок для обраних членів Європейського регіонального комітету (ERC)**, метою якої була розробка

Посібників з проведення виїзних перевірок, включаючи детальний опис кроків та шаблонів, якими повинні керуватися спеціалісти під час проведення виїзних перевірок, забезпечуючи таким чином послідовність та якість підготовки, проведення та подальшого контролю за здійсненими перевірками.

В рамках технічної допомоги з боку IOSCO у 2021 році було розроблено Інструкцію НКЦПФР з методичного керівництва з організації, підготовки та проведення виїзних перевірок. Інструкція розроблена у відповідності до рекомендацій IOSCO та передбачає практичне впровадження принципів IOSCO в роботі НКЦПФР щодо ефективного використання регулятором повноважень контролю з проведення інспекцій для захисту прав інвесторів та сприяння підвищення їх довіри, зниження, мінімізації та управління системними ризиками, виявлення прогалин та перегляд обсягу (периметру) регулювання, створення та забезпечення функціонування справедливих, ефективних та прозорих фінансових ринків, фінансових послуг та економіки держави.

У 2021 році НКЦПФР брала участь у заходах, спрямованих на подальшу імплементацію євроінтеграційних процесів в Україні та виконання **Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.**

Член НКЦПФР, який відповідає за напрямок виконання НКЦПФР Угоди про асоціацію Україна–ЄС, у складі української делегації брав участь у засіданні Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі (22–23.11.2021 р., Брюссель, Королівство Бельгія), у шостому засіданні Кластеру 1 (26.10.2021 р., Київ) та п'ятому засіданні Кластеру 2 Підкомітету з питань економіки та іншого галузевого співробітництва Комітету асоціації між

Україною та ЄС (18.03.2021 р., відеоконференція Київ – Брюссель).

НКЦПФР є відповідальним виконавцем окремих заходів з імплементації актів ЄС відповідно до Плану заходів, затвердженого постановою КМУ від 25.10.2017 р. №1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони».

Упродовж 2021 року НКЦПФР опікувалася захистом прав інвесторів та зменшенням правопорушень на фондовому ринку, більшість з яких набули інтернаціонального характеру. З цією метою НКЦПФР здійснювала роботу з підготовки текстів Меморандумів про взаєморозуміння з регуляторами ринків капіталу Республіки Казахстан, Мексики та Індії.

25 січня 2021 року під час засідання Міжурядової українсько-в'єтнамської комісії з питань торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва було підписано **Меморандум про взаєморозуміння між Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку та Державною комісією з цінних паперів В'єтнаму.**

Протягом 2021 року НКЦПФР опрацьовувала та надавала відповіді на запити іноземних регуляторів, компаній та фізичних осіб-нерезидентів, зокрема: Кіпру, Сполучених Штанів Америки, Естонії, Великобританії, Канади, Німеччини, Угорщини, Польщі, Швеції, Йорданії, Росії, Сейшельських Островів, Британських Віргінських Островів та Республіки Вануату. Значна частина запитів стосувалась порушення вимог законодавства на ринку цінних паперів та захисту прав інвесторів.

НКЦПФР є постійним членом **Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO)**, що надає їй право голосу під час постійних засідань, та є підписантом Додатку В Багатостороннього Меморандуму про взаєморозуміння IOSCO. НКЦПФР як

постійний член організації сплачує щорічний членський внесок в IOSCO.

IOSCO налічує більш ніж 180 регуляторних органів країн світу з метою співробітництва, обміну інформацією, спільної розробки кращих стандартів регулювання ринків цінних паперів, з подальшим їх запровадженням на національних ринках країн-членів.

Основна робота організації полягає у виробленні міжнародних стандартів та рекомендацій щодо регулювання ринків цінних паперів. Документи, розроблені IOSCO, враховуються багатьма іншими міжнародними організаціями, серед яких група Світового банку, ОЕСР, регіональні банки розвитку (включаючи ЄБРР), Міжнародний Комітет зі стандартів бухгалтерського обліку, Базельський Комітет з банківського нагляду та ін.

З метою підвищення рівня взаємодії із зазначеною організацією у 2021 році НКЦПФР брала участь у Щорічному засіданні IOSCO для членів Європейського регіонального комітету (10.11.2021 р.) та інших заходах IOSCO, що є підтвердженням зацікавленості та прагнення регулятора українського ринку цінних паперів працювати разом з іншими регуляторними органами світу в напрямку впровадження кращих міжнародних стандартів з регулювання ринку капіталу.

В рамках місії експертів **Світового банку** протягом 2021 року було проведено низку зустрічей із наступних напрямків:

- обговорення питань щодо технічної допомоги фінансовому сектору;
- обговорення можливої співпраці щодо системи торгівлі викидами (ETS).

У серпні 2020 року між НКЦПФР та **Міжнародною фінансовою корпорацією (МФК)** було підписано Договір про співпрацю щодо розвитку ринку капіталів сталого фінансування в Україні. З метою співробітництва в рамках підписаного договору у 2021 році відбулось ряд зустрічей в онлайн-форматі з представниками Програм МФК «Зелене фінансування» та «Інтегрована програма з екологічної, соціальної та управлінської

практики для сприяння інвестиціям у країнах Європи і Центральної Азії» («Програма ESG»).

За результатами проведених робочих зустрічей було прийнято:

- Рекомендації щодо реалізації або фінансування проєктів екологічного спрямування шляхом емісії зелених облігацій (рішення НКЦПФР від 07.07.2021 р. №493);
- Додаток до Рекомендацій щодо практики застосування законодавства з питань корпоративного управління (рішення НКЦПФР від 02.12.2021 р. №1182).

У 2021 році також продовжувалось обговорення таких документів, як:

- «Керівні принципи з розкриття інформації про ESG», які стануть практичним керівництвом для підприємств щодо розкриття фінансової інформації та інформації стосовно ESG для інвесторів та інших зацікавлених сторін;
- «Картка оцінки ESG», що дозволить НКЦПФР відстежувати дотримання Кодексу корпоративного управління, покращувати впровадження практик ESG, виявляти прогалини та сприяти розвитку інструментів сталого фінансування.

24 листопада 2021 р. спільно з МФК було проведено круглий стіл «Зелені облігації – нові можливості для фінансування проєктів екологічного спрямування в Україні», в якому брали участь понад 200 учасників фінансового (банки), нефінансового (компанії) та муніципального секторів.

30.12.2021 р. було підписано Додаткову Угоду про внесення змін № 1 до Договору про співпрацю від 27.10.2020 р. щодо розробки Стандарту корпоративного секретаря у відповідності до вимог чинного законодавства та Методики корпоративного управління МФК, що враховує аспекти ESG. Відповідно до укладеного Договору про співпрацю одним із завдань МФК є

підтримка співпраці НКЦПФР з **Мережею сталої банківської та фінансової діяльності** (Sustainable Banking and Finance Network, SBFN). SBFN – це добровільне об'єднання регуляторів фінансового сектору і банківських асоціацій із країн, що розвиваються. Метою діяльності є поліпшення екологічного, соціального та корпоративного управління в банківській сфері та розвитку фінансового ринку.

2 грудня 2021 року Україна та 66 учасників Спільної ініціативи **Світової організації торгівлі з питань внутрішнього регулювання у сфері послуг** (далі – Спільна ініціатива СОТ) ухвалили Декларацію щодо завершення переговорів з питань внутрішнього регулювання послуг у рамках СОТ (далі – Декларація). Переговори у рамках Спільної ініціативи СОТ, на учасників якої припадає понад 90 відсотків світової торгівлі послугами, спрямовані на скорочення регуляторної бюрократії та створення більш прозорого середовища для постачальників послуг. У згаданій Декларації відзначено успішне завершення переговорного процесу з підготовки тексту Довідкового документа з питань внутрішнього регулювання послуг, а також передбачено наміри учасників Спільної ініціативи включити нові дисципліни до своїх національних Графіків специфічних зобов'язань у сфері послуг та сертифікувати їх протягом 12 місяців після проведення необхідних внутрішньодержавних процедур у встановленому в рамках СОТ порядку.

З метою забезпечення виконання міжнародних зобов'язань, які Україна взяла на себе як член Глобального форуму з прозорості та обміну інформацією для податкових цілей **Організації економічного співробітництва та розвитку** (ОЕСР), НКЦПФР брала участь у підготовці Звіту Експертної групи Глобального форуму ОЕСР щодо обміну інформацією в податкових цілях за запитами.

У 2021 році НКЦПФР брала участь у:

- підготовці огляду інвестиційної політики в енергетичному секторі України в рамках співпраці з ОЕСР та Проєкту «Підтримка реформ в енергетичному секторі України»;
- опитуванні щодо аналізу відповідності українського законодавства та практик Керівним принципам ОЕСР щодо корпоративного управління на підприємствах державної форми власності;
- опитуванні для підсумкового аналізу Керівних принципів ОЕСР для багатонаціональних підприємств;
- віртуальному заході в рамках пілотного проєкту 5-го раунду моніторингу України, що реалізується Антикорупційною мережею для країн Східної Європи та Центральної Азії ОЕСР в рамках Стамбульського плану дій боротьби проти корупції, учасником якого є Україна, з метою обговорення, зокрема, питань реформування корпоративного управління;
- презентації «Огляду ОЕСР інвестиційної політики в енергетичному секторі України» та дослідження ОЕСР «Належні перевірки у практиці відповідального ведення бізнесу в енергетичному секторі України».

Також у 2021 році представники НКЦПФР взяли участь у низці **міжнародних заходів**, значна частина з яких відбувались у віртуальному форматі у зв'язку з епідеміологічною ситуацією, що склалася внаслідок поширення пандемії COVID-19 у світі. Серед них:

- семінари щодо потенційного впливу відновлення та врегулювання Центрального Контрагента на фінансову стабільність у рамках Спільної ініціативи Базельського комітету з банківського нагляду (BCBS), Комітету з платежів та ринкової інфраструктури (CPMI) та IOSCO (грудень 2020 року – червень 2021 року);
- семінари на тему «Впровадження норм законодавства про аудит в ЄС; огляд французької системи нагляду за аудитом; співпраця з іноземними регуляторами», які проводилися Центром реформування фінансової звітності (09–12.02.2021 р.);
- навчальний захід з питань протидії фінансуванню розповсюдження зброї масового ураження, організованого Посольством США в Україні (22–26.02.2021 р.);
- семінар на тему «Адміністративні питання. Самооцінка згідно з принципами IOPS. Гарантії в недержавній пенсійній системі. Обговорення 4 нових проєктів: міжнародне співробітництво, поточні проєкти, інші ділові та майбутні зустрічі», організований Міжнародною організацією органів пенсійного нагляду (далі – IOPS) (08–09.03.2021 р.);
- семінар на тему «Як Багатосторонній Меморандум IOSCO допомагає у міжнародному співробітництві з питань правозастосування та як вирішувати загальні практичні питання щодо використання Багатостороннього Меморандуму IOSCO», організований IOSCO (23.03.2021 р.);
- семінар на тему «Динаміка та регулювання ринків деривативів: чому і як», організований IOSCO (07.04.2021 р.);
- навчальна програма «Нагляд за ринком та використання технологій», організований IOSCO (27–29.04.2021 р.);
- семінар на тему «Специфікація деривативних контрактів CFTC», організований Комісією з торгівлі товарними ф'ючерсами США (CFTC) (13.05.2021 р.);
- онлайн-захід з питань ринку капіталу під назвою «Сфокусуйся на Європі», організований

- Європейською Комісією спільно з Європейським інвестиційним банком та Європейським механізмом стабільності (14–15.06.2021 р.);
- семінар на тему щодо огляду основних аспектів підготовки та проведення IPO, організований Лондонською фондовою біржою (28.07.2021 р.);
 - семінар на тему щодо типів деривативних контрактів, організований CFTC (17.09.2021 р.);
 - міжнародна конференція «Сучасний погляд та перспективи майбутнього: виклики та подолання» (12–19.10.2021 р., Азербайджан);
 - віртуальна Щорічна конференція IOPS (18–21.10.2021 р.);
 - семінар на тему «Розробка Інструкцій з Правозастосування», організований IOSCO (19–20.10.2021 р.);
 - онлайн-форум на тему «Нові аспекти МСФЗ для регуляторів», організований CRFF (13–14.12.2021 р.);
 - онлайн-презентація «Огляду ОЕСР інвестиційної політики в енергетичному секторі України» та дослідження ОЕСР «Належні перевірки у практиці відповідального ведення бізнесу в енергетичному секторі України» (15.12.2021 р.).

Надання адміністративних послуг

Відповідно до вимог законодавства з питань надання адміністративних послуг, наказом Голови НКЦПФР від 24.12.2020 №200 «Про затвердження Переліку адміністративних послуг, які надає НКЦПФР, інформаційних та технологічних карток адміністративних послуг» (зі змінами) затверджено оновлений Перелік адміністративних послуг (82 послуги), інформаційні та технологічні картки.

Перелік адміністративних послуг, які надає НКЦПФР та інформаційні картки до них розміщено на офіційному веб-сайті НКЦПФР.

Інформація (відомості) про адміністративні послуги внесена до Реєстру адміністративних послуг, який є складовою Порталу «Дія».

З метою доступності та зручності для суб'єктів звернень отримання адміністративних послуг НКЦПФР запровадила принцип «Єдиного вікна». Суб'єкти звернень через «Єдине вікно» мали змогу подати документи, необхідні для отримання адміністративної послуги, та за результатами їх розгляду отримати адміністративні послуги в певному структурному підрозділі НКЦПФР:

- департаменті ліцензування та регулювання в сфері спільного інвестування, недержавного пенсійного забезпечення та управління ФОН та ФФБ;
- департаменті реєстрації емісій цінних паперів;
- департаменті аналізу фінансової звітності учасників ринків капіталу та пруденційного нагляду;
- управлінні ліцензування інфраструктури фондового ринку;
- управлінні сертифікації та освітніх програм.

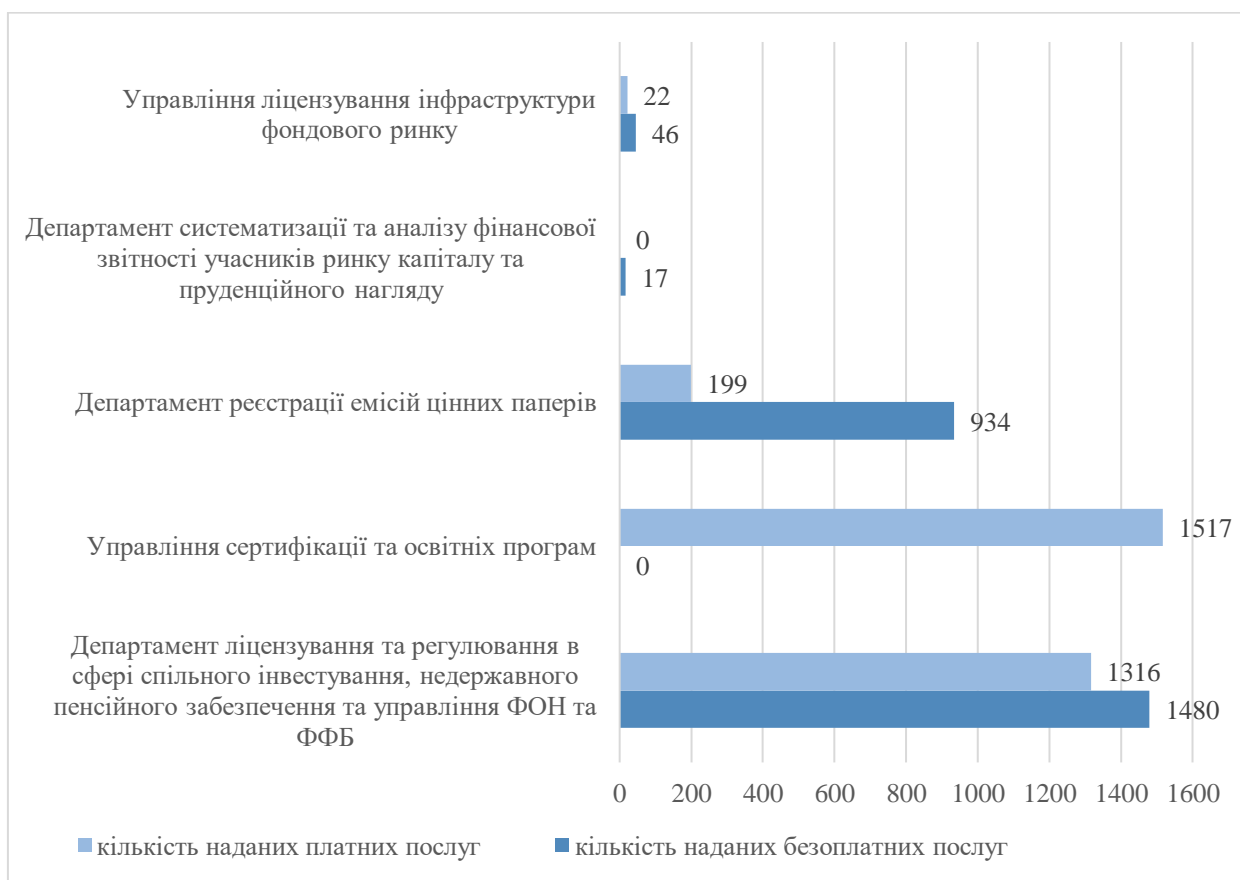
У 2021 році через «Єдине вікно» було отримано 7941 пакетів документів щодо надання адміністративних послуг. За результатами їх розгляду було направлено 1458 вихідних листів, надано 2477 безоплатних та 3054 платних послуг на суму фактичних надходжень до бюджету за надані адміністративні послуги в розмірі 41,11 млн грн.

Найбільшу кількість безоплатних адміністративних послуг, а саме: 60%, було надано департаментом ліцензування та регулювання в сфері спільного інвестування, недержавного пенсійного забезпечення та управління ФОН та ФФБ.

Найбільшу кількість платних адміністративних послуг, а саме: 50%, було надано управлінням сертифікації та освітніх програм щодо сертифікації фахівців на право вчинення дій,

пов'язаних з безпосереднім провадженням професійної діяльності на

ринках капіталу та організованих товарних ринках.

Діаграма 16. Кількість наданих послуг у 2021 році

Із загальної суми надходжень до бюджету за надані адміністративні послуги найбільші частки складають суми, отримані в результаті надання послуг, зазначених у Таблиці 2.

Сума фактичних надходжень до бюджету за надані адміністративні послуги у 2021 році

Адміністративні послуги	Сума фактичних надходжень до бюджету за надані адміністративні послуги, млн грн	Частка, %
Реєстрація випуску, реєстрації випуску та проспекту емісії (інформації про випуск) цінних паперів, крім облігацій внутрішніх місцевих позик та акцій корпоративного інвестиційного фонду, випущених з метою формування початкового статутного капіталу (щодо цінних паперів інститутів спільного інвестування)	24,87	60,49%
Реєстрація випуску цінних паперів з видачею свідоцтва (тимчасового свідоцтва) про реєстрацію випуску цінних паперів (крім облігацій внутрішніх місцевих позик, акцій корпоративного інвестиційного фонду, випущених з метою формування початкового статутного капіталу та цінних паперів інститутів спільного інвестування)	11,03	26,83%
Реєстрація змін до проспекту емісії цінних паперів інституту спільного інвестування (якщо зміни до проспекту емісії цінних паперів інституту спільного інвестування пов'язані з наступним випуском цінних паперів інституту спільного інвестування)	3,32	8,07%
Інші послуги	1,89	4,61%
Усього	41,11	100,00%

Найбільшим попитом серед платних та безоплатних адміністративних послуг, що надавались протягом 2021 року НКЦПФР, користувались такі послуги:

- видача сертифіката на право вчинення дій, пов'язаних з безпосереднім провадженням професійної діяльності на ринках капіталу та організованих товарних ринках – 1516;

- реєстрація змін до проспекту емісії (інформації про випуск) цінних паперів (крім випадку, якщо зміни до проспекту емісії цінних паперів інституту спільного інвестування пов'язані з наступним випуском цінних паперів інституту спільного інвестування) – 940;
- реєстрація випуску, реєстрації випуску та проспекту емісії (інформації про випуск) цінних

паперів, крім облігацій внутрішніх місцевих позик та акцій корпоративного інвестиційного фонду, випущених з метою формування початкового статутного капіталу (щодо цінних паперів інститутів спільного інвестування) – 472.

Розвиток людських ресурсів

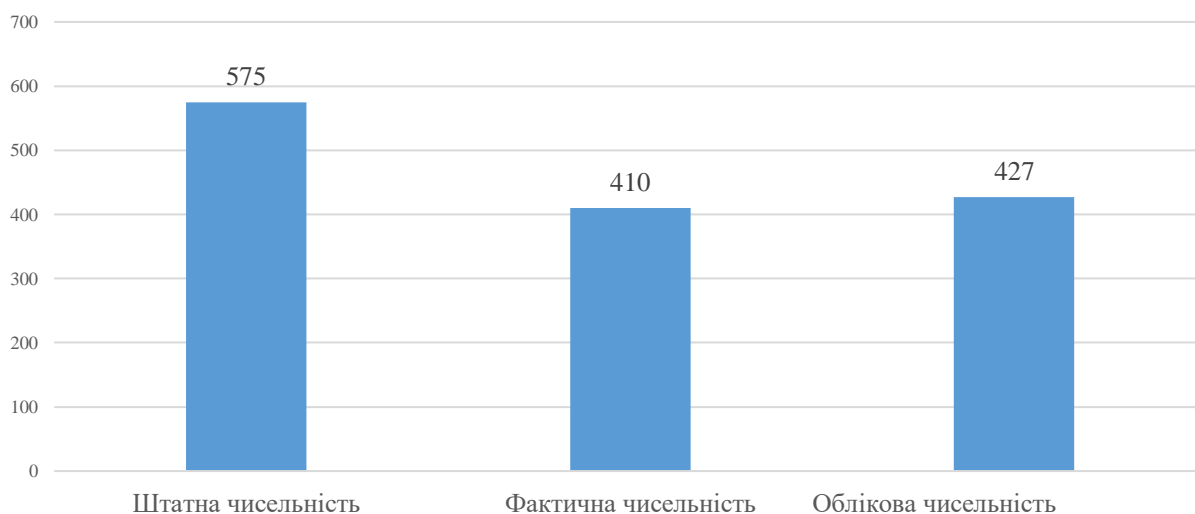
Успішна діяльність будь-якої організації залежить від багатьох факторів, серед яких один з найважливіших – наявність системи управління персоналом. Враховуючи це, питання управління персоналом є одним із пріоритетів в НКЦПФР.

Визнання людських ресурсів як ключових передбачає застосування стратегічного підходу до управління ними. У 2021 році було впроваджено HR-стратегію НКЦПФР, метою якої є

розроблення комплексного підходу до управління персоналом та розвитку його потенціалу, формування високопрофесійної та мотивованої команди регулятора.

У 2021 році керівництво НКЦПФР наполегливо та ефективно інвестувало у своїх працівників, в управлінську культуру та організаційний розвиток, спрямовувало свої зусилля на залучення найкращих фахівців на ринку праці, розвиток потенціалу працівників НКЦПФР, формування єдиної корпоративної культури та ефективного управління.

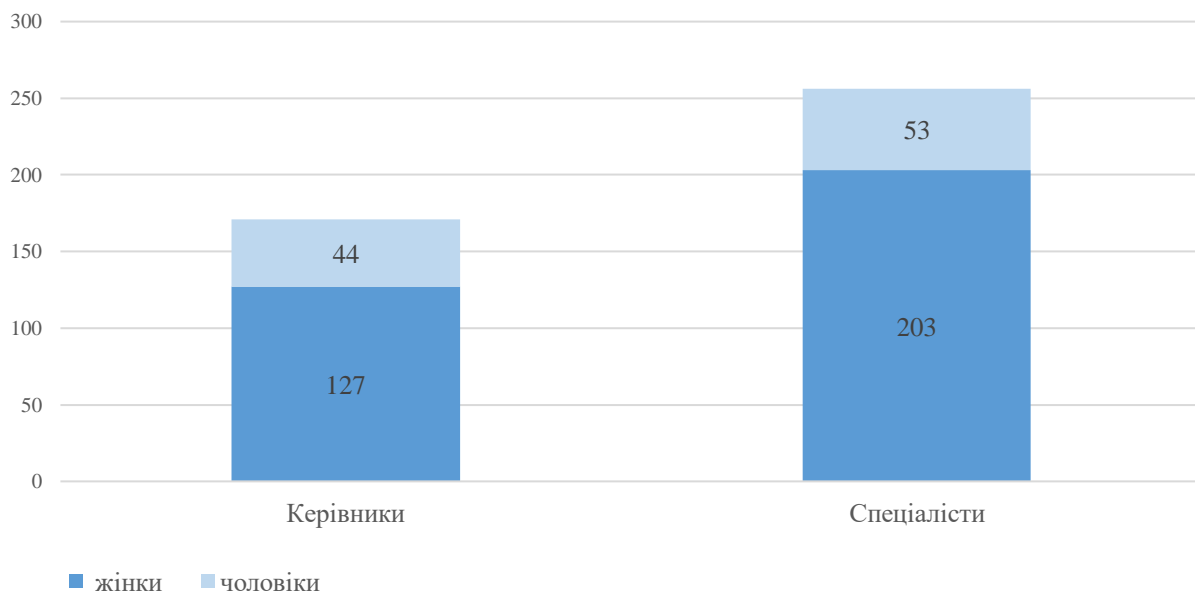
Наші досягнення у рекрутингу, у залученні працівників до навчання відображаються у якісному та кількісному складі персоналу НКЦПФР, що характеризується наступними показниками, які можна розглядати і в статистиці, і в динаміці.

Діаграма 17. Кількісний склад працівників центрального апарату НКЦПФР станом на 31.12.2021

Аналіз складу працівників системи НКЦПФР: від облікової чисельності працівників 77,28% (330 особи) становлять жінки, відповідно 22,72% (97 осіб) – чоловіки. При цьому переважну більшість керівних посад від облікової

кількості осіб в центральному апараті НКЦПФР займають також жінки – 74,27% (127 осіб); чоловіків на керівних посадах – 25,73% (44 особи).

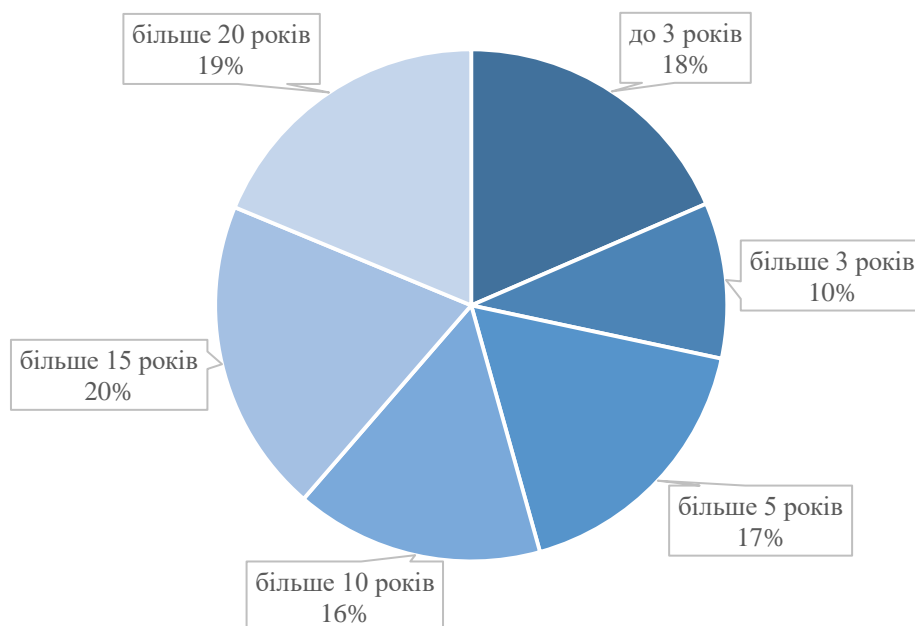
Діаграма 18. Кількісний склад працівників центрального апарату НКЦПФР за ступенем професійно-кваліфікаційної придатності працівників станом на 31.12.2021

Розподіл працівників НКЦПФР за віком свідчить, що чисельність осіб віком до 35 років у НКЦПФР в цілому складає 23,42% (100 осіб) від облікової чисельності працівників НКЦПФР. Цей показник працівників віком до 35 років свідчить про залучення молоді на державну службу НКЦПФР, що лишалось актуальним у 2021 році.

Працівників віком від 36 років до пенсійного віку налічується 75,58% (327 осіб). Середній вік працівників НКЦПФР у 2021 році складає 43 роки.

Здобутком колективу НКЦПФР є досвідчені працівники, які забезпечують виконання завдань покладених на НКЦПФР з високим рівнем професіоналізму. До числа стабільних

кадрів прийнято відносити працівників, які працюють в організації понад три роки. Протягом цього терміну, як правило, завершується період трудової адаптації, працівник набуває професійної кваліфікації, знаходить своє місце в колективі, оцінює перспективи просування. Так, в НКЦПФР працівників, які мають стаж роботи у державному органі як регуляторі ринку цінних паперів в Україні, налічується: більше 20 років – 18,74%, більше 15 років – 19,9%, більше 10 років – 15,69%, більше 5 років – 17,33%, більше 3 років – 9,84%, до 3 років – 18,5%, що однозначно говорить про стабільність колективу, яка характеризується досить тривалою спільною діяльністю його працівників.

Діаграма 19. Розподіл працівників центрального апарату НКЦПФР за стажем роботи в державному регуляторі ринку цінних паперів в Україні станом на 31.12.2021

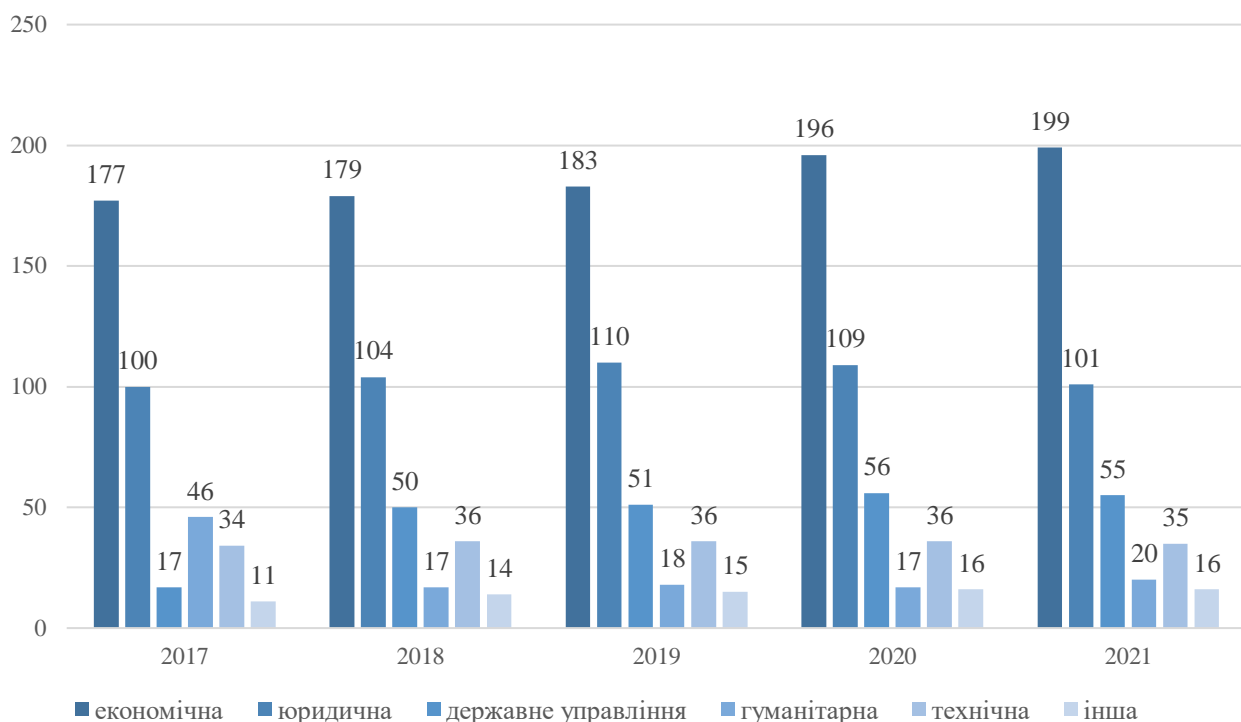
Керівництвом НКЦПФР прикладаються зусилля для збереження приналежності працівників до НКЦПФР, підвищення їх лояльності та трансляції корпоративних цінностей, таких як, професійність, довіра, відповідальність, ефективність.

Структура персоналу за рівнем освіти має наступні показники: від облікової чисельності працівників НКЦПФР – 96,72% (413 осіб) мають повну вищу освіту; 3,04% (13 осіб) мають неповну, базову вищу освіту та середню спеціальну. Науковий ступінь мають 10 працівників НКЦПФР.

Переважає більшість працівників НКЦПФР мають освіту економічного та юридичного спрямування. Державні службовці, що мають інші напрями освіти переважно забезпечують реалізацію завдань нефункціональних підрозділів,

таких як, з питань інформаційних технологій, міжнародної співпраці, адміністративної діяльності, матеріально-технічного та фінансового забезпечення.

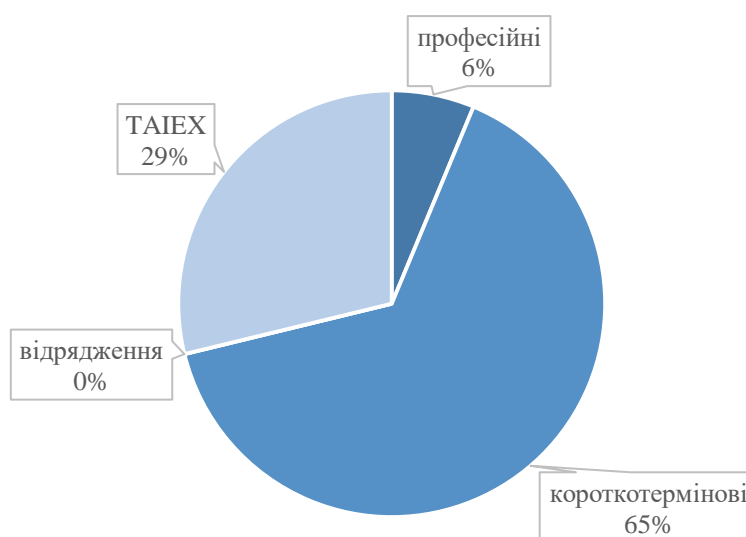
Питанню розвитку персоналу приділяється значна увага, в результаті цієї роботи в НКЦПФР налічується 126 працівників, які мають дві вищі освіти, що складає 29,5% від облікової чисельності працівників центрального апарату, та 16 працівників, які мають три вищі освіти, що складає 3,75% від облікової чисельності працівників центрального апарату, ще 2 працівники мають чотири вищі освіти, що складає 0,47% від облікової чисельності працівників НКЦПФР. У 2021 році 4 державних службовці навчається у вищих навчальних закладах освіти, та здобувають вищу або другу вищу профільну освіту.

Діаграма 20. Розподіл працівників НКЦПФР за напрямками освіти

Заходи, спрямовані на підвищення професійного рівня державних службовців, здійснювалися відповідно до План-графіку підвищення кваліфікації державних службовців НКЦПФР на 2021

рік та з урахуванням індивідуальних програм підвищення рівня професійної компетентності державного службовця. Працівники були залучені до професійного навчання, навчання за короткотерміновими програмами.

Діаграма 21. Інформація про підвищення кваліфікації державних службовців НКЦПФР станом на 31.12.2021

Протягом 2021 року працівники НКЦПФР підвищували рівень своїх компетенцій шляхом участі у навчальних заходах, що організовувались в Українській школі урядування, Університеті державної фіскальної служби України, Інституті права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, Дипломатичній академії України ім. Г. Удовенка при МЗС, Житомирському регіональному центрі підвищення кваліфікації, Навчально-науковому інституті перепідготовки, підвищення кваліфікації та довузівської підготовки Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, Хмельницькому національному університеті, а також на освітніх онлайн-платформах.

Також було організовано і внутрішні навчальні заходи за темами:

- Дотримання новопризначеними державними службовцями НКЦПФР спеціальних обмежень, встановлених Законом України «Про державну службу», Законом України «Про запобігання корупції»;
- Конфлікт інтересів, поняття та види, шляхи запобігання, виявлення та врегулювання конфлікту інтересів у професійній діяльності державних службовців;
- Енергетичні ринки: фінансова модель;
- Організація торгівлі продукцією (енергоресурсами) на товарних біржах України.

За 2021 рік у НКЦПФР забезпечено підвищення рівня професійної компетентності 94,85% від фактичної чисельності державних службовців НКЦПФР (387 осіб) відповідно до визначених потреб та з урахуванням індивідуальних програм професійного розвитку.

У 2021 році в межах затвердженого бюджету НКЦПФР та відповідно до укладених договорів між НКЦПФР та Житомирським регіональним центром підвищення кваліфікації було використано 50 000 грн на підвищення

кваліфікації працівників НКЦПФР за трьома загальними короткостроковими програмами та однією спеціальною короткостроковою програмою, де підвищили кваліфікацію 245 державних службовців НКЦПФР.

Також з метою залучення молоді до державної служби у 2021 році були створені умови для проходження студентами виробничої та переддипломної практики в НКЦПФР. За цим напрямком НКЦПФР співпрацює з вищими навчальними закладами, з якими укладені угоди про співпрацю та про проходження виробничої та переддипломної практики. За звітний період практику пройшли 14 студентів вищих навчальних закладів Київського національного торговельно-економічного університету, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Університету державної фіскальної служби України, Коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу Одеської національної академії харчових технологій, приватного вищого навчального закладу «Фінансово-правовий коледж».

З метою визначення якості виконання державними службовцями, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В», завдань і ключових показників, а також для прийняття рішення щодо преміювання, планування службової кар'єри, визначення потреби у професійному навчанні таких державних службовців наказом Керівника апарату від 01.11.2021 №196 «Про визначення результатів виконання завдань державними службовцями, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В» у 2021 році визначено осіб, які мали проходити оцінювання результатів службової діяльності. Так, 343 державних службовців пройшли оцінювання. Із них: оцінку відмінну отримали – 303 державних службовців (88,34%), оцінку позивну отримали – 40 державних службовців (11,66%).

Планування потреби в працівниках, пошук і підбір персоналу, а також кадрове адміністрування проводяться відповідно

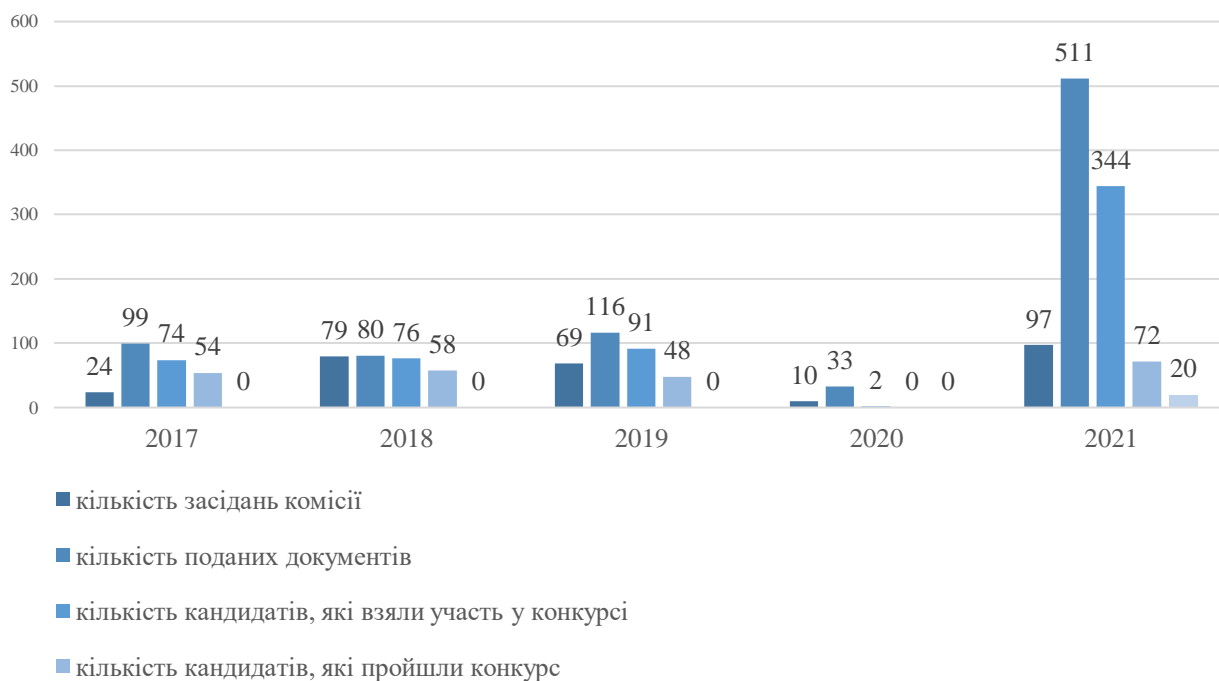
до законодавства України, колективного договору, та із врахуванням насамперед вимог до професійної компетентності, рівня освіти, досвіду роботи, моральних якостей претендентів, правил внутрішнього службового/трудового розпорядку, інших актів законодавства. Формування складу державних службовців в НКЦПФР у 2021 році здійснювалось шляхом конкурсного відбору та добору на вакантні посади державної служби на період дії карантину, установленого КМУ з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а також за допомогою призначення працівників у порядку переведення на рівнозначні або нижчі посади відповідно до Закону України «Про державну службу», нормативно-правових актів Уряду та наказів НКЦПФР.

Процес пошуку талантів вийшов далеко за межі найму співробітників. До головних тенденцій рекрутингу НКЦПФР залучено всі підрозділи з метою переосмислення процесу пошуку кандидатів. Загалом у 2021 році в НКЦПФР було оголошено конкурс на 97 посад державної служби. З них – 51 посада державної служби категорії «Б», 46 посад державної служби категорії «В». Протягом року кадровою службою було перевірено 511 пакетів документів (заяв) з

інформацією, поданою кандидатами для участі у конкурсі. З них 344 кандидатів допущено до участі в конкурсі, а 167 кандидатам відмовлено та повернуто документи на доопрацювання у зв'язку з невідповідністю кваліфікаційним вимогам та допущеними помилками в поданій ними інформації.

Зокрема, з 97 конкурсів та у зв'язку з набранням чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення проведення конкурсів на зайняття посад державної служби та інших питань державної служби» №1285-ІХ (розділ II. Прикінцеві та перехідні положення) у 2021 році конкурс було оголошено на 70 посад, що обіймають/обіймали особи, з якими укладені контракти про проходження державної служби на період дії карантину, установленого КМУ з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, в тому числі на 43 посади, категорії «Б».

Решта 27 конкурсів на вакантні посади державної служби було оголошено відповідно до вимог постанови КМУ від 25 березня 2016 року №246 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби», в тому числі на 8 вакантних посад категорії «Б».

Діаграма 22. Інформація щодо проведеної процедури конкурсного відбору у НКЦПФР

За результатами проведених конкурсів було визначено переможцями конкурсу – 72 особи, в тому числі 58 кандидатів, визначено переможцями конкурсу на контрактні посади. Призначено у 2021 році за результатами конкурсів – 67 осіб. Потрапили до Реєстру кандидатів, запропонованих конкурсною комісією для визначення переможців конкурсу – 20 осіб (Діаграма 22).

З метою добору осіб на вакантні посади державної служби на період дії карантину, установленого КМУ та з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, керуючись постановою КМУ від 22 квітня 2020 року №290 «Деякі питання призначення на посади державної служби на період дії карантину, установленого з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-22» до введення Закону

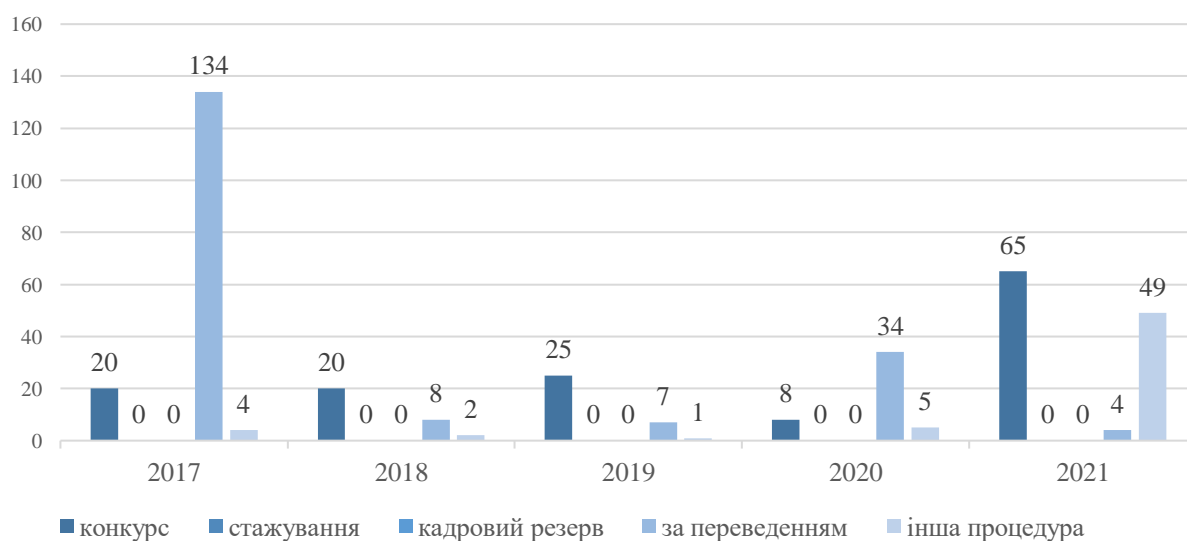
України №1285-IX в НКЦПФР було оголошено добір на період дії карантину на 28 вакантних посад державної служби. З них 11 посад – це посади категорії «Б», 17 посад – посади категорії «В».

При опрацюванні документів на ці 28 посад службою управління персоналом було розглянуто 296 поданих запитів з інформацією для участі у доборі. З них 259 запитів – погоджено, а 37 запитів – повернуто кандидатам, так як подана ними інформація не відповідає встановленим вимогам або неправильно заповнена заява чи резюме.

За результатами добору Керівником апарату було прийнято рішення про укладання контракту про проходження державної служби на період дії карантину з 24 кандидатами. У 2021 році контракт підписаний та призначено на посади державної служби категорій «Б» та «В» – 38 працівників за результатами добору шляхом укладення контракту.

Діаграма 23. Інформація щодо проведеної процедури добору на вакантні посади державної служби на період дії карантину у НКЦПФР

Діаграма 24. Інформація про призначення державних службовців до НКЦПФР

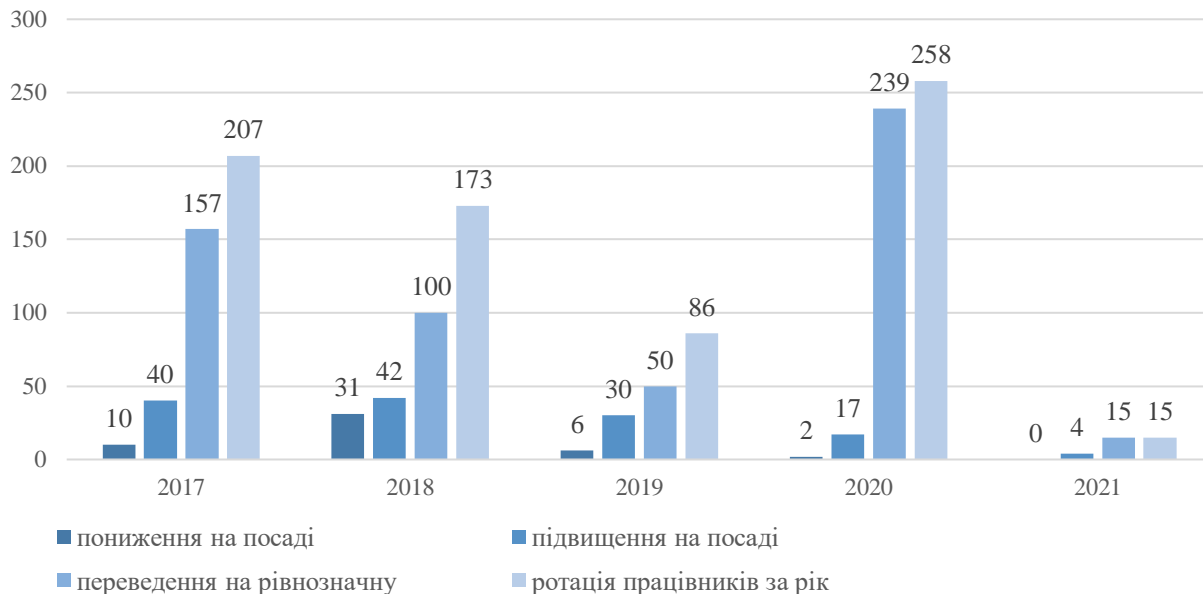
З метою недопущення відтоку професійних кадрів керівництво НКЦПФР здійснює заходи щодо поліпшення таких факторів як: умови праці, психологічний клімат, формування єдиної корпоративної культури, ефективне управління, дотримання умов трудового законодавства, оплата праці, дотримання умов колективного договору,

встановлення норм етичної поведінки працівників НКЦПФР та ін.

Одним із інструментів мінімізації відтоку кваліфікованих кадрів є ротація працівників, що полягає в горизонтальному та вертикальному переміщенні працівників з метою підвищення їх кваліфікації та професійних знань. Можливість

запропонувати працівникам більш складні та нетипові завдання, що стимулюють їх вплив на різні аспекти діяльності НКЦПФР, та надають можливість реалізувати свої прагнення та бути корисним, впливати на розвиток своєї професійної кар'єри, завдяки

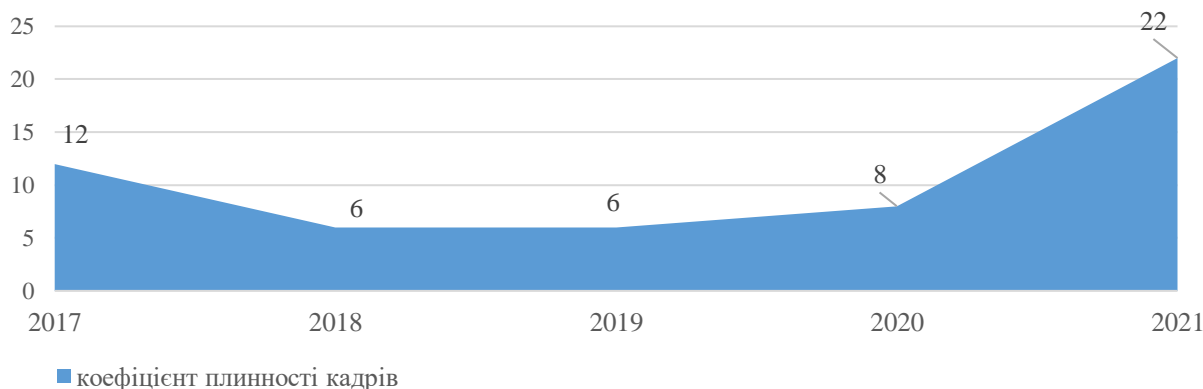
стимулюванню росту в межах НКЦПФР. Так, 2021 року у НКЦПФР було здійснено ротацію 19 осіб, з них переведено на рівнозначні посади – 15 осіб, на вищі посади шляхом участі у конкурсній процедурі – 4 особи.

Діаграма 25. Інформація про ротацію державних службовців центрального апарату НКЦПФР

Загальноприйнятим фактом є те, що стабільність у колективі є запорукою ефективної діяльності. Вміння вчасно виявляти і управляти плинністю кадрів є одним із важливих важелів в розвитку організації, у тому числі і в НКЦПФР.

Враховуючи це, важливо, з одного боку, розібратися в причинах виникнення плинності кадрів і мінімізувати це явище, з іншого – виявити і використати позитив, який характеризує рух персоналу та його оновлення.

Діаграма 26. Плинність персоналу центрального апарату НКЦПФР

Аналіз зовнішнього руху персоналу НКЦПФР за період з 2017 по 2019 рік свідчить про тенденцією зниження коефіцієнту плинності з Кп 12% до рівня Кп 6% у 2019 року. У 2020 році коефіцієнт плинності складав Кп 8%, а в 2021 році складав – 22%. Такий відсоток плинності кадрів у 2021 році пояснюється припиненням 59 строкових контрактів, що були укладені на період дії карантину.

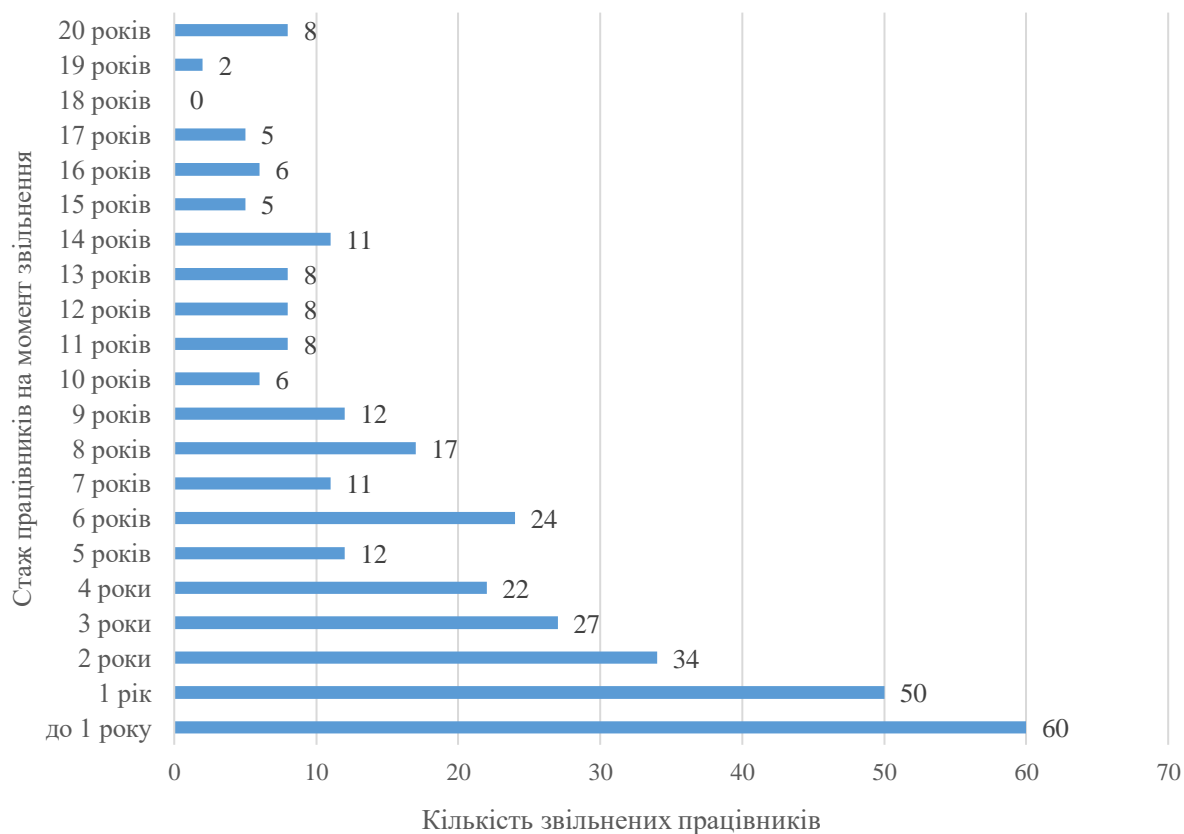
Виявлення мотивів, факторів і встановлення причин плинності кадрів здійснювалось за допомогою спеціальних процедур: вивчення анкетних даних, бесіди з тими, хто звільняється, та з безпосередніми керівниками.

Діаграма 27. Інформація про звільнення працівників НКЦПФР

Проаналізувавши анкети працівників, що визначали мотиви їх вибуття, було виділено основні причини, що спонукали працівників прийняти рішення про звільнення з НКЦПФР. Трьома основними та рівнозначними причинами для більшості звільнених були: «Надійшла пропозиція з нового місця роботи з більш вигідними умовами», «Бажання змінити сферу своєї

діяльності», «Віддаленість від дому» при цьому більшість звільнених вказували, що «Робота у НКЦПФР відповідає їх очікуванням» та «Отримали багато корисного і необхідного для розвитку кар'єри і професіоналізму», «Працівники почувають себе комфортно, відносини в колективі дружні, кожний може розраховувати на допомогу та розуміння».

Діаграма 28. Інформація щодо звільнення працівників НКЦПФР в залежності від стажу роботи в державному регуляторі ринку цінних паперів в Україні за період з 2012 по 2021 роки

З метою оцінювання динаміки коефіцієнта плинності в залежності від стажу роботи працівників центрального апарату НКЦПФР було проаналізовано кількість звільнених за період з 2012 по 2021 роки та стаж їх роботи в НКЦПФР, включаючи стаж в НКЦПФР як в регуляторі, на момент звільнення. Можна зробити припущення, що аналіз відображає досить щільний зв'язок між досліджуваним показником звільнених працівників та таким фактором як стаж роботи. Так, найбільш вразливими та тими, що характеризуються низькою лояльністю до НКЦПФР є працівники, які мають стаж роботи в органі до 3 років.

Слід зазначити, що НКЦПФР піклується про своїх співробітників, у зв'язку з цим у період дії карантину, установленого КМУ та з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19,

спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, було впроваджено всі заходи з метою збереження здоров'я працівників, у тому числі, запроваджено різні форми роботи, зокрема, дистанційну роботу, впроваджено зручні режими роботи для окремих категорій працівників, перейдено на онлайн форми роботи (наради, навчальні заходи та ін.).

Відповідно до статей 56-58 Закону України «Про запобігання корупції», Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, затвердженого постановою КМУ від 25.03.2015 №171 та рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 17.06.2016 №2 «Про затвердження Переліку посад з високим та підвищеним рівнем

корупційних ризиків» НКЦПФР проводить спеціальну перевірку стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком.

Протягом 2021 року від органів державної влади та органів місцевого самоврядування надійшло 7153 (2019 рік – 3663, 2020 рік – 6120) пакетів документів з запитом про перевірку відомостей щодо претендентів на посади, які передбачають зайняття відповідального або особливо

відповідального становища, та посади з підвищеним корупційним ризиком.

Працівниками НКЦПФР було своєчасно, у семиденний термін, опрацьовано 100% запитів та проведено спеціальну перевірку відомостей стосовно 14399 осіб.

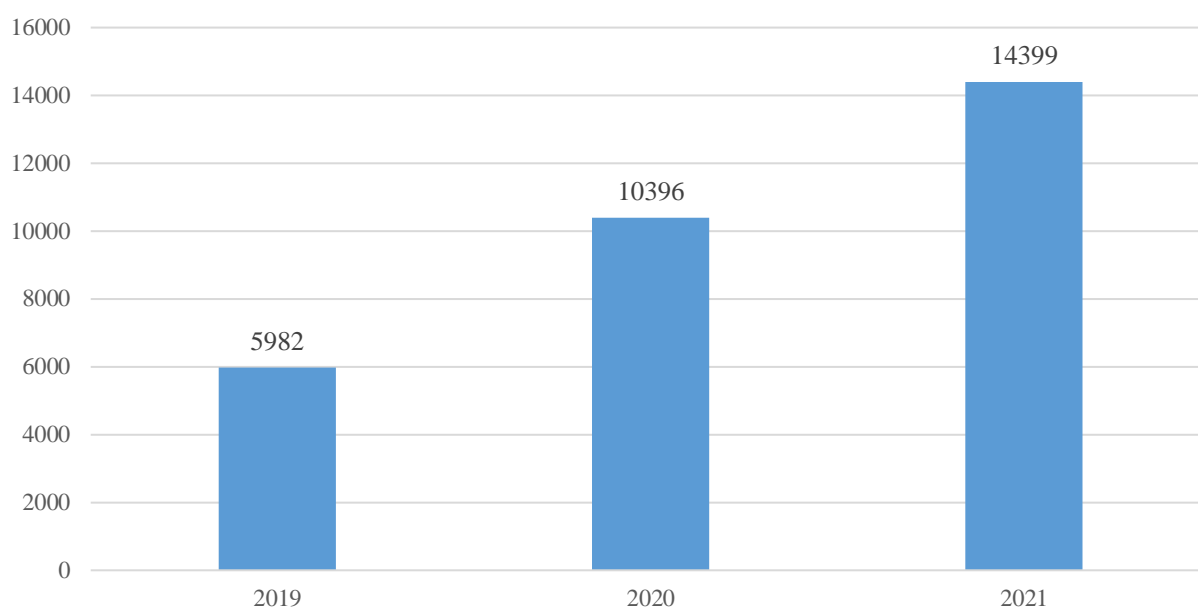
З них опрацьовано:

I квартал – 5184 запитів;

II квартал – 4368 запитів;

III квартал – 2427 запитів;

IV квартал – 2420 запитів.

Діаграма 29. Кількість проведених спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на посади, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посади з підвищеним корупційним ризиком

На виконання резолюції Прем'єр-міністра України від 07.06.2021 №26771/1/1-21, НКЦПФР як органом, який залучений до проведення спеціальних перевірок, вжито необхідних заходів для запровадження електронного обміну інформацією щодо спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, призначення на які здійснюється Президентом України, Верховною Радою України або Кабінетом Міністрів. НКЦПФР зареєстровано декларацію про відповідність комплексних систем захисту інформації

автоматизованих робочих місць системи електронного (автоматизованого) обміну інформацією (документами) між державними органами щодо спеціальних перевірок та з метою впровадження електронного обміну відпрацьовано процедуру обміну інформацією у зашифрованому вигляді у форматі криптографічного повідомлення. За період з 21 жовтня по 31 грудня 2021 року було опрацьовано 40 запитів від Національного агентства України з питань державної служби у зашифрованому

вигляді у форматі криптографічного повідомлення.

Фінансове забезпечення НКЦПФР

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» НКЦПФР визначено головним розпорядником коштів державного бюджету з виконання бюджетних програм:

- за КПКВК 6151010 «Керівництво та управління у сфері фондового ринку»;
- за КПКВК 6151050 «Функціонування центру фінансової звітності на основі таксономії за міжнародними стандартами фінансової звітності в єдиному електронному форматі».

Відповідно до паспорта бюджетної програми за КПКВК 6151010 «Керівництво та управління у сфері фондового ринку», затвердженого наказом НКЦПФР від 15.02.2021 №15, ціллю державної політики, на досягнення

якої спрямована вказана бюджетна програма, є розвиток і функціонування ринків капіталу в Україні, сприяння адаптації національних ринків капіталу до міжнародних стандартів.

Мета бюджетної програми – захист прав інвесторів та формування ефективних ринків капіталу.

Основними завданнями бюджетної програми визначено:

- розробка актів законодавства у сфері удосконалення ринків капіталу;
- здійснення ліцензування професійної діяльності ринків капіталу;
- проведення сертифікації фахівців з питань ринків капіталу та організованих товарних ринків;
- здійснення реєстрації випуску цінних паперів;
- здійснення контролю за учасниками ринків капіталу.

Інформація щодо виконання кошторису НКЦПФР за КПКВК 6151010 «Керівництво та управління у сфері фондового ринку» за 2021 рік, тис. грн

Напрямок видатків	Затверджено кошторисом	Касові видатки
Всього видатки,	209794,5	202811
у тому числі:		
Оплата праці	152189,2	152189,1
Нарахування на оплату праці	33561	33075,2
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	5671,4	2752,8
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	150	50
Інші видатки	14377,3	12967,8
Видатки на забезпечення здійснення заходів з ліквідації Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	3845,6	1776,1

Бюджетні призначення встановлено у обсязі 209 794,50 тис. грн, з яких видатки споживання становлять 209 794,50 тис. грн, також з визначених бюджетних асигнувань передбачено видатки на забезпечення здійснення заходів з ліквідації Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг на загальну суму 3845,6 тис. грн.

На кінець 2021 року видатки НКЦПФР за КПКВК 6151010 профінансовано у повному обсязі, заборгованість за захищеними та іншими статтями кошторису відсутня. При цьому відхилення між затвердженим обсягом бюджетних асигнувань та касовими видатками пояснюється в основному економією коштів, яка утворилася в результаті проведення закупівель із використанням Національної системи електронних закупівель «Прозоро», раціональному та ефективному використанню бюджетних коштів.

На виконання листа Офісу Президента України від 24.07.2020 №44-

01/3053 та доручення Віце-прем'єр-Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України О. Резнікова, завершення ліквідації Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, відбулось до 01.03.2021 року, чим і обумовлене зменшення касових видатків по даному напрямку від сум, затверджених кошторисом.

Відповідно до паспорта бюджетної програми за КПКВК 6151050 «Функціонування центру збору фінансової звітності на основі таксономії за міжнародними стандартами фінансової звітності в єдиному електронному форматі», затвердженого наказом НКЦПФР від 02.02.2021 №13, ціллю державної політики, на досягнення якої спрямована вказана бюджетна програма, є впровадження єдиних стандартів звітності та обміну інформацією. Мета бюджетної програми – впровадження в Україні системи подання фінансової звітності в

єдиному електронному форматі XBRL для підприємств.

Основними завданнями бюджетної програми визначено:

- функціонування в єдиному електронному форматі фінансової звітності в стандарті XBRL для підприємств через центр збору фінансової звітності;
- забезпечення доступу органів державної влади, інших органів та користувачів до поданої підприємствами фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності.

Відповідно до постанови КМУ від 30.06.2021 №694-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету,

передбачених Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку на 2021 рік» внесено зміни до паспорту бюджетної програми за КПКВК 6151050 «Функціонування центру збору фінансової звітності на основі таксономії за міжнародними стандартами фінансової звітності в єдиному електронному форматі», та викладено його у редакції згідно з наказом НКЦПФР від 30.07.2021 №110.

Бюджетні призначення встановлено у обсязі 19 829,60 тис. грн, з яких:

- видатки споживання – 17 041,50 тис. грн;
- видатки розвитку – 2 788,10 тис. грн.

Таблиця 4

Інформація щодо виконання кошторису НКЦПФР за КПКВК 6151050 «Функціонування центру збору фінансової звітності на основі таксономії за міжнародними стандартами фінансової звітності в єдиному електронному форматі» за 2021 рік, тис. грн

Напрямок видатків	Затверджено кошторисом	Касові видатки
Всього видатки,	19 829,60	18 875,00
у тому числі:		
Інші видатки	19 829,60	18 875,00

На кінець 2021 року видатки НКЦПФР за КПКВК 6151050 профінансовано у повному обсязі, заборгованість за статтями кошторису відсутня. При цьому відхилення між затвердженим обсягом бюджетних асигнувань та касовими видатками виникло у процесі придбання ліцензій на право користування програмним забезпеченням для функціонування комплексної системи фінансової звітності на основі таксономії за міжнародними стандартами фінансової звітності в єдиному електронному форматі. Зменшення вартості обумовлене зниженням курсу валюти на дату придбання ліцензії.

Розвиток інформаційних ресурсів

Розвиток інформаційних технологій на сьогоднішній день є важливим завданням не лише для нашої держави, а й усього світу. Перехід суспільства на інформаційну сферу діяльності вже давно стало очевидним щаблем у розвитку людства. На даний час кожна держава прагне наростити темпи розвитку інформаційних технологій, інвестуючи в різні компанії, що розробляють нові ідеї. Зараз практично кожна державна організація має новітні технічні засоби для виконання їх посадових обов'язків, а держава продовжує створювати різні

проекти для цифровізації економіки та інших сфер.

За проектами інформатизації НКЦПФР у 2021 році укладено 26 договорів. Протягом року було забезпечено базові потреби щодо супроводження обладнання та інформаційно-телекомунікаційних систем, що належать до критичної інфраструктури НКЦПФР, модернізовано застарілі персональні комп'ютери, придбано додаткові ліцензії на програмне забезпечення АСКОД, Microsoft, впроваджено в дослідну експлуатацію програмне забезпечення системи ведення реєстрів, здійснено заходи з модернізації комплексної системи захисту інформації офіційного вебсайту НКЦПФР та забезпечення функціонування Центру збору фінансової звітності відповідно до постанови КМУ від 28.02.2020 №419 із змінами, внесеними постановою КМУ від 11.07.2018 №547.

Протягом 2021 року було забезпечено виконання заходів, передбачених законодавством з питань захисту критичної інфраструктури НКЦПФР. Виконання зазначених вище завдань дозволило підвищити якість державного управління, розширити доступність національних і світових інформаційних ресурсів, скоротити строки та підвищити якість передачі інформації, підвищити ефективність боротьби з використанням неліцензійного програмного забезпечення, з правопорушеннями на фондовому ринку, підвищити рівень захисту та безпеки інформації, підвищити продуктивність та поліпшити умови праці працівників.

НКЦПФР були проведені організаційні заходи щодо інтеграції та підключення до Системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, чи просто системи «Трембіта» – сучасного організаційно-технічного рішення, яке дозволяє будувати безпечні інформаційні міжвідомчі взаємодії державним органам та органам місцевого самоврядування через інтернет шляхом обміну електронними повідомленнями між їх

інформаційними системами. Система «Трембіта» є одним із ключових елементів інфраструктури надання електронних послуг громадянам та бізнесу, який забезпечує зручний уніфікований доступ до даних державних реєстрів.

Сучасні інформаційні технології багато в чому впливають на повсякденне життя будь-якої людини. ІТ використовують для створення електронних ринків переводячи всі платежі в інформаційну сферу, де можна відстежити і проконтролювати оплати. Також розвиток інформаційних технологій впливає на створення додаткових робочих місць та перекваліфікацію існуючого персоналу, розширюються можливості у всіх галузях, а для ринків капіталу та організованих товарних ринків використання інформаційних технологій є майже визначальним фактором зростання.

Так, відповідно до Планів діяльності НКЦПФР та Комітету з питань інформаційних технологій та інформаційної безпеки протягом 2021 року було ініційовано зміни до рішень НКЦПФР:

- рішення НКЦПФР від 26.01.2021 №49 «Про затвердження Змін до Системи довідників та класифікаторів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 лютого 2021 року за №175/35797;
- рішення НКЦПФР від 22.07.2021 №558 «Про затвердження Вимог до синхронізації систем фіксації дати та часу», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 вересня 2021 року за №1206/36828;
- рішення НКЦПФР від 22.07.2021 №557 «Про затвердження Вимог до тестового середовища операторів організованих ринків», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 13 серпня 2021 року за №1059/36681;
- рішення НКЦПФР від 30.09.2021 №861 «Про затвердження Порядку

присвоєння унікальних ідентифікаторів продуктів та унікальних ідентифікаторів транзакцій», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30 листопада 2021 року за №1549/37171;

- рішення НКЦПФР від 05.10.2021 №931 «Про затвердження Порядку функціонування комплексної інформаційної системи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30 листопада 2021 року за №1548/37170;
- рішення НКЦПФР від 16.12.2022 №1241 «Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 02 жовтня 2012 року №1342» листом від 20 грудня 2021 року подано на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та за результатами Висновку наразі знаходиться на доопрацюванні;
- рішення НКЦПФР від 24.11.2022 №1160 «Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 08 травня 2012 року №646» листом від 26 листопада 2021 року подано на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України. За результатами Висновку про доопрацювання, направлено листом від 14 грудня 2021 року №31732 повторно 05 січня 2022 року направлено на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
- рішення НКЦПФР від 30.12.2021 №1310 «Про затвердження Вимог до авторизованої електронної системи», подано 31 грудня 2021 року на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

Протягом 2021 року здійснювались заходи з розробки електронних форм подання учасниками ринків капіталу та організованих товарних ринків звітних

даних та іншої інформації у вигляді електронних документів.

Упродовж року було розроблено та затверджено 15 документів нормативно-технічного характеру, які стосувались внесення змін до Описів електронних форм подання адміністративних даних та інформації учасниками ринку, проведена робота з модернізації та адаптації відповідного програмного забезпечення Системи моніторингу фондового ринку в частині обробки та зберігання інформації на врахування змін, а саме: на врахування таких розроблених нормативно-технічних документів:

- наказ Голови НКЦПФР від 25.01.2021 №10 «Щодо затвердження змін до Опису розділів та схем XML файлів електронної форми адміністративних даних організаторів торгівлі»;
- наказ Голови НКЦПФР від 10.03.2021 №27 «Щодо затвердження змін до Опису розділів та схем XML файлів електронної форми інформації підприємств, що становлять суспільний інтерес, яка надсилається у вигляді електронних документів до НКЦПФР»;
- наказ Голови НКЦПФР від 15.03.2021 №32 «Щодо затвердження Опису розділів та схем XML файлів електронної форми інформації компаній з управління активами»;
- наказ Голови НКЦПФР від 31.03.2021 №46 «Щодо затвердження змін до Опису розділів та схем XML електронної форми фінансової звітності»;
- наказ Голови НКЦПФР від 01.04.2021 №47 «Щодо внесення змін до наказу Голови НКЦПФР від 15.03.2021 №32 «Щодо затвердження Опису розділів та схем XML файлів електронної форми інформації компаній з управління активами»;

- наказ Голови НКЦПФР від 14.06.2021 №82 «Щодо затвердження Змін до Опису розділів та схем XML файлів електронної форми інформації компаній з управління активами»;
- наказ Голови НКЦПФР від 27.07.2021 №109 «Щодо внесення змін до Опису розділів та схем XML файлів електронної форми інформації компаній з управління активами»;
- Наказ від 17.08.2021 №120 «Щодо затвердження Опису розділів та схем XML файлів електронної форми інформації щодо діяльності саморегульованих організацій та об'єднань професійних учасників»;
- наказ Голови НКЦПФР від 17.08.2021 №121 «Щодо затвердження Змін до Опису розділів та схем XML файлів електронної форми інформації компаній з управління активами»;
- наказ Голови НКЦПФР від 05.10.2021 №169 «Щодо внесення змін до Опису розділів та схем XML файлів електронної форми звітних даних адміністраторів недержавних пенсійних фондів, у тому числі звітності з недержавного пенсійного забезпечення»;
- наказ Голови НКЦПФР від 23.11.2021 №219 «Щодо затвердження Опису розділів та схем XML файлів електронної форми адміністративних даних щодо діяльності управителів»;
- наказ Голови НКЦПФР від 29.11.2021 №222 «Щодо затвердження Опису розділів та схем XML файлів електронної форми звітних даних депозитарних установ та Опису розділів та схем XML файлів електронної форми звітних даних про депозитарну діяльність Центрального депозитарію»;
- наказ Голови НКЦПФР від 15.12.2021 №238 «Щодо затвердження Опису розділів та

схем XML файлів електронної форми повідомлення Центрального депозитарію щодо реєстрації випуску депозитних сертифікатів банку»;

- наказ Голови НКЦПФР від 17.12.2021 №247 «Щодо затвердження змін до Опису розділів та схем XML файлів електронної форми звітних даних про депозитарну діяльність Центрального депозитарію та внесення змін до Опису розділів та схем XML файлів електронної форми звітних даних депозитарних установ»;
- наказ Голови НКЦПФР від 30.12.2021 №356 «Щодо внесення змін до Опису розділів та схем XML файлів електронної форми звітних даних депозитарних установ».

Інформаційні технології для державних органів влади були передбачені не тільки для ефективної та швидкої роботи посадових осіб, але й для мінімізації ризиків скоєння помилки через людський фактор, а також для виключення особистого контакту з фізичними та юридичними особами, що є інструментом для профілактики проти корупції. За допомогою розвитку технологій паперовий документообіг став мінімальним, а швидкість передачі збільшилася у разі як усередині елементів однієї структури, так і між іншими великими структурами, називаючи це як міжвідомча взаємодія. Це дозволяє синхронізувати роботу різних відомств для ефективнішого виконання своїх посадових обов'язків.

Відповідно до Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг» та відповідно до повноважень НКЦПФР, визначених законодавством, НКЦПФР впроваджено організаційно-технічні заходи щодо надання адміністративних послуг в електронному вигляді, розробляються заходи щодо подальшого розвитку системи надання електронних публічних послуг, публічних послуг,

комплексних електронних публічних послуг, автоматичного режиму надання електронних публічних послуг.

Для покращення сервісів адміністративних послуг зокрема розглядаються можливості інтеграції з порталом «Дія», який надає можливість отримувати копії цифрових документів, а також перевіряти дійсність цифрових документів, вік чи ПІБ користувача без паперових документів або їхніх копій.

З метою реалізації вимог Законів України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Про акціонерні товариства» було забезпечено обмін електронними документами між заявниками та НКЦПФР в частині функціонування засобів офіційного каналу зв'язку з питань надання адміністративних послуг, питань отримання повідомлень та/або оферт, передбачених Законом України «Про акціонерні товариства» та з інших питань, передбачених нормативно-правовими актами НКЦПФР. Було затверджено Технічні параметри та вимоги щодо застосування засобів електронної пошти для цілей застосування офіційного каналу зв'язку.

НКЦПФР забезпечує розкриття публічної інформації у формі наборів відкритих даних відповідно до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого Постановою КМУ від 21.10.2015 №835.

Розкриття наборів відкритих даних НКЦПФР здійснюється на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних (<https://data.gov.ua>) та на вебсайті НКЦПФР (<https://www.nssmc.gov.ua>) переважно у вигляді структурованих даних, що дозволяють здійснювати її автоматизоване оброблення електронними засобами. НКЦПФР забезпечує оперативне інформаційне наповнення та актуалізацію інформації у формі наборів відкритих даних: протягом 2021 року здійснено 85 оновлень інформації щодо 20 наборів відкритих даних, які формуються НКЦПФР безпосередньо.

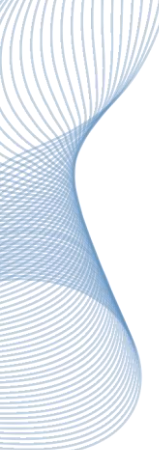
НКЦПФР було забезпечено за підтримки Державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» вільний та безоплатний доступ до значного за обсягом інформації та складного за структурою набору даних «Інформація, що міститься в Загальнодоступній інформаційній базі даних про ринок цінних паперів» у форматі, що дозволяє її автоматичне оброблення електронними засобами. За допомогою відповідного інтерфейсу прикладного програмування (server-side Web API) на вебсайті Загальнодоступної інформаційної бази даних НКЦПФР про ринок цінних паперів в режимі реального часу можна отримати актуальну інформацію у вигляді наборів даних, зокрема, інформацію емітентів, інформацію щодо вчинених правочинів на біржах та поза фондовими біржами, інформацію управителів іпотечним покриттям, рейтингових агентств тощо.

Внутрішній контроль

На виконання вимог Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених Постановою КМУ від 12.12.2018 №1062, в НКЦПФР здійснювались заходи системного функціонування внутрішнього контролю.

Відповідно до вимог Інструкції з організації внутрішнього контролю в НКЦПФР та установі, що належить до сфери її управління, затвердженої наказом Голови НКЦПФР від 07.11.2019 №175 (зі змінами), проведені такі заходи:

- здійснено ідентифікацію ризиків щодо основних процесів самостійних структурних підрозділів та їх класифікацію за категоріями та видами;
- здійснено оцінку ідентифікованих ризиків;
- визначено способи реагування на ідентифіковані та оцінені ризики;
- керівниками самостійних структурних підрозділів затверджені плани заходів контролю з реагування на ризики

для зниження випадків реалізації таких ризиків, а також мінімізації впливу ризиків на досягнення цілей відповідних процесів;

- самостійними структурними підрозділами здійснено щорічне звітування про стан функціонування системи внутрішнього контролю, а також визначені заходи, спрямовані на усунення недоліків/удосконалення діяльності.

Протягом 2021 року були затверджені нові адміністративні регламенти процесів, а також внесені зміни до чинних регламентів у зв'язку із змінами в законодавстві, яке регулює ринки капіталу. У звітному періоді проведено аналіз результативності окремих процесів з метою їх удосконалення.